

ELŐFIZETÉS

HELYBENI
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona

VIDEKEN
Egy évre 26 korona
Egy hónap 2 k. 40 f

IRÁNYTÉSEK

Hársdobos postán soronként 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasúti pályájában
ELEKTRON-SZÁM: 32

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság
József tércsereg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1915.

FŐZENEKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 4.

Kevéssé visszavontuk kárpáti frontunk egy részét.

Budapest, április 3. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti Beszkidekben arcvonalunkon tegnap óta csak a felső Laborc-völgyben és Viravától délre fekvő magaslatokon vannak harcok.

Ujjonnan harcba vetett orosz erősítések arra kényszerítettek bennünket, hogy Cismától és Berechygrn tól két oldalt harcoló, előretolt csoportjainkat kissé visszavonjuk.

Uzsoki hágótól északra állásaink ellen intézett támadásokat véresen visszavertünk.

Megállapítottuk, hogy legutóbb Przemysl előtt állott orosz erők összes hadosztályai immár kárpáti arcvonalunkon vannak.

Délkelet-Galiciában csak tüzerharok voltak.

Dnyeszter és Pruth között állásaink előtt április elején lefolyt sikeres harcok után nyugalom van. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszttereinökség sajtóosztálya.)

Sikertelen francia támadások.

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A belgák egy kísérlete, hogy március harmincegyedikén tőlük elragadott Hock kolostormajort visszafoglalják, meghiúsult.

Bois de Petreben a franciáknak egy előretörése sikertelen maradt.

Franciáknak Müelhausentől nyugatra Niederaspach mellett és ettől délre elterülő magaslatok ellen intézett támadását visszavertük.

Keleti hadszíntér:

Keleti arcvonalon nem történt jelentősebb esemény. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszttereinökség sajtóosztálya.)

Csend a török harctereken.

Konstantinápoly. (Hivatalos.) A Dardanellákban és a többi hadszíntéren nincs jelentékeny változás.

Március 21-én egy angol cirkáló bombázta a Hedzsasz parton fekvő Mullah községet és csapatokat akart partra szállítani. Szándékának keresztülvitelében megakadályoztatván, a legközelebbi napon öt óra hosszat bombázta a helységet, miközben a mecset, amelyet a tűz legerősebben ért, elpusztult és néhány ház megsérült. Az ellenség ismét kísérletet tett, hogy oszónakokon csapatokat szállítson partra, de csapataink és a felfegyverzett lakosság elűzte az ellenséget, miközben az utóbbi súlyos veszteséget szenvedett. Erre a cirkáló visszavonult. Részünkről nem volt veszteség.

A tisztesség megújodása.

Arad, április 3.

Uj, a réginél keményebb és kimellettebb törvényt kell hozni arról, amit törvény nélkül is kiáltóan tilt és bélyegez az emberi tisztesség. Hogy hitvány bűn, az emberi gonoszságok egyik legrosszabbja, az önzésnek legutolsó elfajulása, ha a nemzet legnagyobb és legszentebb ügyének kárára vagyontakarnak szerezni; ha a meg nem fékezhető meggazdagodási vágy nem törődik azzal, hogy a százszoros, vagy ötszázszoros hasznát azoknak az egészsége vagy talán az élete fizeti meg, akik mindenüket kockára teszik és a legnagyobb viszontagságokat szenvedik az ország új jövődjéért.

Es az új törvényre mégis szükség van. A Ráday-bíróság előtt is voltak törvények és mégis egy kivételes intézkedésre volt szükség, hogy a gyors és kemény intézkedés a szegénybélyegét süsse a latrokra, akik az országnak zavaros állapotát mindenféle bűnökre, gazságokra használták ki. A hadseregszállítási visszaélések szigorubb megtorlására készült törvény az egész nemzet keményebb ítéletét fejezi ki az eddigi bűnösökkel szemben és azok fejére, akiket az eddig megtört közmegebotránkoztatás se tartana vissza attól, hogy a háborút jogtalan keresetekre használják föl. A harc közepén, talán főképp azért szakítja megszünetét a törvényhozás, hogy mint a közerkölcsök legfőbb, legilletékesebb bírója mondjon lesújtó és megsemmisítő vélelményt a kis és nagy bűnösökről, akik a hadseregszállítási visszaélésekben résztvettek.

A nevezetes törvényalkotás azonban egyebet is jelent. A hadsereg-

szállítási visszaéléseket, tagadhatatlanul, szörványos eseteknek, magukban álló jelenségeknek tekinteni nem lehet. De ha többen is vannak a bűnösök, mint a hogy azt, az emberi megtévelyedés eseteit számba véve, várni lehetett, nekünk azon se idehaza, se a külföld előtt takargatni valónk nincsen. Amikor a tisztesség fenszóval és nyíltan tiltakozik a bűnök ellen, akkor nem állhat meg az a vád és az a gyanúsítás, hogy az egész társadalom meg van fertőzve azoktól az alantas indulatoktól, amelyek a hadseregszállítás különféle rendű bűnöseiből kitörték. Tagadhatatlanul az a látszata van a dolognak, mintha erkölcsi járvány ütött volna ki, egy időben a testi járványokkal, amelyek a háborút nyomon kísérik. Amint a ragadós betegségeknek legjobb terjesztője, ha titokban tartják, az erkölcsi járványt is ez hurcolhatná tovább. A kivételes törvény van hivatva megfékezni és kiirtani ezt az erkölcsi járványt, amelynél undorítóbb aligha volt valaha látható.

Es talán keményebben, mint a törvény ökle, sujtott le Tisza István gróf miniszterelnök szava azokra, akik a hadseregszállítási visszaélésekben csak a legkisebb mértékben részesek. Az ilyeneknek se pártklubban, se a tisztességes emberek más találkozóhelyein és társaságában nincs helyük, hanem a börtönben.

De a törvényhozás és a közvélemény szigorú és kérélteletlen ítékezése kell, hogy még valamit hozzon magával. Amikor a törvényhozás módot ad arra, hogy a bűnösöket kímélet nélkül megbüntessék, amikor maga a miniszterelnök kimondja,

hogy semmi bünt nem szabad elta-
kargatni, akkor véget kell hogy érjen
a lappangó gyanúsítás, a bujkáló vá-
daskodás és a könnyelmű, ártalmas
rossz hírterjesztés. Ha van bűn: azt
megtorolják. Aki tud a bűnről: álljon
elő a vádjával. Senki, aki igazán bűnös,
nem kerülheti ki a megtorlást. De ép
ezért senkinek sincs joga, még a
legóvatosabb formák között is, árnyat
borítani tisztességes és jóhírű embe-
rekre, a rágalmak és pletykák leg-
veszedelmesebb formájával. A mikor
bizalommal várjuk és megnyugvással
fogadjuk a törvényt, amely a bűnö-
ket kiégeti az ország testéről,
nincs jogunk fölteni, hogy vannak
bűnösök, akik bárminő okból is, ki-
kerülhetnek a bűnhődést és tovább
sütkérezhetnek a tisztesség sugarai-
ban és a közbecsülés verőfényében.

A tisztesség megújodását kell,
hogy az új törvény hozza. Vallomást
tesz arról a közfelfogásról, a mely a
megtörtént bűnöket sújtja, paragrafust
ad a legszigorubb ítélkezésre, de egy-
üttal utját akarja állani annak, hogy
a sötétben bujkáló gyanúsítás tovább
végezze kutmérgező munkáját. A hol
a bűnöket nincs ok titkolni, ott a
tisztességről és a becsületről lehull
az alattomos, névtelen vádnak szeny-
nye. Új korszak jöjjön, hozzon *pallost*
a bűnre, paizsot a tisztességnek!

A román püspök akciója a hadbavonul-
tak hátramaradottjaiért. Az aradi román pü-
spök még múlt év szeptemberében elrendelte,
hogy a háboru egész tartamára a hatósága alá
tartozó román templomokban ünnep és vásár-
napokon egy külön perselyt járassanak a hívők
között, amelyben könyöradományokat gyűjtenek
a hadbavonultak hátramaradt szűkölködő csa-
ládaiknak segélyezésére. Az 1914. év végéig e-
cimen 5216 korona 70 fillér folyt be az aradi
román szentszék pénztárába. A napokban a ro-
mán püspök a pénzt elküldötte azon megyék
főispánjainak, amelyeknek területén vannak az
illető községek. Aradmegyének ez összegből
2086 korona 40 fillér jutott, Temesmegyének
1367 korona 93 fillér. A gyűjtés tovább folyik
s jelen félév végén a befolyandó összegek ismét
vendeltetésüknek fognak átadatni.

A hadiadó. A hadiadót, a huszezer ko-
ronán felüli jövedelműek külön adóját még
nem állapították meg Aradmegyében. A fi-
zetésre kötelezettek összeírása csak lassan ha-
ladhat előre s amíg ez a munka végleg be-
fejezve nincs, addig nem lehet megtudni, kik-
nek volt az 1914. évben huszezer koronánál
nagyobb jövedelmük. Kérdést intéztünk Embey
Iván helyettes pénzügyigazgatóhoz, aki a ha-
diadó ügyében a következőket mondotta az
Aradi Közlöny munkatársának:

— Az összeíró bizottság működése még
folyik és csak majd ha az ő munkájuk befe-
jeződik, akkor teheti meg az ügy előadója ja-
vaslatait a hadiadó megállapítására vonatkozó-
lag. Hogy ez mikor fog bekövetkezni, azt
egyelőre még nem lehet tudni, mert az össze-
írás munkája igen sok nehézségbe ütközik
és csak nagyon lassan juthat előbbre. Előfor-
dulhat például, hogy valakinek öt vármegyé-
ben is van birtoka, ahonnan jövedelmet élvez
s ilyen esetben mindegyikről be kell szerezni
a pontos adatokat, ami természetesen nem
könnyű feladat. Nevekről még korai volna be-

szélni, mert megtörténhetik, hogy aki az ösz-
szeírásban szerepel is, még sem fog fizetni
adót, sőt még csak javaslatba sem kerül. Épen
így idő előtti volna arról nyilatkoznom, hogy
hány fizetésre kötelezett egyén lesz Aradmeg-
yében, mert az összeírás befejezése előtt ezt
még hozzávetőlegesen sem lehet tudni.

Őrzi a török flotta Konstantinápolyt.

— Az entent hajói új támadásra készül-
nek. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Páris—London, április 3.

Új ostrom a Dardanellák ellen.

Páris. A „Figaro” kilátásba helyezi, hogy
a Dardanellák ellen rövid időn belül új, ál-
talanos ostrom kezdődik és megjegyzi, hogy
a török flotta a „Hamidie” kivételével az
Aranyzarv öbölben van összpontosítva.

London. A Daily Chronicle jelenti, hogy
az egész török flottát koncentrálták az Arany-
zarvban, kivéve a Hamidiet, a mely a kikötő
külsőjében strázszál és a Gobint, amelyek a steniai
bázenben tartózkodnak.

London. A Daily Mail tenedosi tudósítója
a Sufren fedélzetén meglátogatta Guetratta ad-
miralitást, akinek az eddigi sikerekben nagy
érdemei vannak. Az admirális kijelentette,
hogy a Dardanellák ostroma negyedik szakába
lépett. Most akarják sorját keríteni azon aknák
eltávolításának, amelyek Csanak erődjei előtt
zárják el az utat a szoros legkeskenyebb ré-
szén, amely egyben a legborzasztóbb erődökké
van megerősítve.

Ha ezzel a munkával végezték, akkor kö-
vetkeznek a Csanak három erődjének és a
szemközt parton a Kulitbar különböző erő-
deinek forszírozása. Ha azután ez is meglesz,
akkor támadnak a Márvány-tenger erődjei el-
len. (Pol. Hir.)

Konstantinápoly. Magántáviratok je-
lentik, hogy tegnap három cirkáló, két
torpedónaszád, négy vontatógőzös és
egy hydroplán jelent meg Edremid
előtt, a Dardanellák bejáratánál. A ha-
jók hat óra hosszat időztek a bejárat-
nál, azután eltávoztak.

Szentanu az ostromról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd
tudósítója a Dardanellák ostromának legutóbbi
napjairól a következő részleteket jelenti lap-
jának:

Március 30. Ma kora délelőtt kezdődött az
egyesült flotta támadása. Kilid-Bart és Csanak-
Kaleh erődöket fogta ostrom alá. Az angol ha-
jóra a szarozsi öbölbe vonult be és gránátok-
kal igyekeztek Gallipolit bombázni. A bombá-
zás csak igen kis ideig volt heves; csakhamar
gyengülni kezdett a tüzelés és észrevettük az
ellenség municióhiányát s így könnyen ment
akciójuk letörése. Néhány erős, angol részről
történt hydroplán-támadást kellett visszaver-
nünk. Az ellenséges hajók, bár mi csak gyen-
gén viszonztuk tüzüket, déltáiban visszavo-
nultak.

Ez alkalommal is, mint máskor, számos
foglyot mentettünk ki a vízből, közöttük egy

nagyon képzett öregebb tüzemestert, aki a Creu-
sot ágyugyár műhelyvezetője a polgári életben.
Kihallgattuk és vallomása szerint azért tartóz-
kodott a Dardanelláknál, mert a Nelson-ágyui-
nak javítására elkérték a Creusot-gyártól, noha
fel volt mentve a katonai szolgálat alól. A
Nelson e hó 19-én súlyosan megsérült és noha
mindent megtettek a megmentésére, főleg azért,
mert sérült állapotban a vihar zátonyra haj-
totta, nem volt megmenthető. A hajó, amely
a lemnoszi partnál süllyedt el, 16.770 tonnás
volt és 775 ember volt állandó személyzete.

— Csodálatos, — mondotta a tüzemester —
hogy a török gránátok mennyire löknretették a
gépházat, majd csaknem sirva tette hozzá: ...
és a mi gyönyörű tizenkét ágyunkat.

— A Creusot-gyár műhelyvezetője több
érdekes dolgot mondott el. — A 18-án elsül-
lyedt Inflexible legtöbb embere nem mint mi
gondoltuk, átszállott más hajóra, hanem oda-
veszett. Az ententenak 18-án kétezer halottja
volt. Ugyanaznap éjjelen elsüllyedt az Albion
nevű kis cirkáló, amelyről csak most tudjuk
meg, hogy 61 ember veszett oda vele.

— Tegnap jelenttem, hogy az orosz
flotta Ereglinél akciót kezdett és kétszáz lövést
adott le. Megállapították, hogy a lövések száma
2000 volt, noha kárt alig tettek. A harc suly-
pontja néhány nap óta a levegőbe tereledő
és aeroplánjaink az orosz repülőgépekkel vet-
ték fel a harcot. Négy orosz repülőgép súlyo-
san megsérülve lezuhant és egy a mi gépeink
közül szintén súlyosan megsérült. A légi harc
valóban rettenetes lehetett. Eregli lakossága
még órákkal később is alig mert a levegőbe
felnézni.

— Csanak-Kalehban ma szerelték fel a
Röntgen-laboratóriumot, az átadás lelkes ünne-
pély keretében történt.

Az oroszok és a Dardanellák birtoka.

Milanó. Magrini, a Secolo szentpétervári
levelezője írja a következőket: Az orosz arisz-
tokráciában tapasztalt békeáramlat és irányzat
Witte grófban legjelentékenyebb hívét vesztette
el és a háborus párt kétségkívül korlátlan
uralmon van. Mégis a közvélemény nagy át-
alakuláson ment át rövid időn belül. Darda-
nellák bombázása ugyanis hallatlan visszhan-
got keltett, még abban az Oroszországban is,
ahol a külpolitikai események iránt a köznép
nem igen szokott érdeklődni. Mindaz, ami a
háborus pártot eddig egyesítette, a németek
elleni gyűlölet, a militarizmus, a diplomáciai
mérlegelések egyszerre háttérbe szorultak.

Indiai katonák üdvözlik a szultánt.

Bécs. Konstantinápolyból jelentik a Süd-
slavische Korrespondenz-nek: A legutóbbi
szelamlíkon, amely a dolmabagesei Valideh-
mecesten volt, érdekes jelenet játszódott le.
Mohamedán vallású indiai katonák, akik az
egyiptomi összeütközésekben harc nélkül át-
mentek a törökökhöz és akiket azután Konstan-
tinápolyba hoztak, sorfalat állottak azon az
uton, amelyen a szultán a szelamlíkba ment.
Az indiaiak még angol egyenruhát viseltek és
az angol fegyvereket is meghagyták náluk.
Mikor a szultán előttük elhaladt, lelkesen üd-
vözték. A szultánnak láthatóan jól esett az
indiai katonák lelkesedése. A tömeg a Taxim-
kaszárnyába visszatérő indiai katonákat ováció-
ban részesítette.

Elítelt könyöradománygyűjtő urinók.

— Tárgyalás a rendőrbíróságon. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Néhány nap előtt — mint ezt az Aradi Közlöny megírta akkor — Varjassy Lajos polgármestertől egy öt tagú hölgytársaság — magukat elszegényedett előkelő temesmegyei család nőtagjaiként bemutató nők — engedélyt kért és kapott arra, hogy egyetlen papírlapra nyomtatott magyar és német nyelvű hazafias költeményt árúsíthassanak Aradon. A polgármester engedélye nyolc napra szólt és a nyolc nap alatt a költeményt szorgalmasan árúsították is. A magánéletű könyöradománygyűjtésnek ez a burkolt formája ma, amikor a közönséget százféle hadijótékonyág fontos és mulhatatlannul szükséges céljára veszik igénybe, visszatetszést is keltett. Amint ismeretes: a háboru elején a kormány úgy rendelkezett, hogy a háboru tartama alatt más mint hadijótékony célra ne lehessen gyűjteni és a törvényhatóságok első tisztviselői magánosoknak gyűjtési engedélyeket ne is adjanak. A háboru követeli nemcsak a harcolók vérét, az itthonmaradottak sok kényelmét, hanem mindnyájunk nélkülözhető filléréit is. A versárusító hölgytársaság pedig nem háborus célra, hanem a maga javára gyűjtött a verses papírlapok tetszészerinti áron árúsítása címével, még pedig nem csak az engedélyezett nyolc napi idő alatt, hanem azon túl is.

A rendőrség emberei megfigyelték, hogy a nők rövid távollét után újból megjelentek Aradon és ismét árúsítják házról-házra járva a verseket, holott a nyolc napos engedély már letelt. Engedély nélküli könyöradománygyűjtés miatt ma a rendőrbíróság elé idézték be az Aradon tartózkodó négy nőt: *bobdai Gyertyánffy Izabellát, Annát, Ilonát és Matildot.* A

nyilvános tárgyaláson azzal védekeztek, hogy a nyolc nap alatt, amelyre gyűjtési engedélyük szólt, többször eső esett és így akkor nem lehetek árúsítani a verseket, most akarták a nyolc napból kihasználatlanul maradt időt pótolni. A verseket nem meghatározott összegért árúsították, elfogadtak egy-két fillért is.

Weil Károly dr. rendőrbíró engedély nélküli könyöradománygyűjtésért mind a négy urinót fejenként az enyhítő körülményeket figyelembe véve tíz korona pénzbüntetésre ítélte és egyúttal felhívta őket arra, hogy Aradról huszonnégy óra alatt távozzanak el. Az ítéletben előbb megnyugodtak, később azonban újból megjelentek a rendőrbíró előtt és felebbeszét jelentettek be.

Petár név nem kell az aradi szülőknek.

(Az aradi anyakönyv háborus érdekességei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Nagy események nyomot hagynak még az anyakönyvekben is. Emlékezhetünk rá, hogy a Titanic katasztrófája után az aradi anyakönyvi hivatalban megjelent egy szobafestő és kijelentette, ujszülött leányának Titanic nevet szándékozik adni. Szondy páternek nagy erőfeszítésbe került, amíg lebeszélte arról, hogy a leánynak ezt a feltűnő nevet adja. Kíváncsiak voltunk, hogy az anyakönyvben a világháboru-nak egyes fázisai mennyire tükröződnek vissza, kíváncsiak voltunk, hogy egy-egy háborus uralkodónak, vagy nagy hadvezérnek a nevét hány ujszülött szülei válasszák? Arra a tapasztalatra jutottunk, hogy Vilmos császár és fiatal trónörökösünk feleségének a neve igen népszerű az aradi családok körében. A háboru kitörése óta ugyanis három aradi ujszülött leány kapta a Zita nevet: Zubor Andor tb. főjegyző,

Weigl Vilmos pincér és Moskovitz József kereskedő Zitára kereszteltette leánykáját.

Ősz királyunk felé is érdeklődéssel fordul a nép azokban az izgalmas napokban, amikor országát minden oldalról ellenség támadja meg. Ennek bizonyossága az, hogy egy egyszerű kalaposság, Eberlein Ferenc csecesemő fiának a Ferenc József nevet adta.

Zádor Imre gépüzemigazgató ujszülött fiának az oroszok cárjára emlékeztető Miklós nevet adta, azonban a következő napon már nem találta népszerűnek ellenségünk uralkodójának a nevét és kis fiának a Lajos nevet is az anyakönyvbe diktáltatta.

Egy aradi fiatal asszony Vilmos császárról nevezett el a néhány hónappal ezelőtt született fiát. Kirpács Demeter napszámos gondolatai szintén Vilmos császár felé fordultak, amikor kis fiát Vilmos névre kereszteltette.

A szerb nevű Gyukics Sebő a minden oroszok cárja után Miklós nevet adott a fiának. Hogy az ujszülött fiuk között azok a György, annak valószínűleg semmi köze a háboruhoz, mert az egyszerű szülők valószínűleg nem iger tudják, hogy a kapzsi angol nép uralkodójának György a neve. A belgák földnélküli uralkodójának Albartnek a neve után csak egy ujszülöttet, Maitri Mátyás szabónak a fiát neveztek el. Egy külföldi urhoz férjhez ment aradi urleány kisleányának érdekes nevei vannak, amelyek azonban nem állanak vonatkozóan a háboruval. Az ujszülött leányka a következő neveket kapta: Leila Olympia Leontina Agnes.

Érdekes, hogy a háboru egész lefolyása alatt a gyűlölt szerb nemzet uralkodójának, Péternek a nevével egyetlen ujszülöttet sem neveztek el. Ebben még az Aradra internált aradi szerb szülők sem ragaszkodtak uralkodójukhoz, mert az aradi várbán született szerb fiuk közül egyik sem kapta a Péter nevet. Itt említjük meg, hogy augusztus óta az aradi várbán husz szerb gyermek született, akik azonban rövidebb-hosszabb idő után meghaltak.

Tavaszi ének a földhöz.

(1915.)

A nap növekvő iverin halad,
Keletről légy, földszagu szellő lebben,
S már útközik, már ébred egyre szebben
A szent vetés, lengő arany hajad.

Ó, föld, szerelmes szép anyánk, szeress!
Bus millióknak vágya függ most rajtad:
Kenyeret kérő, imádságos ajkak
Sóvárgó álma tégedet keres.

Kincses anyánk, most adj, el ne tagadj!
— Érted vívnak óriás szerelmek,
Könnyel bánatok kelyhe érted tel meg, —
Szorongó gyötrelemben el ne hagyj!

Ó, föld, szerelmes szép anyánk, tiéd
Kiömlő vérünk a forró, pogány —
Tiéd a dal a halálorgonán
S a szív tüze, ki lángol, él s kiég —

Te zsoltárod a síró szenvedések —
Duló csaták, vad ágyúlobbanások
Mind érted égő, zengő vallomások —
S oltártüzed a lángörényű vészek.

Ó, föld, szerelmes szép anyánk, teértesd
Száz megtört szembe nem lát több tavasz,
S hullongó virágpíhe nem havaz —
Száz hideg szivve, ki tehozzád tért meg —

Érted zokognak gyászruhás anyák —
Érted születnek árva gyermekek —
És eszünk érted inaság kenyeret
S kihülnek érted napmeleg tanyák...

Ó, föld, szerelmes szép anyánk, te drága,
Igy nem szerettünk téged még soha!
Óh, ne légy hozzánk irigy mostoha!
Óh, öltözz gazdag, szent kalászruhába!

Millió magocska méhe tárja ránk
Millió vércsepp nagy felébredését,
Elhullott vérmag szárszoros vetését
Add vissza dus kezdeddel, szép anyánk!

Aranybuzáddal új haragra költés!
S lelkünkbe új, szilaj erőket hintve
Mint tüzes acél hulljon szíveinkbe
A zamatos, vérbenfogant gyümölcs!

Ostor legyen a friss, fehér kenyér!
S új szent dacoknak gyöngyöző borával
Véjjen meg új szerelmünk mámorával
Szép szüzanyánk, minden kemény tenyér!

Most himnusz lesz a légy arató ének
— Gloria in excelsis — azt dalolja,
S Tedeum lesz a dúló rendek sorja
Millió hived reszkető szívének...

Ringass örömben, szép anyánk szerelme!
Add meg anyánkat, égi szeretet!
Szárnyaljon át a bus világ felett
Friss kenyérrillet, szebb jövődök lelke!

GRALLERTÉÉ MARTINI HILDA.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinhatázi műsor:

Vasárnap délután: Lengyel vér, operett.
Este: Helén, énekes színdarab.

Hétfő délután: Tiszt urak a zárdában, operette.
Este: A papa kedvence, énekes bohózat, ujdonság.

Kedd: A papa kedvence.

Szerda: A papa kedvence.

* A színház hírei. Sz. Rontai Boriska, Benkóné és Várnai a társulatnak kiváló erősségei. „A papa kedvence” szenzációs bohózatnak vezető főalakjai, az ujdonságban szünet nélkül a színpadon vannak, minden szavuk minden mozdulatuk egy-egy harsogó kacajt fakaszt, hozzá számítva a gyönyörű éneke, táncok, bátran elmondhatjuk, hogy még nem volt olyan sikerült bohózatunk mint ez, a mely annyira lekösse a közönséget. A főszereplőkön kívül hálás szerepekhez jutottak: K. Pongrácz, Borosnyai, Gyöző, Járai, Polgár, Kertész, Kiss Miklós, Harold stb. Tekintettel a „Papa kedvence” előre látható nagy sikerére az ujdonság egymás után háromszor van kitűzve. — A Papa kedvence a színház legközelebbi szenzációs ujdonságának meseje: Cornichon perpignani jegyző csak minden hónapban egyszer látogathatja meg barátját Cioclót, akor is csak hamis ürügyek segítségével szabadulhat felcsalásból. A megcsalt feleség azonban elfogja Ciocló egyik levelét, melyben pénzt kér az „apuskájától” és ebből arra a meggyőződésre jut, hogy Cornichon a törvénytelen leányához szokott felrándulni Párisba. Elhatározza, hogy magához veszi, és mint saját leányát nevei fel férje gyermekét. Rögön be is állít Cioclóhoz, aki kénytelen bele menni az öregasszony nemeslelkű tervébe, ha csak le nem akarja lepézni Cornichont. El is határozza, hogy elutazik Meluzinával „az atyai házába”. — II. fejelet: Meluzina nagy buzgalommal készíti elő a férjének szánt meglepetését. Cornichon pedig majd hanyatvágódik, mikor az asszony bevezeti hozzá a „leányát”. Csak nehezen érti meg a fölfordított helyzetet, de aztán annál nagyobb lelkesedéssel kezd játszani „a szerető apát” és a felesége előtt ölelgeti Cioclót. Meluzina nem tud betelni a gyönyörűséggel, látva az apai szeretet megnyilvánulását, ami azonban Cioclónak csöppet sincs nyére. Hamarosan föl is forgatja a csöndes kis város hangulatát, elcsábítja a zongora tanítóját, meg a polgármester fiát, Teofilt. A bonyodalom helyessé válik, amikor a véletlen oda hozza a jegyzőhöz Ciocló párisi társaságát, amely rémülettel ismeri fel, a szende vidéki leányzó maszkja alatt, a mulatós párisi hölgyecskét. — III. fejelet: Ciocló párisi és perpignoni hódoló Ciocló hálószobájában adnak egymásnak találkat. Ágyba, ágyalá, szekrénybe, erkélyre, fürdőszobába bujkálnak egymás elöl, majd megörjítve ezzel a vidéki csöndhöz szokott Meluzinát. Végül persze az öregasszony belátja, hogy nem kezdheti elől az elrontott nevelést. Kigerelti Cioclót, a társaságával együtt, de megparancsolja férjének, hogy ezentúl ne minden hónapban, hanem legalább hetenkint egyszer látogassa meg Párisban a leányát.

* Wegener és Jászay Mari az Apollóban. (A husvétii ünnepek eseményei.) Művészetben gazdag szórakozásban változatos programot állított össze az Apolló-színház direktora a husvét két napjára. Vasárnap Wegener, a nagy német művész lép fel a mozi legújabb szenzációs drámájában: „A bűnös ember vére”-ben. Ennek a nagystílusú drámának a cselekménye mélyen behatol az orvosi tudomány rejtekébe s megrázó színekkel festi meg Mackensen fő-törvényszéki elnök tragédiáját, akinek bomladozó vérének Jack, a halálraítélte veszedelmes apacs egészséges vérének átömlesztésével frissítik fel. Mackensen felgyógyul, de vérebe beleopta magát a bűnös ember minden gonoszsága s a fő-törvényszék elnökében életre kel Jack, a meghalt apacs. A darab főszerepe, mely voltaképpen kettős szerep, egyenesen Wegener számára íródott s e két különös, zordon alakot abszolút tökéletesen jeleníti meg a nagy német színész. Elnél nagyobb szabású moziképet keveset produkált a kinematográfia. — Hétfőn, husvét másodnapján a magyar népszínműirodalom legszebb és legstílusosabb alkotása, „A tolonc” kerül bemutatásra az Apollóban, Jászay Mari asszonnyal a főszerepben. Aki látta tőle Ördög Sára klasszikus alakítását, az értékelni tudja a film művészi becsét. Mind a két napon háborús felvételek tarkítják az Apolló műsorát.

* A kék szoba. (Nagy szerelmi játék 3 felvonásban. Az Uránia tegnapi bemutatója.) A színház tegnapi szenzációs sikert aratott drámája azok közé a modernül felépített film-drámák közé tartozik, melyekbe az író a maga egyéni meggyőződését, egyéni elveit tűzeli bele és melynek épen ez adja meg a mindennapiaságot áttörő értékét. A történet maga eleven életet él, a valóságból van ellesve és megrázó. A főszereplő, a grófné, kinek szíve nem hajlik férjéhez, de beleegyezik a házasságba, mert a gazdagságot nem tudja otthagyni: Bogia Horská, a világhírű tragika. Hatalmas művészetével játsza el szerepét, megdöbben és a szívekbe vág, elérzékenyültté tesz, amikor látjuk, hogyan alakul át azzá, ami alapjában is: gyenge és gyöngéd nővé. Partnerre pedig a már jól ismert Fritz Fehér. — „És add meg a mi mindennapi kenyerünket” az Uránia legközelebbi szenzációja.

Orsova bombázása.

(Száz rossz gránátlövés.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 3.

Hivatalos jelentés tette közhirrre, hogy a szerbek Orsova szabad várost bombázták, amire válaszképpen zimonyi nehéz tüzérségünk gránátzáró küldött Belgrádba. Az orsovai bombázás a következőképpen történt:

A háboru alatt az Aldunánál elíg történt valami katonai esemény. Kétszer fordult csak elő, hogy a szerb tüzérség, amely kis számban és néhány ágyúval szállta meg a partot, ágyutüz alá fogta Pancsovát, Buziást és Orsovát. A téli hadjárat szünetelése óta egyszer bombázták Zimonyt és Mitrovicát. Most tíz nap óta repülünk gyakran keresték fel a határszéli szerb városokat, sőt Lazarovácig és Gornimilanovácig is eljutottak felderítés céljából. Három hét előtt kaptak a szerbek is repülőgépet: három francia gyártmányú Antivarin keresztül. A múlt héten tudvaleg próbarepüléseket rendeztek, de parti tüzérségünk az aeroplánokat visszaverte Szerbiába. Erre válaszként a szerbek Tékia és Sip községek fölött elhelyezett ütegeik akciójával, a mellyel az Orsova mögötti ütegeinket keresték. A lövedékek átröpültek a város fölött és csak ritkán tévedett el egy-egy magára a városra.

Március 31-én délután két órakor a tékiai szerb ütegek heves tüzelést kezdtek, most már nem ütegeink, hanem Orsova ellen. Több mint száz gránátlövést adtak le. A lakosság elbujt a házakba és így csak egy idősebb parasztnő, egy munkás és egy gyermek sebesült meg. A lövedékek a dunasori Ozatic és Magyar Király-vendéglőt, a városban levő kaszárnyát és a határrendőrség épületét keresték. A két vendéglő épületében elég nagy kárt is tettek és több kis külvárosi házat rombdöntöttek. A vasuti épület nagyon megrongálódott.

A Romániába vezető vercierovai országutat is sok lövés pásztázta, a vámépületek azonban sértetlenek maradtak. Sok lövést adtak le Adakale szigetére is, főként a kis török mecsetre és a kis katonai házra, kárt azonban nem okoztak. Bombázták továbbá az ógradinai parton két félig elsüllyedt és már régen kiürített gabonás bárkát.

Az ARADI KÖZLÖNY telítetszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	257
Szerkesztőség csak éjjel használható mellékállomás)	—	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	—	151
nyomda	—	151

Sátán a háboruban.

— A hűséges rendőr-kutya. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

A modern háboru megteremtette a maga hőseit. Az édes vízi tengerész, a dohányra vigyázó derék finácó mellé, a kik 1914. július 28. óta hőskökké avansáltak, szerényen bár de felsorakozik és a modern háboru modern hősei között helyet kér a rendőr-kutya is.

A békében legfeljebb csak annyit tudtunk róluk, hogy Sajó Sándor rendőrtanácsos hozta Magyarországra az első rendőr-kutyát, a pestiek népszerű „Lux”-ját, a melyről a varieték vidám deszkáiról nem egy kuplé hangzott el annak idején. Luz, a Sajó Luxja hamar népszerű lett, az inasgyerekek a ferencvárosi verki hangjai mellett vigyan énekeltek a refrént: „Mert mindent kinyomoz a Luu a Lux.” Meg is érdemelte, mert Lux volt a mai „vitéz” rendőr-kutyák őse, dédapja, szépapja s az ő leszármazói azok a méltó utódok, amelyek ma a déli és az északi harcot szolgálják és védik uraikat, a mi katonáinkat a gyengéden nyalogaiva hozzák ki a tűzvonalból — mint már megtörtént többször — a sebet kapott derék fiukat.

Mert a rendőr-kutya mint minden praktikus más, gyorsan alkalmazkodott a mai időkhez s hivatásának teljesítését a bűnügyi nyomozások változatos szerepe helyett a harcúterén egyszerűbb de ridegebb és veszélyesebb terepszakaszokra helyezte át.

Zimonyban történt, közvetlenül a Belgrádi kiürítés után. Egy szegedi főhadnagy isgatottan járkalva, bejárta már az összes utcákat, szinte rohan a külvárosba a belgrádi felrobbantott hidhoz, hangosan kiáltva:

„Sátán, Sátán!”

Az emberek megállanak, nézik, nem tudják mire vélni ezt a különös magatartást. Sokan már sajnálják, azt hiszik talán egyike az ideg sokk által sújtott szerencsétleneknek, mások azt gondolják, „nem elég nekünk az ellenség, még a Sátán hiányzik, még csak ez kellene?”

Nem érnek rá sokáig gondolkozni, mert nagy csaholással egy szürke tömeg rohan szökdelve végig az ágyúállásokon és az elkészített lövészárkokon — egyenesen a főhadnagy nyakába s két lábra állva egy forró osókot nyalt annak a harctól és szabad levegőtől barna-piros arcára.

S ez a rendőr-kutya, ez a „Lux”-unoka, mely előbb Szakáll József szegedi rendőrkapitány kutyája volt, csinálta végig a szerbiai operációkat, gazdája mellett résztvett az összes ütközetekben, benn volt egész Valjevóig, össze szaladgálta a görbe szerb hegyeket, pedig pár hónappal előbb még Szegeden a csendes Tésza partján nyomozta a tolvajokat és betördket. Aztán jött a nagy visszavonulás. Lábán elvesztette a gazdáját, aki már rég Zimonyban volt, amikor Sátán a szerb hadállások ellen intézett vakmerő sturmokat. Sikertelen eljutnia Belgrádig s ott ő volt az utolsó osztrák-magyar hadviselő, aki a szerbek élénk tüzelése dacára átjutott a már felrobbantott zimonyi hidon. Most egy képenyalással hozta gazdája tudomására, hogy él s hogy hajlandó tovább követni a arapnelek és gránátok tüzebe. Ebben az egy nagy képenyalásban benne volt mindaz a szeretet és ragaszkodás, amit ma már csak egy kutya szokott érezni. (W.)

Aradi magyarok az ellenséges Japánban.

A Kaiserin Elisabeth látogatásának évfordulója. — A csingtaui hős osztrák-magyar tisztek. — Aradmegyei matrózok az elsüllyedt cirkálón. — A shanghai-i angol lap magyar munkatársa.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Arad, április 3.

Április 6-án, húsvét ünnepét követő napon lesz kerek egy esztendeje, hogy a legtávolabb Keleten, Japánnak legnagyobb kereskedelmi kikötőjéből Kobéből elindult a „Kaiserin Elisabeth” az osztrák-magyar haditengerészet büszke cirkálójája, s hogy állomáshelyét Sanghait újra elfoglalja. Az indulást megelőző napok egyikén, április 4-ikén a Kobében a monarchiát reprezentáló magyarok és osztrákok Krevatin Ernő császári és királyi konzullal az éhükön szép estélyt rendeztek a hajó tisztikarának tiszteletére. Kelet minden melege, napjának minden vértforraló és szívet hevítő forrósága ült a táncban kipirult daliás tisztek arcára, akik a kobei előkelő japán társaság legdisztingváltabb tagjainak bókolását, hódolását fogadták és büszke örömmel hallották, hogy Japánban ebben a Hamburgjában, legnagyobb jelentőségű kereskedelmi városában milyen becsülete van a monarchiából odaszármazott kereskedőknek és hogy minden hivatalos tényező és a lakosság milyen szívesen látja, hogy mi magyarok is kezdünk „a világhódító” sorába lépni, mert aki a pénzt valahová elviszi, ha okos, azzal meg is hódítja azt a helyet. Ez a tréfás tuzás a napkelet fiának nagyított mondása volt ugyan, de annyira mégsem lehetett üres szó vagy pláne ravasz szándékok takarója, hogy még a legbeavatottabb japán is gondolhattott volna arra, hogy a multság első évfordulójának napján a büszke tengeri hajó, tengerészetünk örök dicsőségére szövetséges hűségünk mártírjaként a tenger fenekén álmódja örök álmát, miután ferobbantotta magát és hogy Japán adóz-ellenségeink sorában álljon. A cirkáló Csingtau ostromában részt vett és az erőd elfoglalása előtt elpusztították, nem került ellenséges kézbe. Tisztjei legnagyobb része japán hadifogoly.

A kobei kis kolónia feloszlott. A világháború kitörésével Japán az entente mellé állt, és így nem volt mit keresniük az ellenség országában. Krevatin konzullal együtt elhagyták azt a földet, ahol addig vagyont gyűjtöttek. Köztük egy aradi fakereskedő is, aki most az évforduló alkalmával az Aradi Közlöny olvasóinak elmondja a szomorú sorsra jutott hajó kobei látogatásának történetét és teljes névsorát adja azoknak a tiszteknek, akik akkor a hadihajón lévén a monarchia hűségének dokumentálására hősiessé részt vettek Csingtau védelmében.

A kolbei kolóniát — mondotta Stern Zsigmond aradi fakereskedő — Krevatin konzul mindnyájunk barátja és pártfogója, érdekeink kiváló támogatója köriratban értesítette arról, hogy hadihajónk március 23-án érkezik hozzánk és április 6-ig marad nálunk. A köriraton Böckl Ernő cukrászt és nejét, Böhm Ferenc mérnököt és nejét, Herzog Ferenc nagykereskedőt, aki évtizedek előtt Aradról származott el, Kosek Pál vegyész-mérnököt és nejét, Kothny Gábor hajógyári igazgatót és nejét, Kuhn József kereskedőt és nejét, Matzner József szállodatulajdonost és nejét, Tallers Vilmos nagykereskedőt és nejét, Visi Antal nagykereskedőt és engem hívott meg a hajón teendő látogatásra és tisztjeink tiszteletére rendezendő ünnepekre.

— A büszke „Kaiserin Elisabeth” március 23-án délután fél két órakor kötött ki Kobében. Husz tisztt és 400 matróz volt rajta Makovic Richárd sorhajókapitány parancsnoksága alatt

Konzulunk mindannyiunknak kézbesítette a tisztikar névsorát is és minthogy ez a teljes névsor még sehol sem látott napvilágot, szívesen bocsájtom az Aradi Közlöny rendelkezésére. A hivatalos lapstrom szerint tehát a hajón voltak:

A „Kaiserin Elisabeth” cirkáló tisztikarának névsora:

Markovic Richárd sorhajókapitány, parancsnok,

Pausperth-Wladyk György korvettkapitány,
Klobučar-Rukavina Viktor sorhajóhadnagy,
Gayer Oszkár sorhajóhadnagy,
Ilg Rudolf sorhajóhadnagy,
Kainer János sorhajóhadnagy,
Pierotic Ferenc sorhajóhadnagy,
Ihan Adolf fregattadnagy,
Monteuccoli Alfonz gróf tengerészszázlós,
Baierle Ivo tengerészszázlós,
Reichenberg György tengerészszázlós,
Kuhn Adalbert báró tengerészszázlós,
Hudecz Rudolf tengerész-lelkész,
Dub Ernő dr. sorhajó-orvos,
Arbesser Leó dr. fregatt-orvos,
Mertl Jakab gépezemvezető,
Rothenpieller Agost gépezemvezető,
Hinner Rudolf gépezemvezető,
Nekamm János gépezemvezető,
Skusek János tengerész-hádbiztos.

— A hivatalos konzuli látogatás után természetesen mi valatnennyien, Kobében élő földiek viziteltünk külön-külön a parancsnoknál, aki rendkívül szívélyesen fogadott bennünket. Jóleső meglepetésének adott kifejezést amiatt, hogy a magyar kereskedelem már ide, a felkelő nap országába is eljutott. A beszélgetés során meggyőződtem arról, hogy tengerésztisztjeink, habár foglalkozásuk internacionális fel fogásra könnyen tehetné őket hajlandókká, mégis önérzetes hazafiak maradnak. Makovic kapitány elmondotta, hogy a cirkáló állomáshelyén, Sanghaiban megjelenő legnagyobb napilap a North China Daily News, a távoli keletnek legtekintélyesebb angolnyelvű organuma, a mi negyedik drednaughtunknak akkor történt vízrebocsátása alkalmával a következő sürgönyt publikálta:

Australien Navy.

„Fiume: A mai napon vízrebocsátott egy 25 ezer tonnás drednaught, mely a keresztelésben a Szent István nevet kapta.”

— Mikor ezt olvastam — szölt a kapitány — elfutott a méreg a felületesség miatt és mikor találkoztam a lapnál dolgozó Heim nevű magyarországi, aradmegyei származásu újságíróval, megkértem, hogy javíttassa ki a horribilis tévedést, mert Fiume nem Ausztrália, még csak nem is Ausztria, hanem Magyarország. Heim, aki már magyarul sem tud, előstelkedett és megígérte, hogy a „sajtóhibát” helyreütheti. Később találkoztam a lap egy angol származásu direktorával, aki hidegvérrel ezt mondotta, természetesen, hogy az angolok ausztráliai hadihajóikat szaporítják.

— Honnan vették a Szent István nevet — kérdeztem — mondá a kapitány.

— Nem tudom kinek a nevére keresztelték, de azt hiszem valamelyik angol község vagy város neve lesz — felelte szent meggyőződéssel.

— Alig tudtam meggyőzni, hogy tengeré-

szetünk eme büszkesége a legelső magyar király nevét fogja viselni.

— A parancsnok és tisztikara tiszteletére Krevatin konzul és neje nagy estét adott a melyen megjelent Hattari kobei kormányzó nejevel továbbá a német, spanyol, francia, orosz konzul nejükkel és az osztrák-magyar kolónia tagjai több lokális előkelőség. Az előkelő közönség a reggeli órákig maradt a legjobb hangulatban együtt, természetesen hogy a zenét a „Kaiserin Elisabeth” zenekara szolgáltatta és a Giotternaltével zárult a rendkívül fényesen sikerült est.

— Április 4-én Kobe legelőkelőbb klubja az aggregény egyesület szokásos jelmeztélyét tartotta meg, a melyre a „Kaiserin Elisabeth” parancsnoka és tisztikara is hivatalos volt. A legnagyobb meglepetés az volt, hogy a zenét a parancsnok ur szíveségéből az estélyen a hajó zenekara szolgáltatta és csak természetes valami hogy az előkelő közönség valamint a kobei angol napilapok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a kitűnő zenekarról sőt azt mondták a lapok, hogy ilyen kitűnő, jó zenét még soha sem élvezett Kobe előkelő közönsége. — A jelmezt reggeli 5 órakor ért véget és mondhatom, hogy haditengerészetünk tisztjei derekasan és sikeresen kivették részüket a jó sikerült multságból.

— Április 5-én a Kobei „Regatta” tartotta esonakázó megnyitó ünnepélyét. A esonakverseny után estebéd és tánc következett a melyen Makovic parancsnokon kívül még 6 tiszt vett részt.

— Április 6-án délután 4 órakor kezdődő busu tea délutánt rendezett a „Kaiserin Elisabeth” kitűnő parancsnoka és tiszti kara, táncos egybekötve és Kobe legelőkelőbb tarsasága vette igénybe a tisztikar vendégszeretétét. A tánc este fél 8 óráig tartott. Rövid 14 napi itt tartózkodás után a „Kaiserin Elisabeth” tisztikar a legjobb emlékekkel távozott Jokohamába a hol 3 hétig maradt. Onnan Vagoshinára a nagy földrengés volt színhelyére mentek és május közepére ismét behajóztak Shanghai állomáshelyükre.

Hudecz Rudolf tengerészeti plebánossal magyar beszélgetésem volt és tőle értesültem, hogy a tiszték magyar órát vettek nála és a legnagyobb szorgalommal tanulták édes magyar nyelvünket.

— A hajón volt körülbelül 65—70 magyar matrózfiu és akadtam egy almaskamarási és magyarosanádi fiura is, ugyszintén egy marostodamegyei dédai román fiura is, akit román nyelven kérdeztem, hogy hová való. Amidőn anyanyelvén szólítottam meg, sugárzott az arc és örömköny perdült rajta végig. Egy alkalommal sataközben hallom, hogy Kobe legforgalmasabb utcáján — a Moto Hachiban — 3 tengerészkatona tárgyalja a japán kereskedők rendkívül drága árait. Hozzájuk fordulva azzal szállítottam meg tengerész vitézeinket, „hová valók földiek?” amire az egyik azt mondta: Szent Isten, ugy megijedtem, hogy vajon ki is beszélhet hozzánk itt Japánban magyarul. Elmondta, hogy Strifler nevű magyarbánhegyesi fiu, míg a másik két vitéz budapesti fiu volt.

Szegény Kaiserin Elisabeth magyar matrózai, talán a messze kelet mély vízei alatti aluszák örök álmaikat! Dicsőséget szereztek a magyar névnek.

„Ferenc József király, Vilmos császár és Miklós cár az uristen előtt“.

— Mit tudott meg egy aradi nagykereskedő román kartársától? — Rapport az égből. —

Arad, április 3.

Egy aradi nagykereskedő, aki nemrég Romániában járt, a román fővárosban megismerkedett egy bukaresti nagykereskedővel, aki Odesszában járt és rendkívül érdekes dolgokat beszélt el neki az oroszországi állapotokról. A nagykereskedő elbeszélésének legérdekesebb része egy monda, amely roppant jellemző, s amelyet a kereskedő csak akkor mondott el, mikor az aradi ur becsületzavára megfogadta, hogy nem fogja megnevezni a forrást, ahonnan hallotta. Ezt az ígéretet azért kellett megtennie, mert, — mint a román nagykereskedő állította — sokaknak került már szabadságába az a pár soros történet, amely állítólag magából a cári udvarból került ki és a békepárt hívei terjesztették el széles körben. *Hir szerint Witte gróf hagyatékában is megtalálták feljegyzés alakjában ezt a jellemző apróságot, és mindent elkövettek, hogy továbbterjesztését meggátolják.*

— Üzleti ügyekben jártam Oroszországban, — ugymond — megfordultam Odesszában, Benderben és Kisenewben. A nép hangulatát mindenütt nagyon nyomott, mert már tudnak azokról a veszteségekről és katasztrófákról, a melyek az utóbbi időben az orosz hadsereget érték. A háború után való lelkesedés hiányzik ezekből az emberekből, inkább szánalommal, mint lelkesedéssel néznek azok után a gyerek és öreg népfelkelők után, a kik fegyver nélkül, énekelve vonulnak végig a város utcáin a katonai gyakorlóterre. A katonák éneke vontatott és keserves. Látszik, hogy parancsból énekelnek. A lakosságba így akarnak lelkesedést önteni.

Az üzleti élet is pang; dacára annak, hogy Oroszország Európa egyik legnagyobb termelője, a drágaság már elviselhetetlenné válik. A ritka vasúti hálózat miatt a legnagyobb szállítási nehézségek vannak, a mi az elsőrendű árucikkek árát is alaposan felhajtja.

A szeszszállítások élvezete szigorúan tilos. Odesszában csak két előkelő vendéglőben adnak sört. Vutkit és egyéb erős hatású italt kinn nem szabad, mert a kormány fél attól, hogy az ivásban mértéket nem ismerő orosz nép között az ital hatása még zendülést szülhet.

Odesszában láttam a török hajók bombázásának a hatását. A törökök akciója már csak azért is sikerült, mert a tengerésztilosok a bombázáskor a mulatókban dorbézoltak.

Este kilenc órákor minden üzletet be kell zárni. A világítással is nagyon takarékoskodnak, mert esteként csak minden két kilométernyi uton ég egy-egy lámpa. Ez az intézkedés azért történt, mert nagyon félnek a repülőgépektől. Más óvintézkedéseket is tettek. Az orosz rendőrség mindenkihez és mindenütt nemet lát. Németül nem szabad beszélni. Több esőt, akik telefonon németül beszéltek, elfogták. A zsidók azzal védekeztek, hogy zsargonban beszéltek, mire szabadon engedték őket. A zsidók ellen is általában nagy az ellenérzés, mert azt tartják róluk, hogy a németek kémjei.

Odessza élete különben eléggé normális, ma egy hete az odesszai nemzeti színházban Lohár „Vig özevegét“ adták, egy másik országban pedig a katonabanda német operettjét játszotta.

A városi lakosság hangulata — a mint mondtam — nagyon pesszimisztikus. Varsó bevételét is biztosra veszik. Az orosz hadvezetés ezzel szemben úgy akarja megnyugtanni a közönséget, hogy jelentéseket ad ki, a melyek arról szólnak, hogy Varsót három millió orosz katona védi. A németek másfél millió katonát koncentráltak ide.

Legszörnyűbb az orosz hivatalnokok rablógazdasága; Oroszországba az idegenek bármennyi pénzt bevihetnek, de onnan 500 rubelnél többet nem hozhatnak ki. Az utasokat, mielőtt elhagyják az országot, megmotozzák. Ha ötszáz rubelnél több pénzük van, a többit elveszik tőlük. Két héttel ezelőtt egy olasznak 22.000 rubelét vették el. Az Oroszországból kiutasított német, osztrák és magyar alattvalók hasonlóképpen jártak. Nagyon sajnáltam szegényeket. Az ungheni határállomásra vitték őket. Ot-hat napon a hideg kövön aludtak, mert várniok kellett addig, a míg az utlevélüket megkapják. A bukaresti „Halambra“ variété igazgatóját a vonat elindulása előtt öt perccel szállították le a vonatról és még a cipőjét is átkutatták. Engemet — folytatta a kereskedő — ötször motoztak meg.

— Hogy mennyire tudatában van az orosz nép a vigasztalan katonai helyzetnek, semmi sem bizonyítja jobban, mint a következő monda, amely Oroszországban szájról-szájra jár:

„Az Uristen rapportra szólította magához Ferenc Józsefet, Vilmos császárt és Miklós cárt. Megkérdezte tőlük, hogy miként megy mindenkinek a sora.

Ferenc József így felelt:

— Népeim, habár különböző nemzetiségiek, egyetértésben és jólétben élnek egymással.

Vilmos császár: Győzelmet-győzelemre halmoznak katonáim. A nép örvend és megelégedett.

Miklós cár: Felséges Szent Atyám, én most még nem adhatok népeim sorsáról felvilágosítást, mert birodalmam nagy.

Erre est felelte az Uristen:

— *Nos jól van, Miklós! Menj vissza a földre és rövidesen jelentkezzel újra, mert birodalmad jóval kisebb lesz és könnyebben nyerhetsz róla áttekintést.*

A képviselőház összehívása. *Budapestről* jelentik: A király április tizenkilencedikére hívja össze újra az országgyűlést. A képviselőház akkor állapítja meg legközelebbi munkarendjét és alkalmasint még e napon terjeszti a Ház elé a kormány a szükségessé vált törvényjavaslatokat. Közöttük lesznek a hat hónapos indeminálásról, a mandátumok meghosszabbításáról, a katonai szállítások körül történt visszaélések megtörléséről és a gazdasági intézkedésekről szóló törvényjavaslatok, továbbá, hir szerint, a honvédelmi miniszternek két javaslata. Az említett törvényjavaslat a katonai szállításoknál fölmerülő visszaélések megtörlésének nagymértékű szigorítását célozza. A kormány mindent elkövet, hogy a törvényekben

lefektetett büntető szankció egész mértékben érvényesülhessen, de ezzel nem elégszik meg, hanem orvosolni kívánja a mai jogállapot fogyatékoságait is. Általában kiméletet nem ismerve, kérlelhetetlen szigorral jár el a kormány mindenkivel szemben, a kinek a fölmerült visszaélésekhez csak a legkisebb köze is van.

Befejezték a lisztutalványok kiosztását. (Jelentés a tanácsnak a tapasztalatokról.) Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Ma befejezték a bizottságok a liszt- és kenyérutalványok szétosztását. Valamennyinek az volt a célja, hogy amíg jelentkező van, addig a kiosztást folytassa és ezért volt olyan hely, ahol még este tíz órákor is dolgoztak. Aki tehát utalványhoz nem jutott, az csak magának róhatja fel hibáit, mert a bizottságok utasítása úgy szólt, hogy ha szükséges, akkor akár reggelig is kell dolgozni, mert a kiosztás okvetlen befejezendő. Akik még sem jutottak utalványhoz, azok kedden a városi gazdasági hivatalban válthatják ki.

A most kiadott lisztjegyek két hétre szükséges anyag beszerzésére jogaitanak, tehát ezen időn belül újabb utalványokat a közönség nem kap. Ezalatt az idő alatt a helyzet teljesen tisztázódni fog és a hatóság is látni fogja, hol van hiba és hol kell javítani.

Valamennyi bizottság részletes jelentést tesz a tanácsnak tapasztalatáról, a közönség hangulatáról és a végzett munkáról. Ma most is megállapítható, hogy nem lehet valamennyi kerületben egyenlő mennyiségű kenyeret a lakosságnak juttatni. A külvárosokban működő bizottságok azt tapasztalták, hogy a nép túlnyomó többsége kenyérlisztet akar vásárolni, mert az 1630 gramm kenyér nem elégséges. A belvárosi kerületekben viszont a főzliszt utalványok voltak kapósabbak.

A tanács tehát a kiosztott mennyiségből tiszta képét látja a szükségletnek és ismerve a rendelkezésre álló mennyiséget, intézkedhetik arról, hogy ahol kell, ott a kenyér porciókat pótolja. Gáj külváros lakossága például ma küldöttséget menesztett *Varjassy Lajos* polgármesterhez és kérte, hogy adjon nekik tengeri lisztet, mert szívesen esznek ebből készült kenyeret is, csak elég mennyiségben legyen. Az aratási munkálatok idejére úgy is külön intézkedés lesz szükséges a gazdálkodó közönség és cselédsége részére, mert arató munkásnak szerződésben megállapított kenyérmennyiség jár, amit ki kell szolgáltatni és hogy ez megtörténjék, az általános, országos érdek is.

A mai napon megérkezett az Országos Gazdasági Bizottság értesítése a szükséges tengeri elküldéséről. A konzorcium ma ülést tartott és elintézte az átvételt és a finanszírozást.

A liszt árusítása az ünnepek után akadálytalanul, rendez mederbe terelődik. A nagyobb kereskedők már ma is elég készlettel rendelkeztek, míg a szatócsok kedden a városi élelmiszer üzlet útján megszerezhetik az első napokra szükséges mennyiséget és a kezdet nehézségein átesve, csakhamar rendbe jön a kenyér kérdés is. Nem könnyű feladat a köz-élelmiszer ellátása béke idején sem, de a háború oly rendkívüli viszonyokat teremtett, hogy azokkal megbirkózni csak azzal az elhatározással lehet, legyőzni ezeket úgy, mint az ellenséget.

Visszavonulás a hadtápvonalak közelébe.

— Kárpáti frontunk kedvezőbb terepszakaszon. — Uj módszer az oroszok kifárasztására. — Kuzmanek tábornok Pétervárott. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest, április 3.

Győzelmes csatánk Bukovinában. Kifárasztó taktika a Kárpátokban.

Budapest. A haditudósítók jelentik a sajtóhadiszállásról: A csütörtöki hadi előzmények Bukovinában nagyobb harcot eredményeztek. Csapatunk ügyesen vezetett kisebb ütközetek egész sora után Bukovina északi részén, a Dnjeszter és Pruth közt kiszorították az orosz és Bessarábia határát harcszerűleg megerősített hadállásokba helyezkedve el, megszállották.

Az ellenség az utóbbi időben megerősödve, heves éjjeli támadásokat intézett hadállásaink ellen. E támadások nyilvánvaló célja védelmi intézkedéseink kifürkészése volt és e harcok előfutárjai voltak az oroszok csütörtöki nagy támadásának, amelyet két gyalog- és három lovashadosztállyal intéztek ellenünk.

A régebbi orosz kísérletektől eltérőleg, amelyek rendszeren tűzérési támadásainkban hiúsultak meg, ezuttal szabályszerű csata fejlődött ki. Az oroszok alapos tűzérési előkészítés után mélyen tagolt gyalogsági tömegekkel indultak az első támadásra. Minden vesztesége dacára az ellenség feltartóztatás nélkül hatolt előre és egyes helyeken a lövészárkaink elé helyezett akadályokig sikerült eljutnia. Itt azonban teljesen összeomlott az orosz offenzíva. Gyalogos csapataink és gépfegyvereink tüzelése egész sorait tarolta le az ellenségnek, amelynek maradék-csapatái erre menekülni kezdtek. A Bukovinában tervezett betörés ilyenformán rettenthetlenül harcoló csapataink ellentámaszán megtörtött.

A kárpáti harcok majdnem kizárólag az uzsoki és lupkovi szoros középső szakaszán zajlottak le, mielőtt a szárnyakon kisebb csatározásokat és elkülönített ágyuharcot leszámítva, nyugalom uralkodott.

A nagy kárpáti harcok színhelye zárt front tartására nem alkalmas, mert ott völgyek, vízmosások, meredek hegyhátak és magaslatok váltakoznak. Itt egy harcvonal merev tartása helyett a kifárasztási taktikát is kell követni. A legutóbbi napok nehéz küzdelmei már e taktika jegyében folytak. A front ez által állandóan váltakozó hullámvonalat mutat, a melyből időnkint kinálkozó kedvező alkalmakkor meglepő ellentámadásokba megyünk át. A harcok e periodusa előreláthatólag még pár napig tart, mert a Przemysl körül felszabadult orosz erővel frissülő orosz csapatok támadása helyenként lazult ugyan, de az orosz általános kimerülésről még nem szólhatunk.

Visszavonulás kedvezőbb terepszakaszra.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A kárpáti csata az uzsoki és lupkovi szoros között levő centrumban változatlan hevességgel folyik, dacára a rendkívül erős hóviharoknak, amelyek a legutóbbi napokban beállottak. Az orosz tömegtámadásokkal szemben célunk változó állástogtalásainkkal és új állásokba való visszavonulásunkkal az, hogy az áttörést kikerüljük.

Csapatunk a duklai szorosnál a Kárpátok déli lejtőjét védik és itt az oroszok egyáltalában nem tudnak tért

nyerni. Rendkívül megnehezíti csapataink akcióját a Kárpátok galíciai oldalán lévő erdőgyűrű, amely a fő-nyergeket takarja. Csak óriási társadagok árán tud trénnünk a magas hóval fedett utakon és ösvényeken előre jutni és tartalékok felállítására is lehetetlen itt, mert egyetlen község sem fekszik ezen a vidéken, ahol a nyugvó osztagok jobb védelmet találhatnának az időjárás kedvezőtlen alakulata ellen.

Az utánszállítások és pótlások lehetetlensége magyarázza meg azt, hogy a kárpáti harcokban, ahol a helyzet áttekinthetetlen az erdős hegyek miatt, sohasem folytak harcok a gerinceken, hanem mindig csak a galíciai, vagy a magyarországi lejtőkön.

Az oroszok állandóan tulerővel támadnak és többszörös sorokban intéznek rohamokat, ami óriási veszteséget jelent számukra. Ez a módszer előbb-utóbb oda fog vezetni, hogy az oroszok még az ő lehetetlenül nagy embermasszájuk mellett is, kénytelenek lesznek a hézagokat kevésbé értékes anyaggal betölteni.

Az oroszok a kárpáti fronton várják a német offenzívát.

Milano. A németek nyugati front ellentámaszának enyhülését azzal magyarázzák az oroszok, hogy összes támadó erejüket a keleti frontra vigyék, ahol nemsokára heves német offenzívát várnak. (Pol. Hir.)

A Kárpátok az orosz hadművelet sulypontja.

Bécs. A Neue Freie Presse a következő jelentést közli: A kárpáti harcokról Pétervárról hivatalosan jelentik, hogy az osztrák-magyar csapatok hír szerint erősítéseket kaptak. Az orosz hadvezetőség félhivatalos jelentés szerint a Kárpátokba helyezte át hadműveleti sulypontját, ahol a harc befejezés előtt áll. A hivatalos orosz jelentések közlik, hogy a Njemen folyó alsó nyugati szakában hirtelen erős német támadások váltak érezhetővé, amelyet még folyamatban vannak.

A Ruszkoje Szlovo így ír: A Njemen és Visztula között a helyzet tisztázatlan, miután még mindig nincs nyoma egy általános német visszavonulásnak. A Rjeca hiteles pétervári helyről azt az értesítést kapta, hogy a Narew folyó jobb partján igen elkeseredett harc folyik. Mind a két fél rendkívüli energiával küzd. A kis falvak napról-napra gazdát cserélnek. Utcái harcok napirendben vannak, miközben a gépfegyvereket a házakba is beviszik és az ablakokon keresztül tüzelnek. Ejjelenként véres szuronyharcok folynak.

Pflanzer-Baltin és Linsingen tábornokok kitüntetése.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról:

Frigyes főherceg tábornagy, hadseréggfőparancsnok Linsingen gyalogsági tábornokhoz és Pflanzer-Baltin báró lovassági tábornokhoz magas kitüntetésük alkalmából a következő üdvözlő táviratot küldte. — Linsingen tábornokhoz:

„Őszinte örömmel tölt el, hogy közölhetem önnek, miszerint ő felsége, legmagasabb hadurunk az ön kipróbált vezetése alatt álló csapatok kiváló teljesítményeinek elismeréséül excellenciádnak a Lipót-rend nagykeresztjét a hadi ékitménnyel adományozza és vezérkari főnökének a katonai érdemkereszt II. osztályát a hadi ékitménnyel. Üdvözlöm a bátor déli hadsereget vezérének és vezérkari főnökének e legmagasabb kitüntetéséhez és remélem, hogy hősiességét végleges győzelem fogja koronázni.“

A Pflanzer-Baltin lovassági tábornokhoz intézett üdvözlő sürgöny így szól:

„Őszinte örömmel közlöm Excellenciáddal, hogy ő felsége az Ön hadseregének vezetésénél és Bukovina visszahódításánál teljesített kiváló szolgálatainak elismeréséül a Lipót-rend nagykeresztjét a hadi ékitménnyel adományozta. Legmelegebben üdvözlöm Önt e legmagasabb kitüntetéshez és meg vagyok győződve arról, hogy az Ön bátor hadserege érdemes vezérének ismételt kitüntetésében hatalmas buzdítást nyer új, feledhetetlen haditettek véghezvitelére.“

Lemberg és környéke az orosz uralom alatt.

Bécs. A „Kuryer Wiedenski“ részleteket közöl a Lembergben ez idő szerint uralkodó állapotokról olyan valakinek az elbeszélése nyomán, akinek többszöri kudarcot vallott kísérlete után sikerült megszöknie és Bécsbe érnie. Lemberg szerinte teljesen el van zárva környékétől. Senkinek sem szabad a városból távoznia. Azokat a helységeket, amikben a lemergi ember keresztül ment, mind kifosztotta az orosz. A lakosság az erdőkből és más rejtekhelyeiből visszatér otthonába. Turka városát az orosz katonák teljesen kifosztották, valamint a Dynowot is, ahol a kozákok kancsukaütésekkel kényszerítették a hetvanéves rabbit, hogy a főtéren táncoljon. Az oroszok mindenünnen tuszokat vittek magukkal. A lakosokat megfenyegették, hogy így kiválthatják őket, hova dugták a készleteket, ékszert, pénzt és egyébét. (Bud. Tud.)

Hősies védekezésünk Uzsoknál.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A kárpáti harcvonal különböző szakaszain heves harcok folynak, főleg Uzsoktól északra. Csapatunk hősiességével tartják támaszpontjaikat az ellenség folytonos támadásaival szemben.

Az orosz hadvezetőség egymás után küldi harcra tartalékjait, azonban ez a tény sem változtat a hadiszerencsén.

Az utóbbi napok melegebb időjárása következtében megkezdődött a hóolvadás. Rengeteg temetetlen orosz halottól olvadt le a hó. Most derült csak ki, mekkora veszteségei voltak az ellenségnek. Szanitéceink nem tesznek egyebet, mint orosz halottakat temetnek. Az uzsoki fronton a legutóbbi orosz támadáskor több mint ötszáz foglyot ejtettünk.

Orosz állások bombázása repülőgépekről.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Repülőink bombázták az orosz hadállásokat. A németek hevesen bombázták Ostroienkát.

Przemysli parancsnokai Pétervárott.

Pétervár. Kuzmanek tábornokot és Tamassy altábornagyot, a Przemysl helyőrségének parancsnokát ide hozták.

Rekvirálják a gabonát Pétervárott.

Pétervár. A Rees jelenti, hogy a belügyminiszter utasította a kormányzókat, hogy erélyes intézkedésekkel vegyék rá a lakosságot

arra, hogy az elrejtett gabonakészleteket bocsássa piacra, hogy a hadsereg ellátható legyen. Szükség esetén rekvirálják az összes gabonamennyiségeket.

Lerombolt keletporoszországi községek.

Königsberg. A földült Kelet-Poroszország kormánybiztosa főhívatást tett közzé az elmenekült lakossághoz, amelyet felszólít, hogy most már visszatérhet a lőtzeni, darkehmeni, angeburgi és gumbinnei kerületekbe. Felsőrolja azokat a községeket, amelyet a barbár oroszok leromboltak, amelyekbe tehát még nem lehet visszaköltözni. A teljesen megsemmisített helységek a következők:

A lőtzeni kerületben: Marzinavolla;
a darkehmeni kerületben: Jodszuhnen, Tanschillen, Kellmienen, Wilhelmsberg-Dorf, Auerfuss, Ströpken, Puckwallen, Wesdern, Bidszuhnen, Grünwalde, Kl.-Grobienen, Gotthardsthal, Broszaitchen, Osznagoren, Gr.-Sobroost, Kl.-Sobroost, Ostkehmen, Störingen, Ramberg;
az angeburgi kerületben: Rosengarten, Gr.-Guja, Kl.-Dombrowka, Buddern, Gr. Strunzeio, Kl.-Strengeln, Pössessern, Kruplanken, Wenzkendorf, Wenzkengut;
a gumbinnyi kerületben: Worupönen,

Sodinehlen, Jodszuhnen, Ribimen, Warschlegen, Karzanupehnen, Sodehmen.

Husvétii látogatás Przemyslbe.

Milanó. Egy olasz újságíró, aki az átadás estéjén Przemyslben volt, leírja, hogy tisztjeink kardjukat megtartották, a legénység nyugodt volt. Az oroszok kitűnően bántak velük. A városban rengeteg kórház van, mindegyike telve betegekkel. Tizenhatezer civil lakos volt a városban. Nikolajevics nagyherceget husvétra várják Przemyslbe.

Nagy áradás a harctéren.

Milanó. A Secolo pétervári tudósítójától, Magrinitól, a következő táviratot kapta: A Narev és a Bobr jobbpartján a németek operációi a havazás és a vízáradás miatt, lassulást szenvedtek. Augusztov, Mlava és Ciechanov között a terepet a kiáradt folyók egész tengerre változtatták át, ami lehetetlenné teszi az átkelest. Miziniec és Kolno között a vidék ma már semmi más, csak egy végtelen tó. A németek nyugati fronton ellenállásának enyhülését azzal magyarázzák az oroszok, hogy szándékuk az, hogy az összes támadó erejüket a keleti frontra vigyék, ahol nemsokára heves német offenzívát várnak.

Az aradi női divat a háboru alatt.

— Milyen a husvétii vásár? —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Azok az elsavanyodott emberek, akikre már nincsen hatással a nők választékos, izléses öltözködése, azok, akiket a háboru izgalmi mindentől elszoktattak, ami kellemes, finom és szép, — igen: ezek a morózus, életkedv nélküli emberek napok óta teletármázzák a várost, hogy az aradi nők még ebben a gondterhes időben is sokkal többet költenek a divatra, mint a mennyit szabad volna és így az aradi divatáru kereskedőknek elég jó husvétii vásárjuk van. Kíváncsiak voltunk, hogy eme kedvetlen lényeknek mennyiben van igau.; kíváncsiak voltunk, hogy az aradi nők csakugyan nem felelték-e még el a divatot, tavaszi kosztümöket és nem halt-e ki még belőlük a legtermészetesebb emberi érzés: a tetszeni vágyás? Azokhoz fordultunk, akik a divat és tényüzési cikkek eladása révén sűrűn érintkeznek az aradi hölgyekkel. Megkérdeztük tőlük:

— Igaz-e hogy a nődivatáru kereskedők husvétii vásárja sokkal jobb, mint amilyent a háborus világban remélhettek volna?

A szóbeli válaszokat itt ismertetjük:

Radó Gyula: — Tényleg igaz, hogy husvétii vásárunk jobb volt, mint reméltük volna. De annak, hogy a hölgyek most tavaszi divatcikkeket vásárolnak, jórészen az az oka, hogy a háboru a múlt év őszén tört ki, azaz olyan időben, amikor az őszi divatcikkeknak legnagyobb keletje van. A hölgyek akkor úgy gondolkodtak, mint a legtöbb ember; azt hitték, hogy a háboru miatt teljesen megáll az élet és főlöseges divatcikkeket vásárolni. Most aztán látják, hogy a föld tovább forog és igyekeznek pótolni, amit elmulasztottak. Azonkívül pedig a hölgyeket a praktikusság szempontjai is vezetik vásárlásaikban. Jól tudják, hogy a divatcikkeik árai rohamosan emelkednek. Minél később vásárolnak — gondolják ők — annál drágább lesz mindegy és kora tavasszal ellátják magukat divatcikkeikkel. A szokatlan forgalmat a divatüzletekben az is növelte, hogy most az összes felekezetek husvétii összeesett és mindenki ugyanabban az időben szerezte be szükségleteit.

A Kell és Krausz cégtől ezt a felvilágosítást kaptuk:

— Nagyobb forgalom volt husvétra, mint reméltük. Ennek az lehet az oka, hogy most több pénz forog a közönség körében, s mivel már régen nem vásároltak divatcikkeket a hölgyek, husvétra ujjal cserélték föl a régi holmikat. Leginkább keztyűben és harisnyában csináltunk nagyobb forgalmat, tehát legelőrendű szükségleti cikkeket kerestett a női publikum.

A Winternitz cég ezt a felvilágosítást adta:

— Nincs olyan különösen nagy forgalom, mint beszélik. A tavalyi forgalom háromszorosan fölülmúlta az ideit és épen ezért alkalmazottaink száma tavaly háromszor akkora volt, mint az idén. És az idén a megrendeléseket se fizetik ki, úgy, mint az előtt, úgy, hogy a nagy forgalom igazán kis haszonnal járt.

Az ékszerészeti cikkek iránt való keresletről Grallert cég főnöke ezt mondta:

— Husvét előtt csakugyan több vevőnk volt, mint az előbbi hónapokban, de jó üzletről azért beszélni se lehet. Legfőljebb azt mondhatjuk, hogy a március hónap nem hozott veszteséget.

Egy aradi ékszerész a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Jó vásárról szó sincs. Azt csak nem lehet jó vásárnak nevezni, ha egy csomó parasztasszony órák hosszáig alkudozik egy hat koronás függőre és végül pár hatos differencia miatt elmennek. Lehet, hogy egy-egy cégnek akadnak vevői, de az igazán ritkaság. A mi szakmánk nagyon sokat szenved a háborutól. Lehet, hogy a női divatáru kereskedőknek van vásárjuk; ez nem is csoda, mert a nők a divatos öltözködésről nem igen mondanak le a háboru kedvéért. A napokban egyik nőrokonom felháborodva újságoit, hogy valamelyik barátja egyszerre hat bluzt rendelt meg.

Háborus igazságok a mozifilmen.

(Berlin bőségben. — A mozgóképek a fronton.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

A „Continental Times“ eredeti amerikai vállalkozásról ad hírt. Arról van szó, hogy a mozgófénykép segítségével állapítsák meg, tényleg éhínség uralkodik-e Németországban. A Connecticut állambeli Stamford egyik polgára, Dawson S. vállalkozott arra, hogy Berlin számos félheti vásárai közül a Wittenberg-téren mozgóképek felveszi a piaci jeleneteket, hogy így demonstrálja honfitársai előtt, hogyan élmezik a német birodalmi fővárost. Anglia vazallus amerikai sajtója a mozgófényképeken megörökített igazsággal szemben kénytelen lesz — véli Dawson — lerakni a hazugság fegyvereit.

— Az amerikai polgár — mondotta az ötletes vállalkozó a nevezett lap egyik munkatársának — ezemeivel akar meggyőződni az igazságról. Ha ugyanis azt mondják neki: Németország bőviben van mindenféle élelmiszernek, fejét esővíz és kijelenti: ki tudja igaz-e ez? Ezért gondoltam, hogy a mozgófényképek letagadhatatlan reális igazságaira szükség van, ha le akarjuk győzni a jenkyk hazugságokkal szított kételkedését.

A napokban Dawson megjelent a Wittenberg-téren tartott vásáron és szorgalmasan forgatni kezdte a mozgóképet. A vevők és az árusok értésülve arról, hogy mi célja van Dawson felvételeinek, kitétek magukért. A nyugzó vásáron még tokozottabb lett az élet és előkerültek mindenütt a prima áruk. A legérdekesebb modoru piaci árusítónők mosolygást erőltetve arcukra, kövér libákat lóbáltak a mozioperatőr felé. „Még azt mondják, éhezünk, mutassa meg az amerikaiaknak ezt a libát!“ — kiáltották. A mérsárosok, a hentesek bódéi előtt hasonló jelenetek játszódtak le. Még a virágpiac is parádézott a legillatosabb és legriesebb virágokat rakva az előtérbe, hadd lássa Amerika, hogy az „éhező“ Németország piacai még a virágnak is bőviben vannak.

A német hadvezetőség egy sereg mozioperatőrnek adott arra engedélyt, hogy a harctéren felvételeket csináljon.

A Messier-filmgyár operatőre, a „Berliner Tageblatt“ tudósítójának, az operatőrök munkájáról a következőket mesélte:

— Gyors autóban robognak a tűzvonal felé. Vigyáznunk kell, nehogy golyó érje a gépet, mert akkor meghiusult minden munkánk, fáradságunk. Sokszor napokig tart, míg felvételre alkalmas helyet találunk. Az operatőr állandó tartózkodási helye a főhadiszállás és mindenkor alá kell vetnie magát a hadvezetőség rendelkezéseinek. Reggel hatkor javában alszik és jön egy ordonás a parancsossal: Felvételt kell csinálni D-nél. Félóra múlva ágyudörgés, puskaropogás közepette autón száguld a helyszínre. Az autót aztán fedezékben, a soffőr felügyelete alatt hátrahagyja, ő maga egy géppel a mellén és egy tartalékgéppel a hátán, előre megy. Ha heves ágyutüzbe kerül, akkor a lövészárkba kell bujni és ott addig vár, míg csendesül az ágyuharc.

Az óvatosság igen fontos. Indokolatlan vakmerőségnek nincs helye. Sokszor órákon, sőt napokon át a lövészárkban kell várni az alkalmas pillanatra, mikor végre annyi ideje van, hogy egy tizenöt méteres felvételt csinálhasson.

A tüzérségi állásoknál már könnyebb a munka. Itt valóságban ünnepnap számba megy, ha egyszer megjelenik egy ellenséges repülő és az ágyuk felfelé irányítva, dolgozni kezdenek. És az még csak a nagy boldogság, ha a gép lezuhánását felveheti...

A nyugati harctéren különösen érdekes felvételek kínálkoznak. A hetvenes háború jelenetei ujulnak meg. Itt régi emlékeket, új eseményeket rögzít meg a gép, itt az operatőr igazán a világtörténelemnek dolgozik.

Orvosok munkája a harctéren.

— Az elfogott szanitécpatrouill. — Nem éreznek fájdalmat a sebesültek. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Egy ismert aradi orvos, aki a háború kezdete óta hadbavonult és a harctéren teljesít orvosi szolgálatot, írta haza egyik ismerősének az alábbi szép és érdekes levelet:

— Milyen meglepés a csapatorvos számára, ha segíthet, ha megmentheti, ami menthető. Felemelő tudat, leírhatatlan érzés, ha a csapatorvosnak alkalmá nyílik az első segély nyújtására sokaknál, akik vérüket ontották a hazáért. Nehéz munka a srappell és golyótűzből kihozni a sebesülteket és a kötőhelyre vinni. Ötöt, tízet, huszat, harmincat hoznak a sebesültvivők tábori kocsikra; a könnyen sebesültek maguk igyekeznek a kötőhely felé, kölcsönösen segítik egymást, van köztük olyan, akit ideiglenesen már bekötözték bajtársai vagy a szanitéckatonák.

Az ütközet tovább dühög, a kötőhely előtt és mögött lecsapnak a lövedékek. A jószág természet gondoskodik róla, hogy a sebesültek, még a súlyos sebesültek is, a sebesülés után egy-két óráig alig érzik a fájdalmat. A choc hatása ez. Egy tanya, ha semmi egyéb, legalább is egy csűr, fedett hely, vörös kereszt fehér lobogóval, ez a kötőhely. Az előírás szerint nyolcszáz vagy ezer lépésre van a front mögött. Csaknem mindig ki voltunk téve az ellenséges tűznek. A modern, messzehordó lövedékeknél ez kikerülhetetlen. A fegyverlövés négyezer lépésnyire, és még távolabbra is visznek, a modern ágyuk pedig tízezer lépésre vagy még messzebbre is ontják gyilkos lövedéküket. Egyébként gyakran megtörtént, hogy az ellenséges tüzérség nem vette figyelembe a genfi keresztet. Kitérő távosóvével mozgást észlelt a tanya körül és célba vette. Egyetlen egyszer sem győződhettem meg róla, hogy ellenségeink respektálják a genfi konvenciót.

A Visztulánál történt, X. mellett. A mieink a Visztula balpartját tartották megszállva. Szemkőzt, a másik parton állt az ellenség. Ezen a helyen, a balparthoz közel fekszik egy sziget; három-négy kilométer hosszú, fél kilométer széles, a bal parttól alig van harminc lépésnyi távolságra. A víz olyan sekély, hogy keresztül lehet rajta gázolni. Két egymásra következő éjszaka után sikerült az oroszoknak tutajokra katonákat szállítani és megszállni a szigetet. Kora reggel, még sötétben, támadást rendeltünk el a sziget ellen, amely azonban megihusult az ott tartózkodó ellenséges tulerő miatt. Néhány halott és harminc sebesült maradt vissza a szigeten. X. dr. segédorvos az ezredparanesnoktól azt az utasítást kapta, hogy egy zászlóalj szanitécpatrouilljával, (harminc emberrel) lássa el az ellenségtől megszállt szigeten lévő sebesültjeinket. Nem láttuk többé viszont

sem őt, sem a patrouillet. Mikor ráépett a szigetre, foglyul ejtették. Késő este egy ellenséges tisztet gyógykezelttem, aki a sötétséget kihasználva, átlopózott a mi állásainkhoz és itt megsebesülve fogságba esett. Megkérdeztem a tiszttől, aki elég jól tudott németül, hogy az oroszok miért sértik meg olyan gyakran szándékkal a genfi konvenciót. Azt válaszolta, hogy ebben az esetben az oroszok nem tehetnek másként, mert különben a patrouille eláruhata volna állásaikat.

Még egy epizódot közlök. R. mellett történt, tíz kilométerre S.-től északnyugatra. Sötét, hideg éjszakán az ellenség megtámadta állásainkat és egyik ütegünk elveszett. Az ágyukat fedező csapat az előnyomuló ellenséges gyalogságot visszavonuló saját csapatoknak hitte. Mikor a tévedés kiderült, már késő volt. Egy általános roham visszaszerezte az ágyukat. Sok halotlon kívül kétszázötven sebesült borította a csatateret, legnagyobb részét az ellenség sebesültjei. Az oroszokat messzire visszavetettük és körülbelül két kilométernyi távolságban egy erdőbe vonultak vissza. A nap folyamán el tudtuk látni az összes sebesülteket és bevittük őket a közelben, lévő kötőhelyre. Itt feküdtek a szalmán, jellenség barát mellett, orosz ezredes egy magyar baka mellett valamennyien a közös sorsot viselték. Nagy volt a nyomoruságuk. A gyorsan elkészített enyhítő szereket örömmel fogadták. Rekvirált járműveken először saját sebesültjeinket szállítottuk el és mikor éjfél tájban hozzálátunk, hogy az ellenség sebesültjeit is elszállítsuk, parancsot kaptunk, hogy saját erőnket toljuk el másfelé. Így százötven orosz kénytelenek voltak visszahagyni. Két könnyen sebesült orosz elküldtem saját táborukba, hogy közöljék az oroszokkal sebesültjeik hollétét.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint most már bizonyos, hogy az U 29 német tengeralattit elsüllyesztettek. Allitóltag ez már a hetedik elsüllyesztett buvárhajó.

Amsterdam. Az U 28 német tengeralatti elsüllyesztett egy angol hajót, az U 10 pedig harmat. Az Agonven gőzöst megtorpedózták.

London. Atarpoint táján ma éjjel Lockwood angol gőzöst megtorpedózták. A legénységet egy halászgőzös Brixhamba vitte.

Bréma. A Greon Byard amerikai gőzös az Északi tengeren elsüllyedt. A legénység megmenekült.

Amsterdam. A Nor nevű norvég hajót, amely farakományt szállított Angliának, egy német tengeralatti elsüllyesztette, miután a legénységet biztonságba helyezte.

Berlin. Geradmert egy Taube bombázta.

Páris. A francia minisztertanács elhatározta, hogy a Görögországnak megszavazott kétszáz millió kölcsönt visszatartja mindaddig, amíg Görögország semleges marad.

Róma. A Tribuna közlése szerint Montenegro ostromolt várhoz hasonlít,

amennyiben kiéheztetik. A Lovcen ütegei ötszáz francia tüzérral elpusztultak.

London. Grey külügyminiszter az angol főhadiszállásra, a francia főhadiszállásra és Párisba utazott.

Zürich. Londonban a független munkáspárt a jövő héten rendes évi gyűlést tart, amelyen határozati javaslatot nyújtanak be, kérve a fegyverkezés csökkentését, a fegyvergyártás államcsitását és állandó választott bíróság szervezését. Az évi jelentés eitéli Anglia beavatkozását a világháborúba és elítéli azokat, akik résztvettek az ujonctoborzásban.

Amsterdam. Kalkutában újabb négy indus ezred lázadt fel az angol tisztek ellen. A városban kihirdették az ostromlialapotot.

Berlin. A Lokalanzeiger közli Gentből: A párisi külügyminiszteriumban az amerikai békepropaganda hívei fegyverszünet létesítését javasolták. Magasrangú francia tisztek a fegyverszünetet korainak tartják és kijelentették, hogy az amerikai békepropaganda érvényesülni fog.

Szerajevó. Rohonyi Gyulát, a bosnyák számvevőszék elnökét nyugdíjazták. Utóda Mandic Nikola tartományfőnök-helyettes lett. Unkelhauser Károly horvát miniszteriumi államtitkár lett.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a husvétii ünnepek után, április 6-án kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— Augusztai főhercegnő kitüntetése. Budapestről jelentik: A német császár Augusztai főhercegnőnek az első osztályú Vörös Kereszt érdem adományozta megleghangu levél kíséretében.

— Seefried Ottó gróf kitüntetése. Bécsből sürgőnyzik: Ofelsége unokájának, Erzsébet bajor hercegnőnek férjét, Seefried Ottó gróf tartalékos kapitányt a 99-ik gyalogezredben, az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásáért a III. osztályú hadiérdemkereszttel tüntette ki.

— Az első német hajó Krisztániában. Krisztániából jelentik: A háború kitörése óta tegnap érkezett ide az első német hajó, a Karl Albert Lübeckből kétezer tonna vasúti sínrel megrakodva, amelyet a norvég államvasutak rendeltek meg.

— Unitárius istentisztelet Aradon. Hirt adtunk arról, hogy az aradi és aradvidéki unitárius egyházközség ünnep másodnapján, április 5-én Aradon a lutheránus templomban ünnepi istentiszteletet tart. Kiegészítésképpen közöljük, hogy az istentiszteleten Karhanek Ferenc konzervatóriumi zenetanár fog közreműködni művészi hegedűjátékával. Az istentiszteleten résztvehet felekezeti különbség nélkül mindenki.

— A miniszterelnök öccse megsebesült a harctéren. Tisza István gróf miniszterelnök ifjabb testvére, Tisza Lajos gróf, aki mint huszárfőhadnagy teljesített szolgálatot a harctéren, tegnap Uzsoknál megsebesült. A grótot kórházvonattal vitték Budapestre.

— Eihuayt politikus. Budapestről jelentik: Csávossy Béla, az ismert nevű politikus, a Ház volt alelnöke ma délután meghalt.

— Feltámadás. A legszebb ünnep, a legharmonikusabb nap, az öröök napja: a nagyszombat, az Ur, a tavasz, az élet feltámadásának ünnepe. Az utcán ezernyi nép, áhitatos processzió, virágok illata tömjénfüsttel keveredik, a lehanyatló nap még bearányozza az utcákat, örvendő örvendjete, resurrexit . . . S ma minden — a mi már hosszú évek óta nem történt meg — a szin pompás processzió, az ujongó öröm, elmaradt, elmosta az eső . . .

Hétfőn húsvét másodnapja . . . Meleg, napos, élettől duzzadó napokon — máskor más időkben — ünnepi ruhás fiúk raja indult szét felkeresni leányos házakat, illatos vízzel meglocsolni fehér runás baktiskákat, párfümről virágot, piros tojást kapni. Most . . . lányos házaknál nem festik égő pirosra, haragos zoldra, bus lilára a fehér tojásokat, üzletek kirakataiba nem tetszelgnek karcsu nyaku, aranyimkés parfümös üvegek . . . Az idén elmarad a húsvéti locsolás, elmaradnak a kedves tréfák, halk sikongás, bájos nevetés, elmarad a virág, piros tojás, elmarad, elmosta a ver . . .

— Allásától felmentett vezérhadbiztos. A félhivatalos Bud. Tud. jelenti: Ő felsége szemérmái Bóra Jenő vezérhadbiztosnak, a honvédelmi miniszterium III. csoportja és a honvédelmi bizottság főnökének szolgálati állása alól való felmentését és Csanády Frigyes altábornagynak a honvédelmi miniszteriumba a III. csoport és a honvédelmi bizottság főnöke teendőinek ideiglenes ellátására való beosztását elrendelte.

— Bibliai előadás vetített képekkel. A Kulturpalota földszinti kistermében ma este 7 órakor érdekes és azt mondhatni: sajátos előadást tartottak. Egy amerikai eredetű szekta: az adventisták egyik híszónoka beszélt a kis teremben összegyűlt érdeklődő közönségnek vetített képek kíséretében arról, hogy halandó-e vagy halhatatlan az emberi lélek. Az előadás tulajdonképeni érdekességét az adta meg, hogy Czeiner adventista híszónok kizárólag a bibliából vett idézetek felsorakoztatásával bizonyította hitét és meggyőződését az emberi lélek természetéről. Az adventisták liturgiája ugyanis kizárólag a szentírás olvasásában és az olvasottak követésében van. A bibliát minden adventista hívő olvassa és lassan-lassan valóssággal megtanulja, híszónokaik pedig igazán bámulatos emlékezéssel idézik hibátlanul a szentíratok legkülönbözőbb részeit. Húsvétvasárnap délután 5 órakor arról tartanak előadást, hogy milyen erők működnek a spiritizmusban, húsvét hétfőjén 5 órakor pedig az előadás témája a következő lesz: Mit várhatunk, mi képezzé boldog reménységünket. Az előadásokat egy koronás belépőjeggyel lehet meghallgatni.

— A posztócsalás ügye. Budapestről jelentik: A posztócsalás ügyében a rendőrség tegnap késő estig Riemer Gyulát, a Nemzeti és Textilművek igazgatóját vallatta. Riemer részletes vallomást tett, kihallgatása azonban oly körülményes, hogy még ma is folytatja Bartha Gyula dr. rendőrfogalmazó. A mai nap folyamán a posztócsalás bűnyűgyében csupán tanúkat hallgattak ki, más egyéb intézkedés nem történt.

— Oroszország barátai. Pétervárról jelentik: Londonban megalakult egy egyesület Oroszország barátai cím alatt. A megnyitó gyűlésen Bankendorf gróf orosz követ és számos angol személyiség volt jelen.

— Műtét érzéstelenítés nélkül. A magyar Vörös Kereszt Egyesület igazgatósága a következő körrendeletet intézte valamennyi Vörös Kereszt intézményhez: Tudomásunkra jutott, hogy egyes helyeken előfordult, miszerint az orvosi műtétek, vagy a sebek kezelésével összefüggésben levő műtéti beavatkozások alkalmával a narkózis vagy helyi érzéstelenítés egyáltalán nem, vagy pedig nem oly formában alkalmaztatott, amely indokolt lett volna, hogy a beteg felesleges szenvedéstől megkíméltesse s különösen oly esetekben, a midőn az érzéstelenítés valamely életveszélyes beavatkozás sikerének biztosítása szempontjából nem okvetlenül szükséges, ahol tenat csak a szenvedés csökkentéséről, vagy elhárításáról van szó, egyes orvosok nem azzal a gondtal és alaposággal alkalmazzák az érzéstelenítést, amely annak kellő hatása szempontjából kívánatos volna. Tudjuk, hogy ezek csakis kivételes jelenségek s meg vagyunk győződve, hogy az orvosi terület és a kórházak vezetőségei az eseteket tulnyomó többségben kellő gondtal és szeretetteljes bánásmóddal járnak el akkor, amidőn a hazáért ugyanis annyit szenvedett hőseink kínjainak enyhítése forog szóban. Min hogy azonban az érzéstelenítés körüli mulasztásoknak, vagy felületességeknek soha, egyetlen esetben sem volna szabad előfordulniok szemlenceszabad megtörténnie, hogy sebesült katonáink közönyösségülvagy szerető gondosság hiányából csak egy esetben is felesleges kínzatosnak legyenek kitéve, felhívjuk a tisztelt vezetőséget, hogy az érzéstelenítésnek alkalmazására körültekintőbb gondtal ügyeljen. Budapest, 1915. március 17-én. Az igazgatóság: Csekolics Endre, gróf s. k. biztos, elnök. Josipovich Géza s. k. elnökhelyettes.

— Huszonhárom darab ezres egy orosz fogolynál. A sajtóhadiszállítás hivatalos jelentései sűrűn rámutatnak arra, hogy az orosz katonák a hadműveleti területen milyen megbotránkozató vandalizmust visznek véghez. Hogy ez így van, annak egy nagyon eklatáns példájáról beszélnek most Debrecenben. Nevezetesen néhány nappal ezelőtt könnyű sebesüléssel fogságunkba esett orosz katonát ápolás végett az egyik kórházban helyezték el. Mikor itt az orosz katonát ápolás alá vettek, az ápolók a nyaka körül egy nagy kendőt találtak, amelyet a bluz egészen eltakart. Kivették onnan a kendőt, amelyben nagy meglepetésre egy csomó osztrák-magyar bankót találtak. Egy egész kis vagyont, pontosan 23 ezer koronás bankjegyet. Az orosz katonát kiakarták kérdezni, hogy jutott ehhez a pénzhez? A vitével azonban nem igen lehetett boldogulni. Az ugyszólván folyton alszik s úgy tesz, mintha tudomása sem lenne arról, hogy a világon van s még kevésbé, hogy nála 23 ezer korona, osztrák-magyar pénzt találtak. Ennek a pénznek az eredete pedig aligha lehet vitás. Semmi esetre sem örökölhette Oroszországban, de ott másképen nem szerezhette. Ahogy ez a pénz hozzájuthatott, az nagyon megegyezik az orosz katonáknak azzal az embertelen eljárásával, amelyet a mi hadvezetőségünk nem győz eléggé megbélyegezni. Hallgat az orosz, de éppen ez a számító némasága erre nézve a — beszélő bizonyosság.

— Kilenc emberélet megmentője. Budapestről jelentik: Őfelsége Székely János esendőrt, a ki kilenc emberéletet mentett meg a vízbeeséstől, az ezüst érdemkereszttel jutalmazták ki.

— Háborús hírek utazása a föld körül. Feltűnhetett már a közönségnek, hogy a külföldi sajtóban gyakran jelennek meg táviratok, amelyek eredetére való hivatkozáskor kiderül, hogy a félvilágot már bejárták: A Reuter jelenti (Rómán át), hogy a Newyork Sun értesülése szerint a Svenska Dagbladet katonai szakértője kijelentette . . . és így tovább. Egyik német élelap ügyesen figurázza ezt ki a következőkben:

Németország békét kér.

Április 3. (Távirati tudósítás.) Kopenhágából jelentik: Amint a „Corriere” Konstantinápolyból értesül, a „Nowoje Wremja” közli a „New-York Times” egy híradását, amely szerint a stockholmi „Aftonbladetnek” táviratozzák Tokión át Erzerumból, hogy egy buenos-ayresi származású sidney-i kereskedő egyik délamerikai üzletfelől Honoluluból kelt levelet kapott, amelyben bizalmasan közölte, hogy a Reuter ügynökség Captown-ból azt az értesítést nyerte, hogy a „Berlingske Tidende” szerint a „Temps” londoni kormányköréből arról értesül, hogy Németország már tíz hónap előtt a békefelkérések iránt érdeklődött Párisban.

— Klerikus-önkéntesek. Temesvárról írják: Jelenítettük a minap, hogy a csanádi püspöki papnevelő intézet növendékei közül többen tényleges katonai szolgálatra vonulnak be. A klerikusok lemondanak a hadmentesség privilégiumáról, melyet a törvények biztosítanak számukra és fegyverrel kezükben önként kívánják kivenni részüket a nemzet küzdelméből. A tizennégy leikes ifjunak, akik jelentkezésük folytán már e hó 15-én tartoznak bevonulni, neveit, mint feljegyzésre érdemeset, itt közöljük: Bugyan János, Marecsék József, Márton János, Nejedli Vencel, Oláh János, Ozsváry Lajos, Pinaul János, Huba Pál, Bogdán Albert, Brucker Ferenc, Józó Sándor, Keller András, Kulkusz Miklós és Koponits Jenő.

— Zsidók kiutasítása. Stockholmból jelentik: A Balti-tengeri orosz tartományból a zsidó lakosságot kiutasítják és csoportonként elszállítják őket régi lakóhelyeikről. Ennek az intézkedésnek az a háttere, hogy a zsidókat azzal gyanúsítják, hogy összeköttetést kerestek a keletporoszországi német sereggel. Ezen ürügy alatt megtiltották a zsidóknak a Balti-tengeri tartományokban való továbbhaladást és Szibériába szállítják őket, ahol négy kerületet jelöltek ki számukra lakóhelyül.

— Anglia veszteségei a tengeri háboruban. Hagából jelentik: Londonból táviratozzak: A Daily Telegraph hivatalos kimutatások alapján közli a statisztikát Anglia kereskedelmi hajózásiának a háboruban szenvedett káraitól. E szerint augusztusban 426.171 font értékű kereskedelmi hajók pusztultak el, szeptemberben 857.595, októberben 956.806, novemberben 85.263, decemberben 137.796, januárban 268.328 és februárban 182.011, vagyis összesen 2.914.571 font kárt szenvedett a kereskedelem hajók elvesztése révén, ugyanez idő alatt összesen 4.744.617 font értékű hajórakomány pusztult el.

— Osztrák-magyar posta Oroszországban. A Budapesti Tudósító jelenti: A kereskedelemügyi miniszter értesíti a közönséget, hogy a magyar-osztrák hadsereg által Oroszországban megszállott területen egyes helyeken hadtápostá- és távirat-hivatalokat állítottak fel. Arra nézve, hogy mely helyeken működnek ilyen postahivatalok és azokhoz milyen küldemények küldhetők, a postahivatalok adnak felvilágosítást.

— A bécsi hadikenyér. Bécsben tegnap került forgalomba az új hadisütemény, amelynek minimális súlya 280, illetve 70 gramm. A rendes sütemény eltűnt az asztalokról. Csehországban azonban meg mindig sütemény.

— Heim Domokos és Sarlot Domokos díszkardja. Arad város nemrég elhunyt nyugalmazott főkapitányának Sarlot Domokosnak hagyatékából két értékes emléktárgyat juttatott el a Sarlot család a Kulturpalotába Varjassy Árpád kir. tanácsoshoz azzal a rendeltetéssel, hogy a városi múzeumban helyezték. A két emléktárgy közül az egyik Heim Domokos néhai nagynevű aradi polgármester Mária Terézia korabeli díszkardja. A régi munkáju fekete zománcú széles pengéjű díszkard, amely közgyűléseken annyiszor pihent Heim Domokos előtt a zöldposztós asztalon, most a városi múzeumba kerül. De odajutott a volt főkapitány hagyatékából magának Sarlot Domokosnak a díszkardja is, amellyel ünnepélyes alkalmakkor a főkapitány régi magyar polgári alakját annyiszor látuk Aradon. A két díszkardot a városi múzeumban helyezik el és ezzel az ajándékkal a Kulturpalota vezetősége a városi múzeumnak igen érdekes kiegészítést tervez. Varjassy Árpád kir. tanácsos a Kulturpalota igazgatója megkérte a Sarlot családot, hogy küldje meg az elhunyt főkapitány valamint Heim Domokos arcképét a városi múzeum számára. Arad nevezetes és közéleti szerepet vitt férfiaknak fényképeit, emléktárgyaikat foglalná magában a városi múzeumnak az a része, amelyet a néhai polgármester és a volt főkapitány emléktárgyainak elhelyezésével kezdtek meg. Emléktárgyakat, jubileumi ajándéktárgyakat, rendjeleket, rendjelekről szóló okmányokat és az illető emlékeztetés férfiak arcképét gyűjtik így össze és ha Varjassy Árpádnak ilyen ajándékozásokat kérő felszólítása az aradi családnál megértésre talál, rövid idő alatt a városi múzeumban a régi Arad nagyjainak, értékes, szereplő embereinek külön múzeuma alakul.

— Aradi katonák husvéti szeretet adományaira rendezett gyűjtésünkre ma még a következő adományok érkeztek, amelyeket az utra kész utolsó küldeményekhez csatolunk:

Prohászka Elvira, Laci és Pista	1000 táborig lap
Szőke Iluska (Simonyifalva)	500 cigarettá
Ruhmanu Zsigmondné	250
Rudnai Károly	150

Ezzel együtt gyűjtésünk 73840 cigarettát, 1070 szivart, 100 doboz gyufát és 2050 levelezőlapot juttat az aradi katonák számára.

— Felhívás az aradi főgimnázium katonáskodó volt növendékeihez. Az aradi királyi főgimnázium igazgatósága felkéri az intézet volt növendékeit (illetőleg azok hozzátartozóit), kik az intézetben végeztek nyolc évi tanulmányaikat, érettségi vizsgálatot tettek, vagy az intézetnek legalább négy évig voltak növendékei és jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek, sziveskedjenek az intézet igazgatóságával közölni (Arad, Lyceum), mely években jártak az intézetbe, mikor tettek érettségi vizsgálatot, továbbá polgári állásukat, katonai rangjukat, nemkülönben a rájuk vonatkozó, következő adatokat — megsebesült, meghalt, hadifogságba jutott, katonai kiüntetés nyert — hogy az intézet esztendő évi értesítőjében nevük megörökíthető legyen.

— A Hegedüs Edéné tiszti kórház részére újabban a következők küldöttek adományokat, amelyekért halás köszönetet mond a kórház vezetősége: Dürer Gusztáv, Zubor Andor, Klein Miksáné, báró Nopcsa Elekéné, az Apollo színház igazgatója, dr. Botis Tivadarné, Koch Mór, Walter Ferencné (Budapest.)

— Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére adományokat szivesek voltak küldeni: Dr. Zimmermann Károlyné, özv. Mikolay Lajosné, Purgly Jánosné, N. N. A nemes adományokért halás köszönetet mond az elnökség.

— Nem tisztelgett a román király autója előtt. Bukarestből jelentik: Sturdza Jont, az ismert oroszbarát agitátort, aki mint tartalékos tisztegyvergyakornatra volt bevonulva, a katonai hatóság egy havi fogházra ítélte, mivel a szolgálati szabályzat előírása ellenére, nem tisztelgett a királyi automobil előtt. Sturdza Jont a Domnesti erődbe kísérték, ahol büntetését lefogja tölteni. Sturdza barátai azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a husvéti ünnepek alkalmából zarándoklást rendeznek a Domnesti erődhöz.

— Pénzadományok az aradi Vörös Kereszt egyesületnek. A Vörös Kereszt aradi fiókjához újabban a következő pénzadományok érkeztek. Waktier Ádám dr. Kabdebó János dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén 10 korona, Hann Alajos Hermann Gyula ravatalára szánt koszoru megváltása címén 20 korona, Herczel Bernát Jelinek Henrik dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén 50 korona, Méhes József és Halász Jenő dr. Kabdebó János ravatalára szánt koszoru megváltása címén 10—10 korona, Engel Amália, Dingfelder Margit, Puskás Irén, Palágyiné, Scheiber, Leig Mariska 50—50 fillér, Somló Ármán dr. Jelinek Henrik dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén 10 korona, dr. Juhász Gézáné 50 korona, Heller Gusztávné (Ujarad) 10 korona. Az adományokért ez uton mond halás köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknek.

— A fémrekviráló rendeletek. Ismeretesek azok a rendeletek, amelyeket a kormány az egyes meghatározott fémekből és ötvözetekből készült fél és készgyártmányok kötelező bejelentéséről és egyes fémek lefoglalásáról a hivatalos lap március harmadikán számában kiadott. A bejelentés természetesen egyetemesen kötelező, elegendő a lefoglalási rendeletek meravségét bizonyos mértékben megnyitette a kereskedelmi miniszter külön rendelete, amely a lefoglalásra kötelezett fémek egy részét a saját üzemi fentartása céljából a tulajdonos saját rendelkezésére bocsátja. E rendeletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket a kereskedelmi miniszter már megtette s az elsőfokú iparhatóságokhoz irányított körrendeletéhez a szükséges bejelentő lapokat is mellékelte. Az érdekelt ipari- és kereskedői szakmáknak mindenesetre érdekükben van a rendeletek alapos áttanulmányozása. Nevezetesen a bejelentés az összes kereskedőknél és gyárosoknál található fél- és készgyártmányokra kiterjed, holott a lefoglalás csak azokra az anyagokra vonatkozik, amelyeket már február 6-án lefoglalt a kormány s amelyeknek most az azóta keletkezett és a jövőben termelendő készleteit foglaltatnak le. A kereskedelmi miniszter rendeletében különös figyelemre érdemes, hogy a saját üzemhez, illetve eladásra okvetlenül szükséges és a rendeletben megállapított mennyiségek felszabadításán kívül nem szabadítva minden ezentul külföldről behozandó készlet, bármily mennyiségű is legyen az s azért itt a kereskedelemnek igen gyümölcsöző vállalkozásul kínálkozik az esetleg kipuhatható fémbehozatali alkalom minél bővegebb kihasználása. Mindenesetre fontos, hogy az ilyen külföldről behozott fémek a küldemény beérkezése után azonnal bejelentessenek a kereskedelmi miniszteriumnak, amely a fémeket csak a bemutatott beszámítási bizonyítványok arányában szabadítja fel.

— Az „Aranyért Vasat” jelző alatt megindult mozgalom folytán 1915. évi március 1-től március 31-ig Arad város polgármesteri hivatalában befolytak a következő ékszeradományok: Darányi Esztiike arany gyűrű, Szvoboda Károlyné arany gyűrű, Szabadpás Teri arany gyűrű, Kozma Matild arany gyűrű, Flaehner János arany gyűrű, Schwarzor Böske arany medaillon, arany fülbevaló, arany zuzsu, ezüsti zuzsu, arany törmelék, N. N. arany medaillon, Nagy Kató aranyfülbava ó, Horvát Julia arany gyűrű, Szlobodnik Agoston arany gyűrű, arany amulette.

— Hősi halál. Prokopp Jenő dr. battonyai ügyvéd tartalékos főhadnagy a harcúterén szerzett betegsége következtében Battonyán elhunyt.

— Adományok. Az aradi kath. háziasszonyok egyesülete által fentartott Cselédotthon részére legutóbb a következő adományok folytak be: az Arad-esanádi gazdasági takarékpénztár 200 korona, Dengel Lajosné 50 korona, Gersy Józsefné 6 korona, összesen 256 korona és Hauser Károlyné ezredesné 50 üveg befőtt paradicsom. Mindezért az egyesület halás köszönetet mond.

— A Kulturpalota gyűjtésénél a husvéti ünnepek alatt délelőttés délután is megtekinthetők. Ugy az ereklyemúzeum, mint a képtár délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között nyitva van husvétvasárnap és husvéthétfőn is. Az egyes táruk megtekintése 20—20 filléres belépőjeggyel történhet.

— Izraelita istentisztelet. A tempioi előjáróság közhírrá teszi, hogy a Pascha ünnepe utolsó két napján az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Folyó hó 4-én, vasárnap este 6 órakor, hétfőn reggel 6 és háromnegyed órakor, délelőtt 9 és fél órakor, hétfőn este 6 órakor, kedden reggel 6 és háromnegyed órakor és délelőtt 9 és fél órakor. — Utóbbi két istentisztelet keretében Mazkir ima is tartatik.

— Szőlősgazdák figyelmébe. Az Arad-hegyaljai Szőlősgazdák Egyesületétől vett értesülésünk szerint az egyesület csakis azon esetben lesz képes az általa kilátásba helyezett raffiát a szőlősgazdák részére beszerezni, ha azok részére egy egész waggonra való szükséglet lesz az egyesületnél bejelentve. Miután azonban eddig még csak mintegy 25 méternyársára történt előjegyzés, ennél fogva az egyesület vezetősége időnyerés céljából ez uton hívja fel újból mindazon szőlőbirtokosokat, akik raffia szükségletüket még nem fedezték, hogy amennyiben azt az egyesület után óhajtják beszerezni, úgy ezen szándékukat, a szükséges mennyiség megjelölésével, az egyesület titkári hivatalánál (Arad, Verbócy-utca 2.) haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek.

— Adományok. A csonka katonák alapjára Fonyó Dezső, Dombegyháza és Weil Erzi főgimnáziumi tanuló Arad, 5—5 koronát adományoztak.

— Köszönet. A városligeti üdülő kórház védnöke halás köszönetét ez uton fejezi ki az alant felsorolt adományozóknak: Toth Lajosné, Ottubay Berta, Fábian Lászlóné, Balassa Györgyné, Hady Szilárdka, Lécsay Sándorné, Perényi Iza, Fábian Lajosné, gróf Percia Lajosné, Galényi Sándorné, Lineber Károlyné, gróf Wenckheim Frigyesné, özv. Fábian Józsefné, Salamon Augustia, Wojtek és Weisz, Hadi Gusztávné.

— Labdák, Footballok, husvéti tőjások, illetszerek, legnagyobb választékban és legolcsóbban a Fischer ruházásban a Szabadság-terén nyári sport és amerikai gyermek kocsik és székkek megérkeztek. Figyelem a cégre Fischer Ruházás. 227

— Irodistanókre, könyvelőnőkre szükség lesz! Beiratkozás az érettség 5-én kezdődő új három havi tanfolyamra mindennap eszközölhetők. Mérsékelt tandíj, díjtalan állásközvetítés. Engel keresk. szakfolyama, Lázár Vilmos-u. 2. Földes-palota mellett. 1261

— Fűtés papirossal. Az újságpapírost 36 óráig vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A szárítás után ez a papíranyag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok sem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papíros akkor, ha brikettel keverik. Három papírgombóc és egy darab sajtolt szén állítólag bőven elégleges arra, hogy egy font húst kitűnően megfőzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett szót megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816. 1264

— „Chic” úrdivat üzlet ajánlja tavaszi divatújonságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigumikabátjait, olcsó szabott árak mellett. Arad, Andrássy-tér 15. 191

— Értessítjük becses vevőinket, hogy külföldi bevásárlási körutunkról megérkeztünk és sikerült legmodernebb Bally szejci és Popper cipőárúkból szép választékot beszerezni. Buchsbaum és Társa cipőkülönlegességi üzlete. 1189

— Az új ügyvédi nyomatványok Kerpelnél.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

Kis történetek

a nagy háborúból.

(Az internált. — A kézirat. — A feltáru cigányprimás).

Egy internált katona a színházban nem az általa megváltott, hanem másnak a helyére ült le. Észre veszi, ezt a jegyszédő és figyelmeztetni akarja a katonát. A hely bérleje éppen ebben a pillanatban lép oda és így szól:

— Ne bántsa szegényt! Hagy legyen öröme benne. *Ellenséges területen* valószínűleg ez az első helyfoglalása...

Egy vidéki nyomdatulajdonosnál megjelent egy hosszú hajú fiatal ember nagy iratesomóval a hóna alatt.

— Háborus elbeszéléseimet szándéksom kiadni. Tessék a kéziratot áttekinteni, egyelőre 100 példányt rendelniék.

— Jaj kérem az most nem megy úgy, előbb Pestre kell küldeni a kéziratot és ha ott azt mondják, hogy kinyomható, akkor a dolog rendben van mondja a falusi nyomdász.

Igy is történt. Két hét múlva meg is jött a felelet. Szólt pedig röviden a következőképen:

— Nem találok benne semmit. Kinyomható...

A szépreményű ifju nem volt tisztában a válaszal s azóta azon töpreng, hogy kinyomassa-e a könyvet, vagy sem?...

Amikor a háboru kitört a p.—i cigányprimás a hadba vonult. Előbb délen, majd északon harcolt. Előtt két hónappal a lábán súlyos lösebbel került egyik kórházba, ahol megoperálták. A bal lábát amputálni kellett. A vitéz katona megnyugvással vette tudomásul, hogy a jobb lábától meg kell válnia. A napokban meglátogatta egyik földije. Miután a falubeli hírek sorjában elmondotta a vendég félábu cigányprimásnak, megkérdezte tőle, nem sajnálja, hogy az egyik lábát elvesztette.

Sajnálni sajnálom, de hát oda se nekki, eddig se a lábammal begedültem...

A banda megfogadta, ha haza kerül, ezután is a hős katona lesz a primásuk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szerb izgatási perek a szegedi táblán. Szegedről jelentik: Mult év decemberében Zomborban egy kávéházban Sztratiuroch István zombori képezdei tanár, amikor Belgrád bevételének híre a kávéházban elterjedt, többek előtt ezt a kijelentést tette:

— Mi rácok vagyunk, tudunk jól lőni, megmutattuk a balkáni háboruban és megfogjuk mutatni ezután is.

Ugyanekkor a társaságban levő Bacsih János zenész a vádirat szerint gunyosan énekelni kezdte ez a dalt: „Ne sirj, ne sirj Ferenc József”.

Följelentés következtében ez az ügy a szegedi királyi törvényszék elé került. A törvényszék Sztratiuroch István tanárt izgatás vétsége miatt 3 havi, Bacsih István zenészt pedig királysértés vétségeért 1 hónapi fogházra ítélte.

Főlebbezés folytán ma a szegedi tábla Ringhoffer-tanácsához került ez ügy. A kir. tábla Sztratiuroch István büntetését 5 havi és 15 napi fogházra főlemelte. Bacsih Istvánt a vádalól fölmentette. Ezek után Lallosevits János dr. zombori ügyvéd izgatási perével foglalkoztak. Lallosevits 1914. májusában, amidőn a magyarországi szerb dalárda Zomborban országos kongresszúst tartottak, egy utmutató füzetet adott ki Zombor városáról. Ennek egyes részeit a kir. ügyészség inkriminálta. A zombori kir. törvényszék Lallosevits dr.-t fölmentette, mert a röpiratban az izgatás elemeit nem találta. Minthogy a zombori kir. ügyészség főlebbezett, ma szegedi tábla is foglalkozott e perrel s a törvényszék fölmentő ítéletét helybenhagyta.

Steckenpferd- lilomtojszappan

915

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepítő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásán való föltűnőhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera lilomkrémje (70 fillér egy tubus) kitűnő szerzői kezek gondozására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kereszt. A hirdetésményt Nagyváradon hivatalosan tették közzé, ott tehát csakugyan meg történt ez az intézkedés. Hogy mindenhol bekövetkezik-e ez, azt előre alig lehet megmondani. Sok olyan dolog következett be már a háboru alatt, amit néha még egy-két hónappal előbb is teljesen lehetetlennek tartottunk. Felmentésnek ilyen esetben — úgy tudjuk — csak igazán súlyos betegségről vagy más alaposan megindokolt esetben van lehetősége.

Cár és fogoly. Versek csak kivételesen közlünk, ami azt is jelenti, hogy csak igazán nagyon jó verseknek tudunk helyet adni. A fiatalos hevülés, a meleg hazafias érzés azonban még nem elég a versiráshoz. A beküldött versek közül az első olyan, mintha a mult század elején a nyelvújítás korában írták volna. Döcögő sorok, beteg rímek, képtelen tartalom. Még versben sem csaponghat el a fantázia annyira, hogy a fogoly honvédtiszt a cártól a bakó előhozatását követelje. Ha újságot olvas, tudhatja, hogy a fogoly honvédtiszteket Szibériába viszik és nem a cár elé, egészen udvariasan bánnak velük és nem kell bakótól retegniük. — A szerelmes vers valamivel jobb, de ez sem annyira, hogy közöljék.

Sz. M. Levelét eljuttattuk a kérdéssel foglalkozó hivatalos egyénekhez, akik állandóan tanulmányozzák az újabb és másutt történt intézkedéseket is, hogy szükség esetén megfelelőbben módosíthassák a rendelkezéseket.

Egy vidéki előfizető. A háziéred tábori postája most 60. számu. Ha azonban nem egészen bizonyos, hogy ehhez az ezredtörzshöz csatlakozott-e az utóbb elindult csapat, akkor tessék a keresett nevét, rangját, a marschbataillon és a század számot az Aradon levő pótzászlóaljparancsnoksághoz beküldeni (fa és fémipari szakiskola), ahol megírják a közlebbi címet.

Egy régi előfizető. A lisztkészlet első bejelentése elegendő volt, a másik bejelentési kötelezettség önt nem érintette. Az első két hétre 2 és egy harmad, azontul esetleg már csak 1-5 kiló lesz a személyenként megállapított fogyasztás. Ezt az intézkedést a készleteknek az egész ország területén egyenlően szétosztása tette szükségessé.

G. I. Egészen pontos adataink nincsenek. Körülbelül negyvenmillió lehet.

Üzenet. Levelét sajnálatunkra nem tudunk írni. Ezuttal nem vált be. A régi romantikán kívül sok a valószínűtlen a történetből. Hogyan jutna el a kaukázusi orosz-török harcterről százszázszáz kilométer távolságról, még a Bosporuson keresztül is a hűséges kutya az izenettel Stambulba. A földrajz és a logika ebben az esetben sehogy sem fér össze a romantikával. És miután a történeteseknek épen ez az üzenetvívés a sarkpontja, az egész erre fölépített mese meging és összedől.

Sir az isten. Husvétől már elkészett és má. Alkalmossal nincs helyünk a mai körülmények között.

Olvasó. Szívesen megírjuk, hogy a hátkenyér receptjével nem tudnak boldogulni, mert külön búzalisztet és külön kukoricalisztet nem kapnak, csak vegyített hadilisztet, már pedig a kenyérsütésre adott recept azt tételezi föl, hogy külön és vegyítetlenül vehetik a kétféle lisztet. Egyszóval olyan recept kellene, amelyik a most kapható hadikenyérlisztből tud jó kenyér sütésére utmutatást adni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi április 4-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarákkal:

Lengyel vér.

Operetta.

Este fél 8 órakor rendes helyarákkal:

A) Bériet.

A. Bériet.

Helén.

Zenés-énektétel.

Kezdeté este 7/8 órakor.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Eredeti amerikai

kéveköto manila zsineget

legolesobb napi áron szállit

A Magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32. 8725

Eredeti amerikai tengeri ültetőgépet

automatikus négyzetültetőkészülékkel
azonnal szállit

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Vilmos császár-ut 32. 8727

Április 5., 6. és 7-én kerül bemutatásra

AZ APOLLOBAN

A TOLONC

népszinmű 4 felvonásban.

271

As ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

„A császár jelszava ez lesz: Istennel előre“.

Kétszázötvennégy éves jóslat a világháborúról. — A nürnbergi zöldségárus jövődöleése. — Cseresnyevirágzásra várható a béke.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 2.

Vannak, akik (ha nem is épen rendületlenül) többé-kevésbé hisznek abban, hogy a jövő nagy eseményeire lehet következtetni. Az események sora talán előre meg van írva valahol a sors láthatatlan és anyagi lét nélkül levő könyvében — így képzelik — s ha ez így van, akkor akadhatnak, akik belelátanak az előre megszabott, elhatárolt események titkaiba. Körülbelül ilyenféle a magyarázat, amit a jövő titkainak kifürkészhetőségében hívők elfogadnak.

Csakugyan vannak esodálatos esetei az ilyen jövőbe látásnak. Természetesen csak a már be-következett eseményekből állapíthatjuk meg, hogy azok megjósolása teljesült-e. A világháboru, amely nemcsak a most megkezdődött századnak, hanem még hosszú századoknak egyik legnagyobb eseménye lesz: úgy látszik előrevetette árnyékát, legalább az utóbbi időben egész sorát állították össze a régen elhangzott jövődöleéseknek, amelyek leírói — úgy látszik soraikból — előre meglátták a vérnek, pusztulásnak és öldöklésnek azt a tengerét, amely most hullámozik végig Európán. Egy német író már könyvben is összefoglalta a régi érdekes jövődöleéseket és az Aradi Közlöny nemrég szemelvényeket is közölt ebből a könyvből. A jóslások száz, százötven év előtti időben beszéltek a tengeralattjáró hajók, légi járművek harcáról — de persze ez az értelmük csak megfelelő magyarázattal hüvelykezhető ki soraikból.

Érdekesség tekintetében azonban minden eddig ismertett háborus jövődöleést felülmúl az a kis töredék, amelynek hiteles fordítását most a déli harctérről küldte el az Aradi Közlönyhöz egy ott szolgáló aradi népfőlkelő tiszt. Ez a több mint kétszáz esztendőes jövődöleés már csak azért is értékes és mondhatni: izgalmas, mert sok részében hajszálnyi pontossággal a mai eseményekről, a világháboru középpontjában álló egyéniségről, országról beszél.

A különös írást Nilsemann nevű nürnbergi zöldségkereskedőnél találták meg. Ez a Nilsemann a XVII. végén és XVIII. század elején szerepelt Nürnbergben és a zöldségárusítás hétköznapi mesterségén kívül úgy látszik jövődöleésmondással is foglalkozott. Tehetsége ezen a téren nem közönséges jóslás volt és az akkori babonára, titokzatosságra hajló világban valószínűleg esodálatos jóstekintély vette körül a nürnbergi Schellengasse kis házában, ahol Nilsemann mester zöldségét és jóslatait árulta. A jövődöleésmondó zöldségkereskedő halála után a Schellengassei házában egész esemő töredesett írásu papírlapot találtak, amelyekre Nilsemann érdekesnél érdekesebb jóslatait jegyezte föl. Ott volt az egyes jövődöleések mellett az esztendő is, amelyben a zöldségárus a jövődöleést leírta.

Nilsemann íromanyai sok hányódáson mentek át, el is kallódott a jövődöleések egy része, de néhányat még ma is őriznek a két évszázad előtti írásokból a fuldai városházán, ahol a levéltár legbecsesebb kincsei közt rejtegetik a különös és fantasztikus följegyzéseket. Az az 1701-ben kelt, tehát kétszázötvennégy év előtt leírt jóslat, amely annyira félreérthetetlenül a most bekövetkezett gigászi háborura illik, így hangzik magyar fordításban:

Europát azon időben, midőn a pápai trón Rómában egy ideig betöltetlenül áll, borzalmas büntetés éri. Egyik nép a másikkal, egyik birodalom a másikkal fog harcolni. Közben egy uralkodó válik ki: a német császár.

Egy oldalára bémult és fordítva száll lovára. Ezt az uralkodót minden oldalról meg-rohanja ellenségeinek tömege, hogy bosszútól és gyűlölettől vezérelve megrontsák őt. Ha az ellenség alávalósága már elérte tetőponját, Isten mindenható akarata lép közbe és győzelemről győzelemre vezeti ezt az uralkodót. A császár jelszava ez lesz: „Istennel előre!“ Mellén keresztet visel az uralkodó.

A nagy küzdelem Westfália elő részében várható. Ezután már csak Németország csekélyebb részein marad ellenség. A nagy öldöklés előreláthatólag elmarad, ha a nép a bűnbánathoz és a valláshoz visszatér. Az alsó Rajna valósággal megremegeg, reszket és fölsikolt, de nem pusztul el, sőt az idők végtelenségéig fényesen fönmarad. Alig lesz a földnek olyan birodalma, amely többé-kevésbé bele nem sodródik a részvételbe, de mindennek közepén az erős uralkodó ügyesen vezeti a háborút és nincs ellenségeinek olyan hatalma, amely képes ellentállni neki. Elavult rossz szokásokat nagy eréllyel szüntet meg; mindenütt ott lesz, visszahelyezi államba, egyházba és családba az isteni rendet és meghozza a népeknek a békét. — Egy falu közepén áll egy kereszt, amelynél a császár a döntő ütközet előtt kitért karokkal fog leborulni.

Jaj Lembergnek és Soldaunak, ama patak mellett, mely ott keletről nyugatra folyik (a Visatula). A hatalmas hadvezér győzelmesen tér vissza az ütközetből, amelyet ott elleneivel vív meg és a Schaffhauzeni kápolnában beszédet intéz a népekhez.

Franciaország a pusztulás képe lesz. Angliát királyával együtt legyőzik és ez az ország a nyomor legalacsonyabb fokára jut. A háboru rendkívül nagy halandóságot okoz. Egy nagy országban járvány és éhínség fog pusztítani. A törökök a hatalmas uralkodó gyermekei lesznek.

Amit Angliát levertek, visszatér ismét a béke. Az állami rendben mérhetetlen változások állanak be; az egyház ujja alakul. A háboru után már csak három nagyhatalom lesz: a pápa, az osztrák-magyar birodalom és Németország. Nemes erkölcsök fakadnak majd a háboru után, amely abból keletkezik, hogy főhercegeket ölnek meg. Gyilkosságok és mérsárlások tömegesen fordulnak majd elő.

A háboru aratás idején kezdődik, a jobb idők hajnala pedig cseresnyevirágáskor következik el.

Eddig van a kétázás esztendőes jóslat. Az agy nürnbergi zöldségárus anno Domini 1701-ben igazán esodálatos dolgokat tudott mondani a most beköszöntött világot megrázó háborúról. A háboru csakugyan a pápai trón megüresedésének idejére esett, csakugyan „főhercegek“ meggyilkolása miatt tört ki, tényleg aratás idején és központjában valóban a német császár áll. És azt is jól tudjuk, hogy Vilmos császár — mint a jóslat mondja — balkarját nem tudja használni. A Franciaországról, Angliáról és a törökről jövődöleés dolgok is bevalni látszanak.

Hogy azután a még be nem következett események is a jóslat szerint válnak-e be, azt ma nem tudhatjuk. Az utolsó mondat: béke a cseresnyevirágzás idejére, mindenesetre nagyon szépen és kívánatosan hangzik...

Ahol mindent tudnak.

(A tavaszi korzó.)

A tavaszi nap első sugara még a legmegegröztöttebb kávéházban ülőket is kivonza az utcára. Oculi, laetare, iudica, palmarum: számolja a vadász a heteket, amikor rejtelmes zugással husnak végig, az égbolton a szalonkák; oculi, laetare, iudica, palmarum: számolom a vasárnapokat a tavaszi nap aranyesőjében sütkérező illatos, virágos, ragyogó tavaszi korzó első vasárnapjait...

A tavaszi korzó... Mennyi szin, mennyi élet, mennyi csillogás, mennyi mosoly van ebben a két szóban. Kapcsolódik a két szóhoz. Számítalan, új toalett tart premiert, új formák, új színek, új kedv, új energia, kacagó, nevető, boldog emberek, mint valami nagy, ujjongással teli pogány örömművelő olyan az egész, a szép, a tündöklő tavaszi korzó...

A harangzugással teli levegőben van valami részegítő, valami, ami mámorossá tesz. Mindent be-aranyoz a széppé tesz a jókedv, evoc, evoc!

— Jó napot! Hát maga még nem vonult be?

— Látta a Pistát? Már tűzrakadt! Nagyon fess és úgy megemberesedett! Hallotta már, hogy X-et felmentették? Na lássa, ugy-e megmondtam előre...

— Hogy ki ez a nő? Én nem ismerem, de azt hallottam, hogy színésznő volt Ujpesten és most Aradon van a rokonainál. De már jó régóta itt van s nem érintkezik senkivel. Azt hallottam, hogy egyszer már volt itt Aradon s akkor Y eljegyezte, de azután visszament a párti. Apropos, mit szól hozzá Z nőtüléséhez? Már áprilisban meg lesz az esküvő s százezer korona hozományt kap, de a leány még rengeteget fog örökölni!

— Látta? Folyton együtt vannak. Folyton sültve, főve, a korzóban, moziban, színházban. Látja, ilyen szerenéséje van annak a nőnek, ha más tenné, már régen megszólíták volna, ha más tenné, ő már rögtön kigyót-békát kiabálna.

Mit szól hozzá?

— Hogy mihez? Hát nem Mija? Már nem sétálnak együtt? Mindenki azt hitte, hogy már meg is volt az eljegyzés és most már nem látni őket együtt. Nem tudja, hogy miért?

— Maga nem tud soha semmit. Pedig érdekes volna tudni... Nézze, csak nézze, milyen elegáns toalettje van! Hja persze, most már megint rendbe jöttek, az apja nagy lekvárszállítást kapott a had-sevegtől...

— Hát miért? Mit kell ahhoz érteni? Na, hallja, ha ügyvéd tud beszélni, vagy hivatalnok lepedőt szállítani!

— Igen, mindig együtt sétálnak. Azt mondják, hogy el is fogja venni. Csak kérdés, hogy hozzáadják-e.

— Nézze, ott jön a hercegnő! Már megint új toalett van rajta! És milyen fess! Milyen pici láb van és milyen nagyszerű alakja! Tudja, szinte szeretném megkérni, adja ide a toalettjét, hogy a szabónóm lemintázza!

— Látja, tavaly még iskolába járt és most már kadett! Ugy hallottam, hogy már be is van osztva a marsba... Igea, a marsba... Hallott hallott valamit a harctérről? Hogy állunk Duklánál...

Részeget és mámorossá tesz a harangzugással teli levegő, a nap és a jókedv aranyoz be mindent. De azért... azért mégis, valahol elfojtva és elrejtve, leküzdve, erővel lebillincselve, de mindig és folytonosan ott lappang valahol valami szorongás, tompa fájdalom, amely nem engedi a melleket kifeszíteni, teli tüdővel szivni a tavasz illatát. A szép, aranyos, parfümös tavaszi korzón ott borong valami köd, átszakíthatatlan pókháló borítja a kedvet. Ehen, ehen... Oh, hol van a nap, vajon elég közel-e, mikor újra sírva és nevetve egymásra borulhatunk, mélyen fellélegezve, mint akik nyomasztó, nehéz slomból rózsaszínes hajnalra ébrednek!

d'or.

A jövő leányai.

(Asszonyok a háboruban.)

A korzó népes, eleven. Olyan mosolyogva tekintgetnek széjjel a nők, mintha itt híre sem lenne a háborúnak. Mindegyik felvette már az új tavaszi kosztümjét és fürkésztve vizsgálják egymást, vajjon mi ujat, mi exentrikusat lát egyik a másikon? Mert a mi asszonyaink nagyon szeretik a nem mindennapit: az excentrikusait, feje bubjától egész a cipője talpáig. Sőhajtozva hajtja le az a fejét, akinek kalapját nem disziti 200 darab kócsag, avagy egy egész paradicsom-madár... Aztán nem mindenkinek jut „valódi” selyemharisnyára. Csak imitáltat huz a lábára. De ez nem mutat annyit, mint a valódi selyem... A valódi oda tapad a lábhoz és alig venni észre, hogy tulajdonképpen van-e valami a lábon, vagy meztelenül incselkedik-e, mialatt a gazdája kacér pózban helyezkedik el a korzó egyik székén...

Szép, szép és kívánatos a parfümöt teleáztatott új kosztümös divat jelenség, izgatón érdekes a pókhálószerű selyemharisnya és fedelmi pompával hat a hatalmas, égbekáltóan feltűnő kalapalkotmány, szép mindez, de csak akkor ha megvan hozzá az a milieu, melybe mindez beleillik... Most mégis kissé inkompatibilis valami ez! Fiaink a harctéren küzdenek az itthonmaradottak érdekeiért és ezek közé tartoztok ti is divat-asszonyok. Vajjon gondoltok-e erre, amikor a tükör előtt órák hosszat igazgatjátok a frufutokat? A „divat” ez izgat benneteket akkor is és nyugtalanul gondoltok arra, vajjon, hogy fog sikerülni az új toilettetek. Hisz mindez nem lenne baj, nem is elítélendő, ha a nő tetszeni akar, ha örömet szerez neki egy jól sikerült ruha és ha a jól sikerült ruhához érdekes mosolyt illeszt az arcához... Csakhogy a mostani közhangulatba semmiképp sem illik bele ez... A férfiak olyan komolyan járnak-kelnek az utcán... Ma még itt, holnap már nagyon messze lehetnek. A katonasors olyan bizonytalan...

Egy kis komolyságot korzózó asszonyok... Es akkor amikor már jó magyar fiaink itthon lesznek, amikor visszatérnek diadalmas győzelemmel, akkor csak jöjjetek elő minél sürűbben korzózó asszonyok. Akkor már értelme lesz csábos mosolyotoknak, a selyemszoknyák titkos suhogásának... Most nagyon komolyak a férfiak, ne akarjátok tetszeni, hódítani. Majd! Majd eljön nemsokára ez az idő is.

Addig egy kis komolyságot...

Komolyság! Ah mennyi tartalom rejlik e szóban. És most milyen sokat is ér ez a tulajdonság, különösen — a leánynál.

Leányok! Ne a korzózó divatbábokról vegyetek példát, ne akarjátok mindenáron őket utánózni. Nem jó iskola ez. Ide figyeljétek mai leányok. Nem jól modtam: Ti a jövő leányai vagytok. Sajnos a ma semmiféle értékkel nincs reátok. Annál nagyobb szükség lesz rá-

tok a jövőben. És tudjátok-e, hogy ez a jövő mit kíván?

Először a komolyságot, másodszor is komolyságot, újból és újból komolyságot!! Értitek?

Nézzétek csak a sok sok beteg, sápadt arcú katonát. Egyik mankót cipel a hóna alatt, a másiknak fel van kötve a keze, a harmadiknak üvegéből van az egyik szeme, s beteg köztük a századik az ezredik... Hajoljatok meg e hősök előtt és tiszteljétek őket! Ne esztétikailag vizsgáljátok most a férfit. A báli frakk helyett vérrel áztatott köpeny éktelenkedik testén. A jól ápolt kéz most durva, érdes, mert a lövészárókban nincsenek kozmetikai szerek és a maniküre helyett a piszkos sár furódik a körömök alá...

Nem tudom elfelejteni azt a párbeszédet, mely szintén a korzón két leány között folyt le. Egy sebesült katonát láttak maguk előtt lassan bicegni.

— No ez a szegény pára is inkább ott maradhatott volna. Milyen élete lehet majd ennek? Nézd Klára az egyik lába rövidebb, mint a másik, — mondta az egyik leány.

— Jó néz ki szegény — erősítgette a másik. Ah milyen más egy egészséges, életerős fiatal ember frakkban, virággal a gomblyukában! Hol vannak a szép báli éjszakák? Ez idén ugyancsak mostoha volt hozzánk a sors. Nem volt bál, nem mulathattunk. Eh, be fád is így az élet!

Hogy is mondtad te bohó, gondolkozás nélküli leány? Hogy „fád” így az élet? Gondolkozz a sziveden keresztül, lásd tisztán, világosan a helyzetet, úgy ahogy van...

Háboru van most. Az a vigkedélyű, jóképű fiatalember, aki még alig pár hónappal azelőtt friss kedéllyel csapta könnyedén körülöttem a szelet, az most komolyan, fáradságot nem ismerve küzd, harcol érted, értünk, mindnyájunkért... Ott nem ismernek kényelmet, jól fűtött kávéházat, puha fehér ágyneműt... Ott egyforma a gazdag, a szegény, Egyformán ki vannak téve a gránát, a srápnél veszedelmének... Ott nincs kimélet, nincs kivétel... Aki tegnap daliás, életerős volt, azt egy pillanat alatt tönkretetheti a srápnél szilánkjára. De jusson eszetekbe leányok, hogy az a bicegő katoná, nem is oly régen, daliás, életerős férfi volt! Nem is oly régen még könnyedén nevetett bele a világba... Nem is oly régen még vigan szötte terveit és teli ambícióval nézett a „holnap” elé! Ezt lássátok abban a sok-sok szegény katonában, akik a küzdelem terén elvesztették szép formájukat... Ne esztétikailag vizsgáljátok őket, mert akkor, — akkor leányok nagyon szomorú sors vár reátok... Akkor örökké leányok maradhattok... Leánynak lenni nem is oly rettenetes, de — vénleánynak lenni: ez már szomorú... Egyszer elmúlik ám a fiatalság, a fekete haj fehérre válik, a lélek elfárad, az esték is ridegekké válnak — és milyen borzasztó valami egyedül lenni ilyenkor — megértetlenül...

Ha majd egyszer elmúlik a háboru, be sokan lesznek szegény fiaink közül, akiknél örökös nyomot hagyott a háboru...

Leányok! Tietek a feladat, hogy ne érezze egyik sem ezt a változást! Tiszteljétek bennük az igazi jó hőst és ne a külsőt, de a lelket vizsgáljátok... Legyetek kedvesek, odaadók e jó vitézekhez! Halmozzatok el őt mindama jóindulattal, mely aztán megszólaltatja a jó fiu szívét, mely bátorságot önt beléje ahhoz, hogy kifejezésre juttassa azt, hogy neki is van szíve, érző szíve... Hogy habár csak egy lába is van, vagy félkezü, vagy tudom is én milyen külső nyomot hagyott rajta a háboru, azért ne kelljen neki attól rettegnie, hogy most már őt nem fogja megérteni a nő, hogy most már az ő számára nem nyílhat — szerelem...

Mert hiába — ha bármi külső hibája is legyen, a szíve csak ép úgy dobog, csak ép úgy vágyódik szerelemre, mint akkor amikor még maga is hódítani tudott... A szíve az nem változott, az csak a régi, nő után vágyódó férfiszív marad...

A komolyság szemüvegén nézzétek bele a világba leányok és akkor nem kell attól tartanotok, hogy szomorú sors vár reátok, hogy vénleányok maradtok...

Bármelyik parfümös, kikent, kifent krakéler helyett többre becsüljétek majd csonka vitézeinket...

Dr. Sebestyénne — Lia.

Tizenegy éves poéta-leány.

— Halász Magda verse Przemyslről. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 3.

Rendkívüli időket élünk s a rendkívüli kor megtermi a maga csodálatos férfait és bámulatos gyermekeit. Az ovodás babák cukor helyett szivart vásárolnak és a harctéren küzdő katonabácsiknak küldik. Ám vannak olyan pöttöm gyerekek is, akiket meghihetnek a világháboru legendás eseményei és az ábc helyett verseket költenek. Költeményeket irnak Przemysl elestéről, a duklai szorosról és a hajóskapitányról, aki a tengeralattjárón hőstetteket művel. Ez a csodálatos baba: Löwy Márkus apateleki szőlőbirtokos unokája, a tizenegy esztendős Halász Magduska, Halász törzsorvos leánykája. A kezünk között lévő füzetbe, amelynek „gyakorlatok” a címe, rajzolta le a 11 éves kis Magda a több mint két tucat versét, amelyben ritka tehetségre valló készséggel rakta egymás alá a rimes sorokat. A versekből közreadjuk a következőket:

Elcselt Przemysl romhalmaz már
Elcselt Przemysl a legnagyobb vár
Elcselt némelyikünknek szívében az a reménység
Hogy a mi katonáinké lesz a dicsőség
Pedig reménykedjünk hisz él még az örök egy Isten
Ki soha minket el nem hagy a szükségben
Ott ahol a legnagyobb a bánat ott a legközelebb az
[6 nagy jósa]

Rózsa nincsen tövis nélkül
Boldogság fájdalom nélkül
Közeledik emberek fájdalma de később boldogsága
Bizakodjunk Istenünkben
Ki el nem hagy a szükségben
S énekeljük szolozsmába
Ki hidegbe ki meleg szobába.

Te vagy a mi erős várunk s bizodalunk
Segíts rajtunk, segíts rajtunk,
Te vagy szövetségünk vára s erőssége
Te vagy mindnyájunknak minden reménysége
Van egy vár amely megingathatatlan
Isten Ő az Ő megsegít bizzunk tehát abban!!!!

Fohász.

A duklai a duklai szorosnál
Nézzétek hány vércse, varju kovályog és száll
Hány derék vitéznek folyt el ott a vére
Pedig milyen büszkén mentek a csatatérre
De lelkük fénnel dicsőítve fel a mennybe száll.

Istenem, Istenem én menybeli Atyám
Hallgassad meg Imám.
Forduljon oh minden jóra
Hallgass Atyám eme szóra
Segítsed meg Hazám!

Adjál ismét békeséget
Szeretetett reménységet
Hogy aztán térdre borulva
Ujra Tehozzá fordulva
Köszönjük nagy kegyességed.

Köszönjük jószágodat
Hogy megmentetted magyar néped
És sok országodat
Oh szüntesd meg Uram
Nagy haragodat

Mindnyáján ezt kérjük mindnyáján
Ez országban
És mindenkor minden
Gondolatunkban
És minden imánkban.

Nyiltér. KERPEL IZSÓ

Könyv-, zenemű- és papirke-
reskedése, műkereskedése,
kölcsonkönyvtára és zene-
műkölcsonzó intézete :—:

ARADON.

Minden könyv- és zenemű-ujdon-
ság raktáron.

Antikvár könyvek és hangjegyek
igen nagy választéka.

Eredeti művészi festmények és
reprodukciónk igen méltányos
árakon kaphatók.

Ritka bélyegekből egy millió da-
rab van raktáron.

Rongált dobozu levélpapírok min-
den elfogadható árban áru-
sittatnak.

Ügyvédi, tanítói és gazdasági
nyomtatványok raktára.

Irodai szerek és kellékek első-
rendű minőségben.

Könyv- és zenemű-kölcsonzés.

Veszek a legmagasabb árakon
egyes könyveket, egész
könyvtárakat és levélbélyeg
gyűjteményeket. Ugyiszintén
ujabb és régi festményeket is.

Vidéki megrendelések a legpon-
tosabban intéztetnek el. 1176

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

APOLLO SZINHÁZ.

Április hó 4-én vasárnap.

A kinematographia briliáns remeke

A bünös ember vére

dráma 3 felvonásban.

Főszereplő: PAUL WEGENER a
berlini Deutscher Theater tagja.

Az előadások hétköznapokon 5,
7 és 9, ünnep- és vasárnap dél-
után 3 órakor kezdődnek.

21

ARADI KÖZLÖNY

1915. évi április 1-től új előfizetést
nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország leg-
elterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb
vidéki napilapja, mely a háboru alatt is a közönség
fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem
szállította le szövegrészének terjedelmét és ma
is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny a világháboru ese-
ményeiről mindenkor a legalaposabb és a
legfrissebb tudósításokban számol be. Köz-
leményeinek eredetisége és érdekessége, va-
lamint háborus híreinek megbízhatósága ré-
vén és legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t a közönség minden
rétege olvassa épen ezért egyben a legjobb hír-
detési organum is.

Minden új előfizető, aki április hó
1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az
előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bér-
mentve kapja az Aradi Közlöny Képes
Naptárát az 1915. évre.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	
egy hónapra	2 K. — fill.
negyedévre	6 " — "
Vidéken:	
egy hónapra	2 K. 40 fill.
negyedévre	7 " — "

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnék az Aradi
nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Következő ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Koch: Az anyajegy, Knut: Linke Szerkesztő,
Heyking: Csun, Zemplényiné: A leg hatalmas
masabb érzés, Zóráy: A megváltó szereime, He-
vesi: A becsület, Czöbel: A két arany hajszál,
Hervieu: Az idegen, G. rat: Dr. Molitor: sz röge: z-
méje, Butti: A boldogságért, Sven Hedin: Egy
harcban álló nemzet, Doyie: Veszedelemek, Ka-
rinthy: Két hajó, Lidencron: Háborus novellák,
H.: Vörös könyv, Császár: Az ezredesék, Lux
Terka: Novellák, Nagy Endre: Csataképek, Tá-
bori levelek, Williamson: Az erdőkfia, Krudy:
42-es mozsarak, Mann: Halál Velenczében, Lager-
löf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves atyafiak,
Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy
háboru anekdotáinakcse, Bródy: Fehér könyv,
Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A repkény,
R. vész: Az Urhidai leányok, Anatol France:
A Szilfák alatt, Révész: Szentől szembe, Trisz-
tán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur,
Borsszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.:
1914. kortörténeti regény.

Németben: Dahl: Der Zuchtmeister, Bal-
lestrem: Welsse Tauben, Eden: Graf Alexis
Bodiskov, Glyn: Drei Wochen, Harder: Thö-
nerne Füsse, Rachel: Ba: dberelt, Die heilige
Riza, Werder: Im Inselmeer, Aage Madelung Die
Gezeichneten, Zobeltitz: Aus tiefen Schacht, Ras-
mussen: Was Frauen wollen, Schubin: Die
Fucht nach Amerika, Harwig: Haus Biken-
bach, Zobeltitz: Der Herr im Hause, Wer-
der: Die Meistergeige, Harder: Erbsünde,
Schumaber: Kaiserin Eugenie, Seeliger: Peter
Voss der Misionerdiab, Schirokauer: Die sie-
bente Grosmacht, Gontard: Saelenverkäufer,
Lütsturg: Freda Hulgren, Wasser: Der Presse-
ball, Franken: Milhen Malhen und die Glasver-
varde, Dreier: Auf eigener Erde, Bang:
Die Vaterlandlosen, Wolzogen: Péter Karn.

**Kölcsondíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsontári díj havi 2 korona,
vagy füzetenkint 20 fillér.

Legujabbak: Nádor Samu: Nótáskönyve I.
Sas: Messze földön idegenben . . . stb., Bod-
rogi: Ide oda dülöngök hajh! . . . Fráter: Nótá-
skönyve III., Balás: Levelet hozott a posta,
Kálmán I.: Zsuzsi kisasszony (operett), Zerkov-
vitz: Vándorfecskék (operett), G. L. Cobb:
Manó! Gajary: A vörös ördögök.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; köny-
tárak kiegészítése é
berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papir-
kereskedése Aradon.

György Menyhért és Tsa

női felöltők áruháza

Arad, Andrássy-tér 8. sz. a Minorita templom bejáratával szemben.

Ujdonságaink:

Fekete és tegethoff felöltők

Divatkabátok

Cottelen saccok

Kockás felöltők

Selyem kabátok

Leány- és gyermekfelöltők

Fekete és tegethoff costümeok

Szines costümeok

Pepita costümeok

Leányka costümeok

Divataljak

Selyem bluzok

Divat bluzok

Gyászbluzok

Gummi köpenyek.

Szabott árak.

Telefon 855.

Kérjük a címre ügyelni.

Husvétra alkalmi esokrok és koszoruk a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén nagy választékban levágott friss virágok, valamint virágzó és zöld eserepes növények

Jánosi Károly

élővirág csarnokában
Arad, Zrinyi-utca Báro Bohus-palota.

7144-1915.

Hirdetmény.

A m. kir. ministeriumnak folyó évi március hó 19-ik napján 977=1915. szám alatt kelt rendelete alapján felhívjuk a város közönségét, hogy mindazok, a kiknek buzából, rózsból, árpából, vagy ezekből előállított lisztből olyan készletük van, a mely a folyó év termésének betakarításáig a saját háztartásuk és gazdaságuk céljaira szükséges mennyiséget meghaladja, kötelesek ezt a készletüket folyó évi április hó 6., 7. és 8-án bejelenteni.

A bejelentés szóval vagy bélyegtelen írásbeli közlemények útján eszközölhető.

A belvárosi, erzsébetvárosi és újtelepi lakosság a városházán, a kamrási hivatalban, a gáji és tanyai közönség pedig a gáji alkaptányi hivatalban köteles a bejelentést eszközölni mert különben azok a kik a bejelentést elmulasztják, kihágás miatt az 1914. évi L. t. cz. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják büntetni és be nem jelentett, elrejtett vagy eltított készletüknek a házi vagy gazdasági szükségletet meghaladó részét, a hatóság, a törvény értelmében, a kihágási eljárás során el fogja kobozni.

A bejelentett készletet az Országos Gazdasági Bizottság részére zár alá vettnek kell tekinteni, mihez képest a birtokos azaz, a bejelentéstől kezdve nem rendelkezhetik, hanem köteles azt az Országos Gazdasági Bizottság részére megőrizni és felhívásra a hatóságilag megállapított legmagasabb áron, készpénzfizetés ellenében a 240—1915. M. E. és a 610—1915. M. E. sz. rendeletek értelmében át szolgáltatni.

Az elrejtett és eltított készletek a bejelentésbe kitűzött három nap eltelte után, hatóságilag, a pénzügyőrök által is nyomoztatni fognak. Azokat, a kik a bejelentést elmulasztják, készletüket elrejtik, vagy eltítoikolják, joga van a hatóságnál bárkinek feljelenteni. A kihágási eljárás során elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti.

Az, aki a hatóság által már előbb felhivatott készletének bejelentésére és feltárására de készletének bejelentését és feltárását elmulasztotta, készletét elrejtette, vagy eltítoikolta, ha most a bejelentést a kitűzött 8 nap alatt önként megteszi, azért metr az előbbi felhívás dacára a bejelentést eddig elmulasztotta, nem esik büntetés alá és készlete nem kobozatik el, hanem az Országos Gazdasági Bizottság által készpénzfizetés ellenében átvétetik.

Háztartási szükséglet címén senki sem tarthat több gabonát vissza, mint amennyinek ezen címen való jogosult visszatartása a reklárláskor megállapított. Akinek gabonája és lisztje van, annyival kevesebb gabonát tarthat vissza, mint a mennyi lisztje van. Akinek csak lisztje van, ebből annyit tarthat vissza, hogy a lisztkeverésre érvényben levő szabályok megtartásával a háztartásban élőkre a folyó évi augusztus hó 15-ig számítva, havonként és fejenként 6 kg. liszt jusson.

Gazdasági szükséglet címén visszatartható árpából a vetőmag, továbbá valamennyi terményből folyó évi augusztus 15 ig. számítva a gazdasági cselédek konvenciója, az aratók és egyéb élelmezési kötelezettséggel, vagy terményből járandósággal alkalmazott vagy alkalmazandó munkásoknak a helyi szokás szerint szintén a folyó évi augusztus 15 ig számba vett szükséglete.

A kinek több helyen van gazdasága, az egyik gazdaságában fennálló és az előbbi bekezdés szerint számításba vett szükségletére a másik gazdaságában levő készletet jogosan tarthatja vissza.

A malomkrak azaz gabona és liszt készleteket, a melyek már a polgári, vagy katonai hatóság rendelkezése alatt állanak bejelenteniük nem kell, valamint nem kell bejelenteni a kereskedőknek, szatócsoknak, pékeknek s általában azoknak, a kik a liszt feldolgozásával vagy forgalomba helyezésével foglalkoznak azt a lisztkészletet, amelyet már hatósági intézkedés következtében kaptak. Minden más, eddig még be nem jelentett készlet bejelentendő.

Figyelemzetteljük végül a város közönségét, hogy azok, akik július hó 15-ig elegendő lisztkészletüket a városi gazdasági hivatalban már bejelentették és több lisztkészletük nincs: bejelentésre nem kötelesek. A lisztkészleteknek bejelentését kizárólag azok kötelesek eszközölni újabban, a kiknek annyi lisztjük van, hogy július 15-től augusztus 15-ig terjedő időre is elégséges.

Arad, 1915. március 26.

A városi tanács.

7849—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. ministerium 1081—1915. sz. rendelete alapján közhírré teszem a következőket:

Mennyiségre való tekintet nélkül bejelentendők az alább felsorolt anyagok raktáron lévő készletei, valamint a készletek változásai és pedig:

1. Gumi, nyers, vagy tisztított állapotban.
2. G. parafá járművek részére szolgáló gummiabroncsok (a külső gummiabroncsok, belső tömlők, tömött gummiabroncsok) minden méretben, még pedig úgy teljesen új, mint használt és javított állapotban.
3. Használhatatlan ócska gummiabroncsok.

Mindazok, akik saját vagy idegen helyiségben a fentiek értelmében bejelentés alá eső valamely anyagot készletben vagy más részben őrizetben tartanak, kötelesek ezeket a készleteket legkésőbb 1915. évi április hó 3. napjáig bezárólag az 1915. évi április hó 1. napján volt állapot szerint és azontul kéthetenként, legkésőbb három napon belül minden hónap 1. és 15. napján volt állapot szerint a hatóságnak bejelenteni.

Nem kell bejelenteni a kerékpárok és lófogató járművek gummiabroncsait, továbbá a gépjármű jármű (automobil) tulajdonosoknak a kocsijukra már szerelt gummiabroncsokat és tömlőket, valamint koccsinkint két tartású külső gummiabroncsot és két belső tömlőt.

A bejelentést a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál kell eszközölni, a hol a bejelentéshez szükséges nyomtatványok kétféle számban rendelkezésre állanak és a szükséges további felvilágosítások is megkaphatók.

Aki a bejelentési kötelezettségnek eleget nem tesz, a birtokában lévő készletet a hatóság előtt eltítoikolja, az 1914. L. t. cz. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Arad, 1915. március 30.

Green Nándor

törvényszék.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajáljuk a n. 6. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kertí butorok, internátus-, kórház- és szálloda-bereendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Anich L-utca 14. Üzlethelyiség: Zrinyi-utca.

Gyári telefon 423.

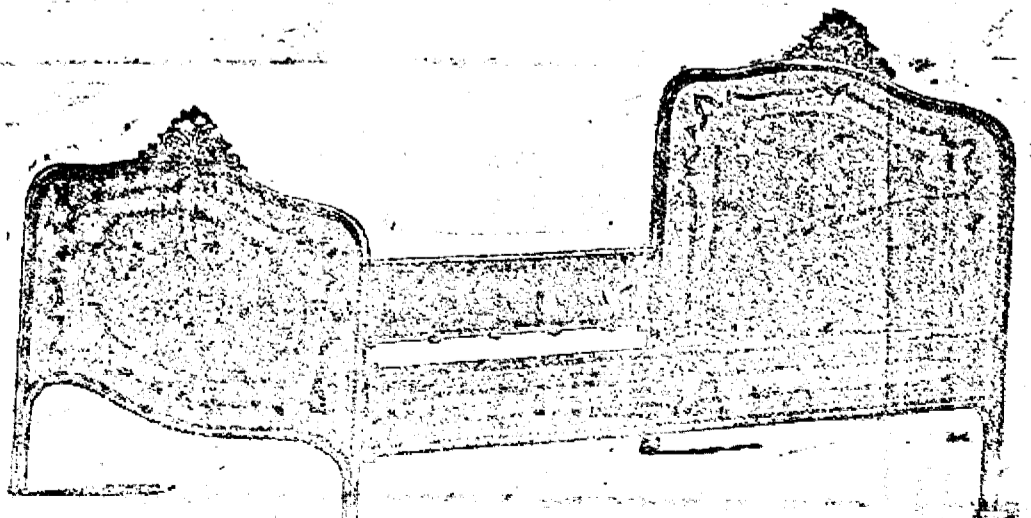
Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel: 1241

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben.

Lakatos és fényező tanoncok felvétetnek.

AZ
ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

ma Magyarország legelterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb vidéki napi lapja. Hírszolgálati mindenkor a legmegbízhatóbb forrásból erednek. ∴ Szerkesztőségi telefonszám 357. Hétköznaponként 16—20. vasárnap és ünnepnaponként 24—36 oldalon jelenik meg. Az

Aradi Közlöny a közönség minden rétegébe eljut, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is. ∴ ∴ Az

Aradi Közlöny apróhirdetési feltétlenül eredménynyel járnak. Apróhirdetések ára: minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel szedett szó 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Nyomdai és kiadóhivatali telefonszám 151.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Egy hónapra 2 K. — fillér.	Egy hónapra 2 K. 40 fillér.
Negyedévre 6 " — "	Negyedévre 7 " — "

„ Minden előfizető megkapja Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát. „

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda:
József főherceg-ut 22. sz.

(Arad-csanádi Egyesült vasutak palotájában.) ∴ ∴ Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Mindenféle nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

TELEFON 491.

Tűzifa olcsó és kényelmes beszerzése!

Szemelött tartom a mélyen tisztelt vevőközönség kényelmét, a mai nehéz viszonyokat és azon tény, hogy eddig csak az juthatott olcsó fafűrészeléshez és aprításhoz, ki faszükségletét nagyobb mennyiségben szerezte be, ezen tények szemelött tartása mellett rendeztem be az Alsómarosparton levő faterlepepen **villanyüzemű fafűrészelő gépeket** hol a vevő által kiválasztott bármely csekély mennyiségű fát a legolcsóbb árban vágattatom fel. Amidőn ezt tudomására adom a mélyen tisztelt vevőközönségnek, egyben felhívom szives figyelmét a raktáromon tömören öleztet mindenféle faju I. II. és III. oszt. hasáb és dorong fámra, melyek minőségéért és szárazságáért kezeskedem, waggonfát is a legminimálisabb árban szállítok s ennek fűrészeléséről és aprításáról gondoskodom. 1231

Teljes tisztelettel: **Oravetz Miklós**
 fakereskedő Alsómarospart 24, 25, 26.

TELEFON 491.

Egészséges válogatott

BURGGONYA

waggontételekben kapható

1232

ROTH JÓZSEF ARAD.

KLISÉKMŰVESZIKIVITELU
RAJZOK.

KÖNIG & BAYER

Budapest, VII., Dohány-utca 12. szám.

Városi és megyei telefon 649.

Városi és megyei telefon 649.

Zsákok. Vizmentes ponyvák.

Saját gyártású gazdasági kötélárúk:

Hajó és tutajkötetek.
Ruhaszárító kötelek fehér kenderből is.
Mindennemű zsinegek.
Színes seprűvarró zsineg.
Kerti zsinórok.

Roletta zsinórok.
Kender és jutahevederek (gurták.)
Felvívó hevederek.
Vitorlavaszon vedrek.
Hálósz hálók.

Piaci hálótáskák.
Tornaczközök.
Tennishálók.
Amerikai manila kévelőkötelek.

Kapható az

Erdélyi és Bácskai Iparáru raktár**Reich B. Károly Fia és Társa** cégnél**Andrássy-tér 6. sz. Verbos-ház.**

Elvállaljuk a kötelek szakmába vágó minden kötelnemű készítését, melyeket saját műhelyünkben a legjobb bácskai fonalból készítünk el.

Elvállaljuk kerti sátrak szállítását csikos és sima nyers vagy vízhatlan ponyva szövetekből készítve. A legjobb kivitelért felelünk.

A drót.

Írta: VAJDA ERNŐ.

I.

A völgykötőben melegebb volt az ősz, mint a hegyek mögött. A katonák, akik csöndes elkéséssel mászták meg napokig tartó, erőszakos kapaszkodással a meredek hágókat, az első meglátáskor káromkodva nézték az ormokat, amelyeken a nyári nap izzásában is kékesen villogott a soha el nem olvadó hó. Este lett, amikor a völgybe aláereszkedtek és dideregve bujtak egymáshoz a fagyos áradású hegyi levegőben. Végleg mekikéserevőre aludtak el a kőpönyegek alatt, azt hitték, hogy ezután ez már mindig így lesz, nekik, akiket ide a hegyek közé vetett a haragos katonasors, fagyoskodniuk kell már most szeptember elejétől kezdve mindvégig.

Másnap hajnalban csipős volt még a korai levegő, de reggelre, úgy nyolc óra felé, amikor a nap teli fűzzel világított be jobbról a megmászhatatlan sziklahasadékon, nyári melegre hevült már a völgy, délre pedig kánikula izzott a három oldalról egészen bezárt völgykötő mélyén. Ingujjra vetkőzve dolgoztak a legények és sűrűn huzogalták végig tenyerüket verejtékes homlokukon.

Ez aztán így maradt késő őszig. Hajnalban hűvös volt, este fagyos hideg, hanem napközben izzadásos a munka. De azért gyorsan haladt. A baloldali meredek hegyoldal lépcsőzetes emelkedései táborra alakultak, mellvédet határolták elől a kanyargós utat, ahol főrt az ásó, ott dinamitpatron robbantotta kényelmes mélyre a sziklás kemény talajban az árkot. Födél készült az árkok fölé, mulatság volt az a katonáknak, ahogy hosszas lakozásra berendezkedtek a sziklák mögött. A harmadik hét végén, amikor egy különítmény megmászta szemközti a hegyoldalt, a legjobb távcsővel se lehetett onnét meglátni semmit a sziklaerdőből. Pedig valóságos erőd alakult a katonák munkájából, egymás fölé helyezett tűzvonalaival megostromolhatatlan és bevehetetlen erőd, de pompásan fedték sziklák és bokrok a hegyoldal minden csipetnyi megerősített pontját. A különítmény meglehetősen tért vissza az ellenőrzési szemlérlől, nem volt semmi legkisebb hiba se, csak balról a legszélső golyószóró elé ásatott be még egy fenyőbokrot a hadnagy.

2.

Négy teljes napi pihenő után — október közepe volt és a nappalok is kezdtek hűvösebbek lenni a völgykötő mélyén — az egész legénységet levezényelték a hegyoldaltól a mélybe. Rengeteg drótfekercsek érkeztek ekkor nyögve kapaszkodó emberek hátán a hágón, a katonáknak cövekeket kellett levetni többsorosán végig a völgy hosszában a talaj legmélyén és azután a szöges drótokat rétegesen végigszőgelték a cövekek mentén. A katonák, akik paraszti erőbizakodásuk teljében belső megerőséssel cselekedtek már a hegyoldal erődiképzését is, fejrázogatóva döngették a földbe a karókat, vállonogatóva szögelték a szöges drótot, sunyi suffogásokat dobáltak egymás felé és alattomosan gunyos pillantásokat váltottak a szikár pionírhadnagy háta mögött, aki kieszelője és elrendezője volt mindezek szörnységes és fölösleges védekezési előberendezkedéseknek.

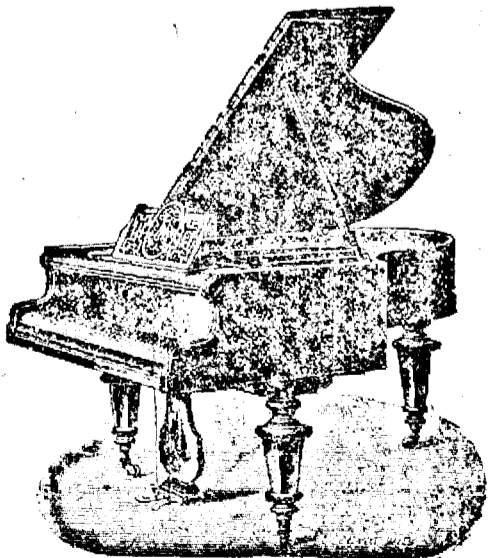
Amikor a drótsövény egészen elkészült, végleges diadall éreztek belől a katonák. A sötény ugyan okos cselekedet volt! Összárósen összevisszakötött sűrű rétegben ott huzódott a völgykötő legmélyén, megmért pontossággal választva kétfelé a völgyet és a sziklafalakat. Balról volt a megerősített tábor, szemben vele a hegyoldal, ahonnan majd talán jöhet egyszer valamikor a támadás. Ha meg majd jön — dűnyögték egymás között csöndben a katonák, — hát éppen bolond lesz egyenesen nekimenni a drótnak, amit ugyan könnyen megláthat a hegyről lefelé való ereszkedés közben, sőt a hegytetőről is. Mi az ördögnek volt akkor olyan gyönyörűségesen kiépíteni, meg fedezni az egész hegyoldalt, ha figyelmeztetőnek az ellenség számára odatették a völgy közepére, mindenek szeme elé, teljesen fedezetlenül a messzire meglátszó oaskos drótsövényt. Akkor már csak jobb lenne, ha inkább szemközti se ereszték föl a hegyre az orosz. Ugy se jön az le, ha meglátja a drótot, hanem majd onnét fölülről kezdi bombázni az innenső falat. Hanem hiába volt per sze minden titkos rezonirozás, a parancs parancs, a tisztnek kell tudnia, mit csináltat és az értelmellen drót bizony csak ottmaradt a völgykötő mélyén.

3.

November elsején éjjel leesett az első hó és reggel a katonák, a táborból alátérintve a völgybe, álmélkodva keresték a drótot. A völgy fenekén nem volt drót, nem volt ott még völgyfenék se. Más-

FAIX JACQUES

zongoraterme és készítési műhelye
Arad, Batthyány-utca 35. szám.

Állandó raktár: Förster, Dörr, Rössler, Hamburger, Rud, Stelzhammer, Lyra, Holmann, stb. elsőrendű gyárosok kitűnő új modelljeiből, ugyanazon saját gyártmányu

ZONGORÁK

nagy választékban. Javítások, hangolások, szakszerű pontos kivitelben. 1133

Zongorakölesön jutányos árért.

félméteres hó borította a mélyben mindent, ártatlan fehér takaróval litkolva belsejében a szöges drótot.

Ez azután így is maradt. Egymásba összekötve vonszolódtak a napok, hetek multak hetek után, fásultan lapátolták a katonák a melloédekről a havat, bujtak a fagy elől, nézték, hogy egyik nap olvad egy kicsit, másik nap megint csak új hó hull az elolvadt helyébe, őrt álltak, unatkoztak, már jóformán az ellenséget se igen várták és ha lenéztek a völgy fenekéről fehér hóréteg felé, eszükbe se igen jutott, hogy ott, mélyen a hó alatt, hozzájuk hasonlóan néma várakozással húzódik a szöges drótkerítés.

4.

Február közepe táján, szemközti, a hógó tetején, felbukkant az orosz. Lassan, nyugodalmasan vonult, bontakozott és terpeszkedett, nem zavarta senki és semmi. Erős munkával szépen megszállották az oroszok a jobboldalon az egész hegyoldalt, jöszemű bakák még távcső nélkül is tisztán látták a tábor leshelyei mögül, amint az oroszok tisztítják a havat, szétnyúzságnak a lejtős szakadékokban és gépfegyvereket állítanak fel az egyik magas párkány mentén. Csöndben és háborítatlanul működhetnek.

Hanem az oroszoknak gyanus volt ez a nagy csend. Látni se lehetett, honnét jönnek, de egyszerre csak sűrű golyókopogás kezdte verdesni a sziklafalakat a megerősített tábor alatt. A sziklafalak hallgattak és nem feleltek vissza.

Az oroszok abbahagyták a lövöldözést. A teljes némaság és a völgyben elterülő hólepel érintetlen tisztasága, megnyugtatta őket. Gépfegyvereiket a párkányon hagyták, megszállva maradtak az ormok, a kanyargó ösvényeket azonban tisztára lapátolták és sűrű rajzással orosz ezredek kezdtek aláereszkedni a völgybe.

A hegyoldal közepén túl, egy kissé már alantabb, nyílt és gyönyörű lejtő következett. Idetorkollottak a sziklás ösvények, e nyílt, fűdetlen lejtőre, amelyet most hó takart, de amelynél keresve se lehetett volna alkalmasabbat találni rohamra induló tömegek alázu-
ditására. De gondoltak is az oroszok rohamra. Kényelmesen gyülekeztek a lejtő kezdetén, az első sorok görgetni kezdték a havat a völgybe és az ösvények sziklái közül kikanyarogva, ezek sűrű sorfalai tömörültek a lejtőn. És ekkor, szemben a baloldali néma sziklafalról, hullani kezdett rájuk az ólomzápor.

Visszatérésre gondolni se lehetett. Amire a torló tömegek a

szűk ösvényeken sziklák mögé jutnak, nincs belőlük, aki odajussan. A lejtőn sehol, semmi fedezék, a fedett ellenséges táborra hatástalan minden tűz, hiába próbálnak beleszólni a dolgok menetébe az oroszok által megszállott hegypárkányokról a gépfegyverek és a könnyű hegyi ágyúk.

Egyetlen út maradt, — lefele, szemben az ellenséges golyózáporral. A vezénylő orosz tiszt gyorsan főismerte a lejtő rohamra lendítő erejét és embereinek egész rettentő tömegét lefele zuhanó rohamra rohant a völgykatonai mélye felé, hogy onnét e roham lendítő ereje fölvesse ezredeit szemben a hegyoldalra.

Eleven emberi testek ékei vágódtak a hóba. Magosra tornyosult kétfelé a kiszorított hófal, sivított és nyekergett, de engedett az isszonyu erőnek. Eleven emberár forró hulláma letiporta a havat, a rohanás érzésének diadalmas ordítása üvöltött az orosz torkokból.

A völgykatonai mélyére értek. A hátulsó tömeg lendítő sulya lökte előre az első sorokat. Porzott a tomboló lábak alatt a hó és ekkor a szöges drót fárt karra átfogta a rohanó tömeget. Az első sorok a drótra vágódtak, néhány helyen átszakították a lökés irtózatossá erejével, beleakadtak a második söténybe és a diadal ordítása a haláliszonyat siktató hörgésére változott. A roham megtorpant. Eleven emberi testek vergődtek a hóban, amely még egyre takarta a szöges drótot. Láthatatlan kezek markolták meg a rohanó ruhákat, baszorkányos indák fonódtak a menekülni akaró lábakba, értelmetlen fűskék marcangolták a hó alatt a vérző testeket. Rem hó volt ez főbbé, hanem egy ismeretlen, vészes elem, amelynek atomjaiban fitkos áram vonaglott, fűrtartva, lekötve, tépve mindent, ami rajta át akar gázolni. Hadonázó karok kapkodtak a levegőben, a hóban, mintha valami láthatatlan akadályt akarnának megmarkolni és azután egyszerre lekötve maradtak a lázban vonagló kezek, a láthatatlan akadály markolta meg őket. Őrjöngő, vitustáncban rángatózó emberfal vonaglott halálvergődéssel a mind sötétebbre vörösödő hóban, balról, a sziklák mögül, százezer apró ólomdarab alakjában hullott fölélük szakadatlanul a halál.

5.

Február utolsó napján hirtelen elolvadt a hó, de a drótsötényen függő orosz halotttesteket még mindig nem lehetett eltemetni. Jobboldalról a hegypárkányokon makacsul állottak az orosz golyószórók és pusztítótüzzel árasztották el a saját halottaikat, ha az ellentábor-

HUNGÁRIA KÁVÉHÁZ

(NEUMANN PALOTA.)

Legkellemesebb találkozóhelye ugy az aradi előkelő közönségnek, mint a megyebeli uri családoknak. Szolid és figyelmes kiszolgálás. Meleg és hideg ételek. Elsőrendű cigányzene. Honi és külföldi italok.

1215

TULAJDONOSOK:

FISCHER ARTHUR ÉS FIA

ből közeledni próbáltak a halottakhoz. Legörbülő nyakkal, kicsobart tagokkal, de álba csüngtek a dróton, mint sávényre spékelt verebek. Halottan is álltak tovább a harcot, éjjel-nappal golyók százai járták újra át kiszemelt testüket. A legelső sorban, az oroszok felé, egy hatalmas szől orosz legény állott, mereven, egyenesen, mindkét markoló kezével a drótra vágódva. A mellette olyan volt mint a szita, lyukakra lötték az oroszgolyószerők, de a test még állott és távcsővel keresztül lehetett látni az ezernyi lyukakkal átvert mell cafatozó husfoszlányain. Dél felé a nap már tavaszi erővel sütött és másnapra, március elsején, az átlótt mellő orosz lábánál, a csizmája szélén, éppen ahova leért az eltépett drót egy szöges darabja, a megáztatott televény földből kibujt az első völgyi ibolya.

Mese a tudós gyermekről.

Írta: HERCZEG FERENC.

Az égre kérlek, vigyázzatok, hogy a gyermekek ne fudjanak meg semmit! A fiu legyen pirospozsgás, összekarmolt arcu kis lator. Legyen mindig éhes, legyen bátor és kegyetlen. A leány pedig legyen alamuszi, legyen fecsegő, kíváncsi és kotnyeles, mint a szarka. És egyik se tudjon semmit. Csak éppen köszönni, imádságot darálni, franciául kofyogni, villával enni és egy kissit zongorázni. De azonkívül semmit!

Hallottam egyszer egy kis leányról, egy tudós kis leányról, aki megértette az állatok nyelvét.

Mindenki tudja, hogy azok a kis leányok, akik piros pünkösdi hajnalán születnek, különös titkos tudományokban járatosok. Az ilyen kis leányt arról lehet megismerni, hogy nem tenkedet a játékban, hallgatag, mint az egerke és sokat buszakoark magában. A csodálatos képességei később elparolognak a lelkéből. Kézenesen az nap,

mikor templomban először kacsint a legények padja felé. Hogy miéért van ez így, azt magam sem tudom.

Hyen hallgatag, szomorú, magában járó gyermek volt ez én kis leányom is.

Már meglehetősen nagyocská leány volt, mikor megismerte saját csodálatos képességeit. Régebben is gyakran úgy rémlett neki már, mintha a nagy diófán ugrádozó rigó értelmes szavakat rikoltana feléje; de mivel a testvérei kinevették az ilyenek miatt, elszégyelte magát és többet nem törődött a dologgal. Egy verőfényes napon azonban, mikor az egész család a templomban volt és őt házörzönek hagyták otthon, egyszerre lehullott a szeméről a hályog.

A dolog pedig úgy történt. A kis leány a szobában állt és a himzésén dolgozott, közbe pedig szórakozottan hallgatta a rab gerlicéjük turbékolását. Egyszerre leejtette a himzését az ölébe és figyelni kezdett. Semmi kétség, tisztán megértette, hogy mit turbékol a galamb.

— A párom, a párom! Künn a fűzesben, susogó lomb alatt, vár a párom... De hiába vár! Susogó fák körül száll zengő szárnnyon a párom... De hiába száll! Nem látom már a párom!

Szegény galamb! — mondta a kis leány, miközben a szeme könybe lábaadt. Aztán más neszre kezdett figyelni. Az ablak deszkáján papírskatulya állott — a skatulya a fiué volt, abból halk kaparászás hallatszott. A kis leány kinyitotta a skatulyát és egy gombostűvel átszurt, nagy agancsos bogarat látott benne. Még ett egy kissé. Lassan mozgatta a lábait és kinlódva cincogott. A kis leány a füléhez tartotta a skatulyát és akkor tisztán megértette a haldorló bogár cincogását.

— Fáj! — Fáj! — Nagyon fáj!

A leány majd hogy hangosan el nem sírt magát. Kifutott a szobából, hogy ne legyen tanuja a bogár vergődésének, az ajtóban azonban a pillantása a rab gerlice kalitkájára esett.

— Kaptad meg segítnetek, — mondta.

Egy székre maszva kinyitotta a kalitka ajtaját.

— Szállj el, galamb, szállj a párodhoz, a süttető fűzesbe! A tiwereim ugyan megfogják orizni ezért, de az nem baj!

**Legjobb levelező-lap
fényképek készülnek**

URAI JÁNOS

**Ő császári és királyi fensége József
főherceg kamarai fényképésze mű-
termében kapható**

Forray-utca 1. szám.

A gerlice kiszállt a kalitkából, de éppen csak a ház ereszéig tudott eljutni. Ott leült és izgatottan tipegett föl-alá.

— Nem tudok, nem tudok! turbékolta onnan. — Béna a szárnyam!

— Oh, a rossz fiúk eltörték a szárnyadat! Most már nem segíthetek rajtad, mondta szomorúan a kisleány.

Odakünn a baromfi nagyon izgatottan látszott. A tyukok futkostak és kotkodácsoltak, a kacsák pedig hápogva verdesték a szárnyukat. A nagy lármájukból ilyenféle kiáltásokat értett meg a kisleány:

— Megfogták? Megfogták? — Melyiket? — A bóbítást! — Levágták? Levágták? — Le a torkát... Sényes késsel levágták... Elfolyt a vére, a piros vére... Szegény bóbítás! Ma neki, holnap nekünk!

A baromfi aztán elcsendesedett és bus csoportban ült meg az udvar sarkában.

A kisleányt irtózat fogta el.

— Meg fogom kérni a mamát, hogy ne vágasson le több csirkét! — mondta sírova.

Ekkor hosszú, fájdalmas bögést hallott az istállóból.

— A tarka tehenünk bög! — mondta a leány. — Vajjon mi baja lehet?

Sélve, nesztelen léptekkel osont az istállóhoz és bedugta a fejét az ajtón. A tehenek mind csendesen kérdőztek a jászol előtt, csak a tarka tehen nézte mereven az ajtót, halálisan szomorúsággal a szép barna szemében. Közbe pedig fájdalmasan bögött:

— A borjumat! Elvitték a borjumat! Adjátok vissza a borjumat!

— Irgalmas Istenem, kiáltotta a kisleány, — hát mégis eladták a kis borjút a mézsárosnak? De én megmentem a szegény borjút! Sietek a mézsárhoz! Letérdepelek előtte, sírova kérem, hogy adja vissza a tarka tehen kis borját...

Azzal esze nélkül szaladni kezdett. Még az udvar végében is hallotta a bus anya bögését...

A kapuban meg kellett állapodnia egy percre: éppen léglát fuvaroztak az udvarra. A nehéz szekér megrekedt a kátyuban és a kocsis káromkodva csafogtatta astartát a ló hátán. Lesoványodott, vén szürke gebe volt. A hasáról az istrarng lekoptatta a szőrét, a nyakát pedig véreestre marták a bögölyök. Minden erőfeszítése mellett se tudott súlyos terhével megbirkózni és ekkor fölemelte csontos vén fejét és kétségbeeseten hárögte:

— Átkozott ember! Átkozott élet!

A mézsáros, aki elvitte a borjút, a szomszéd faluban lakott és a kis leány szaladva vágott neki a réteknek. Egyszerre két nyulat ugratott föl a szántásban, egy öreget és egy kicsikét.

— Siess, siess! — biztatta a nagyobbik a fiát, amint dühös sietséggel elvágattak.

— Nyulacsák, én nem bántalak! — kiáltotta utánuk a kisleány.

De biz' azok eszük nélkül rohantak tovább.

Azután egy csapat vásott fiúval találkozott, akik egy sánta ebet kergettek. A kutya dühösen üböltözött.

— A házakat őriztem, a gyermekeket védtem... Éhség és jeres volt a bérem... Há voltam és engedelmes, most pedig tréfából eltörték a lábamat...

A kisleány szenvedélyes felháborodással vetette magát a fiúk atjába, hogy megoédje szegény vén ebet. De a fiúk röhögve tasztították félre ujukból és kurjongva hajszták tovább az ebet.

A kisleány sírova ült a tarlón. Alig egy órája értette csak az állatok nyeloét és azóta a gyűlölet, a szenvedés, a kétségbeesés, a félelem hangjai ütötték meg a fülét. A közömbös hangok, amelyeket eddig derült egykedvőséggel hallgatott, most az egész mindenséget betöltő fájdalmat panaszolták föl.

Ággódó szülei csak a késő este találták meg a kisleányt. Még akkor is ott ült a tarlón és zavaros dolgokat beszélt. Azt mondta, hogy a borjút vissza kell adni az anyjának, a fűzesben pedig meg kell keresni a gerlice párját. A szegény lovakról is beszélt, meg a vén komondorokról.

A kisleány jó sokáig beteg volt, mikor aztán elhagyta megint az ágyát, kitánt, hogy végleg elfelejtett mosolyogni.

Azért mondom: vigyázzunk, hogy a gyermekek ne tudjanak többet, mint szükséges. Elég a francia, a zongora, meg a jó modor.

Madame Reich

fűző különlegessége

ARADON, Zrinyi-utca

Lányi Marcell cipő üzlete mellett.

Van szerencsém a n. é. uri hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy megérkeztem a bécsi utazásomról és magammal hoztam a legújabb szabásokat, amely felülmulja a legerősebb alakot is és karcsuvá teszi. Azonkívül van szerencsém értesíteni az uri hölgyközönséget, hogy megérkeztek az őszi és tavaszi szövet újdonságaim, amelyet mérték után már 16 koronától kezdve készítek.

Kényelmes próbafűzők.

Kényelmes próbafűzők.

Raktáron tartok elsőrendű gyári fűzőket, hasszorító és melltartókat, amelyet jutányos áron árusítok. Kérem a n. é. uri hölgyközönség szives pártfogását.

Villanyerőre berendezett nagy műhely

Madame Reich

fűző különlegessége

ARADON, Zrinyi-utca

Lányi Marcell cipő üzlete mellett.

RADÓ GYŰLÁ

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTŰM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 40 koronától kezdve.

Legújabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

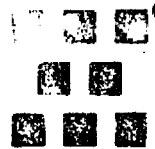
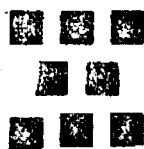
Szabott árak!

Telefon 238.

NEUMAN

Testvérek

műmalom, szesz- és élesztőgyárosok Aradon.

Ajánlják tiszta

gabona-élesztőjüket,

mely felülmulhatatlan kelesztőképessége és tartóssága folytán bel- és külföldi kállitáson kifüntetésben részesült.

Ugyanott

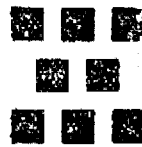
istálló-trágya

érett és félérett állapotban, valamint légen szárítva,

méltányos áron kapható.

Istálló trágya használatának előnyeiről újabban a „Mezőgazdasági Szemle” márciusi füzetében olvasható:

„A szárazság ellen erős istállótrágyázással birjuk csak terméseink átlagát sikeresen biztosítani”.

Mairovitz Mór és Fiai Máriaradna.

**Fatermelés és kőbányák. Utépi-
tési vállalat. Hordógyártás.**

Fatermelés:

Milova, (Aradmegye), Bulza (Krassószörénymegye.)

Kőbányák:

**Bátyafalva, Milova, Selymesvár (Aradmegye). Szurdok-
püspöki (Heves megye). Závoly (Krassószörénymegye.)**

Mészégetés:

Kaprovár áll. Sebersin (Aradmegye).

Utépitésék és kövezési vállalatok.

Seidner Bernát és Fia

Marosborsa (Berzova)

1108

fa- és mésztermelés.

Uránia Színház.

Vasárnap utóljára

nagy társadalmi erkölcsrajz:

A kék szoba

dráma 3 részben. Az „OTTHON” mozgóban 50 elő-
adást ért szenzáció. —: Főszerepben: FRITZ FEHÉR.

Hétfőn és kedden:

1195

A színész szerelme.

Dráma három részben.

MESSTER hét legujabb
—: háborus híradója. —:

Solymos Testvérek Arad

Gépgyár, vas- és ércöntöde, Kölcsey-utca 6—7. szám.

Elvállalunk minden a gépüzem terén előforduló összes munkálatokat. — Készítünk malemberendezéseket, olajsajtókat, olaj-magzuzó és pörkölő-gépeket, Malill-rendszerű borsajtókat, tengeri morzsolókat, borszivattyukat és pinceberendezési eszközöket, tömlő-csavarokat és mindennemű csapokat. — Építőkezési és gépöntvényeket vas- és fémből ugy saját, valamint beküldött minták szerint. Kivánatra minták elkészítését is eszközöljük saját minta-asztalos-műhelyünkben. — Javításokat pontosan eszközölünk. Araink mérsékeltek.

3940

Kéregöntvényü őrlőengerek csiszolása és rovátkolása.

Városi és megyei telefon 112.

Városi és megyei telefon 112.

Felhívom a t. szállító közönség b. figyelmét hosszú évek óta fenálló butorszállítási üzletemre Deák Ferenc-utca 36. sz. alatt (Mairovitz házban.) Ajánlom 6, 8 és 10 méter hosszú zárt, belül kárpitozott tiszta butorszállító kocsijaimat ugy helybeli, mint legtávolabb eső vidékre történendő költözéseknél. Vállalok mindennemű fuvarozást és átköltöztetést a vasutra és vidékre, nyitott, ruganyos kocsikon s teljes jótállás mellett. Kérve a t. közönség további támogatását, kiváló tisztelettel

Éliás Lipót Fia

butorszállító

3938

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

A legelőkelőbb hölgyek kedvenc szépítő szere

Földes-féle

MARGIT-CREME

mert zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépít.

Hogy a **MARGIT-CREME** páratlan hatású szer, azt nemcsak az elismerő levelek ezrei bizonyítják, hanem azon körülmény is, hogy a milliókra menő arc szépítő szereknél közelebb is vezérszerepet visz és minden konkurens készítmény dacára napról-napra jobban terjed.

Franciaország a kosmetikus készítmények klasszikus hazája, ezer számra készülnek ott a legkiválóbb kosmetikumok; mégis a francia hölgyek ezrei használják a **MARGIT-CREME**-t, mert a francia nők finomult izlésének a **MARGIT-CREME** felel meg legjobban.

A **MARGIT CREME**, miként azt számtalan vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, minden tekintetben ártalmatlan készítmény, amely az arc szépségét, teltségét és üdőségét a legkésőbb még korig megtartja, úgy, hogy kizárt dolog az, hogy egy hölgy, ki a **MARGIT-CREME**-t használja, megrancosodjon, vagy arca szépségét csak a legkisebb mérvben is elveszítse. A **MARGIT-CREME** használó hölgyek fölött nyom nélkül repül el az idő.

4539

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában és illatszerüzletében, 1 koronás adagokban,
6 darabot bérmentve küld.

Funkelstein József

◆ Elad magyar veres lóheremagot és lucernát nagy- és kismennyiségben. Ugyanott kapható **ARANKAMENTES** magyar here- és lucernamag, mely a budapesti m. kir. magvizsgáló állomás által felülvizsgáltatott s ólomzárral ellátott, valamint muharmag is. :—: ◆

1133

Aradon, Petőfi-utca Bing-ház.

A Boros Béni-téren Szele-házban

dusan felszerelt rövidáru raktár, harisnya, keztyű, csipke, himzés, szalag, zsebkendő, kötény, sandál, gyászfátyol, háztartásban valamint varrónőknek szükséges minden faj pamut, cérna, kapocs, tűáru, továbbá illatszer, szappan, piaci táskák stb. stb. a legjutányosabb árban kapható.

1134

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

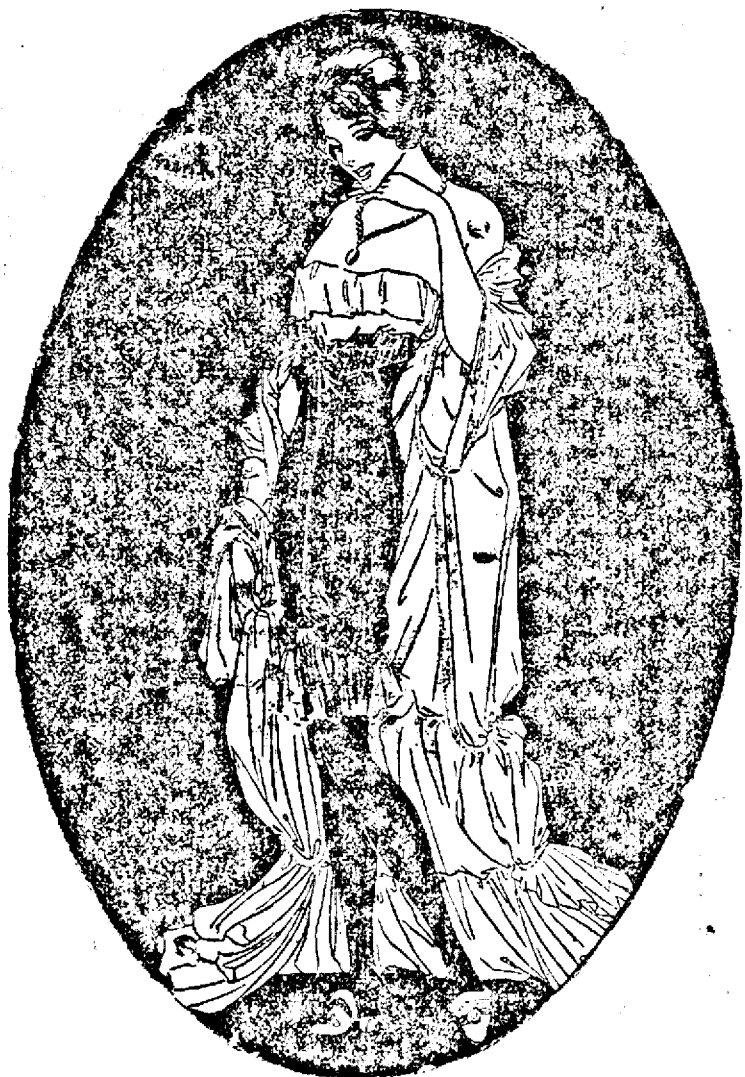
özv. Mihály Albertné.

Neustadt és Herzog

fűzőkészítők

Arad, Salacz-utca 1.sz.

Főüzlet: Budapest, V. Bécsi-utca 9.

Van szerencsénk úgy az aradi, valamint a vidéki rendelőinket értesíteni, hogy tavaszi szövet-ujdonságaink megérkeztek. Dacára hogy az áruk árai tetemesen emelkedtek, mi ugyanazon árban készítjük a fűzőket mint eddig. Vidéki rendelőink kiknek mértéke megvan, levelezőlapon rendelhetik meg a fűzőt s mi azt 3 napon belül szállítjuk. Készítünk fűzőket mérték után már 24 koronától kezdve. Vidékre mértékvéleli utasítást küldünk. Nagy választék kész fűzőkben.

970

szabadalmazott melltartó a cég egyedüli tulajdona, minden hölgynek nélkülözhetetlen ujdonság.

Sonnenwirth József

műcímfestő, mázoló és üvegedző

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Elvállalok mindennemű címtáblákat fára, üvegre, vaslemezre, föliratokat és festéseket csinosan és tartósan.

Jó anyát, gondos szülők legjobban cselekednek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok, páratlan sikerrel használják a **Ferratol Vastáplikör.** 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Kovács Soma és Társa

ARAD.

Gazdasági és szőlészeti gépek, motorok, műszaki áruk, szerszámok, kutak, fecskendők gyári raktára.

Önműködő Hydrolina és Vermorel.

Szőlőpermetező

Kénporfúvók.

Fogatos répa és szőlőkapák. Permetezők.

1208

Hydrolina permetező a legtartósabb, legolcsóbban, légsűrítéssel működő permetező, amit t. vevőink számtalan elismerő nyilatkozata is igazol.

T. cz.

A Hydrolina permetező kitűnően bevált s nemcsak a Vermorel permetezőt mulja felül, hanem az összes permetezők között a legjobbnak bizonyult. Aradkövi, 1911. szept. 30. Szatmáry Király János.

A Hydrolina permetezővel nagyon meg vagyok elégedve, jövőre még két darabot veszek. Turnova, 1914. júni 1. Vuculescu Titus.

Kérünk 5 db Hydrolinát, mint múlt évben szállítottak. Apatelek, 1913. júni 14. Bárá Solymossy gazdasága.

A Hydrolina permetező bevált, kérünk ezutal is 2 darabot. Otvenes, 1914. febr. 21. Gróf Zselenski uradalom.

A Hydrolina permetező kitűnő, vincellérem most nem akar a francia Vermorelrel dolgozni, csak a Hydrolinával. Pálos, 1914. márc. hó 18. Dr. Lukácsy Lajos.

Mióta én a Hydrolinával dolgozom, községünkben más permetezőt nem vesznek. Kovászl, 1913. aug. 4. Balta Györgye (aluj Mustaca).

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ara 70 fillér.

Tussinal-tea

Ara 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol - cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Tegerit“ korpakencőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Jó, tiszta buza-szalmát megfelelő ár mellett vesz a

Magyar szalmaanyag-gyár

részvénytársaság Aradon.

Ugyanott trágya kapható.

Aki péterfalvi gyártmányú papirokat vásárol, az
:: :: :: pártolja a magyar ipart! :: :: ::

Ezen fajták minőség tekintetében megállják a
versenyt bármely hasonló anyagu külföldi gyárt-
:: :: :: :: :: mánnyal! :: :: :: ::

Divatos
Fűzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek
683

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

Valódi aussigi

Rézgálic

kapható 1087

Messzer Árminnál,
Pankota.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 72 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

Cognac,

Likőrök,

Szilviorium,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 859

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsik-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összecsuksukható ágycsukokat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórházi és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb áruk mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. 301

Kalmár József
villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

A legjobb minőségű bor és csemege fajta, dus gyökerzetű

szőlő-oltvány

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis
szőlővessző minden mennyiségben kapható 1089

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszt

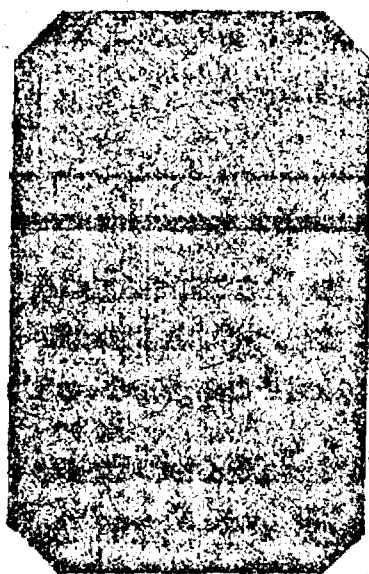
az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió-osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben házhoz szállítva 691

és teljes waggonrakományokban bármely vasút állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszt-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap átvarrások

a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színesfestéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztítása nálam eszközöltetik.

Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékkal küldök.

„MATTEINE“

poloska és molyirtó vállalat.

Telefon 10-45.

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások főreg elleni biztosítását csekély évi bérért. Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett.

Telefon 10-45.

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. szám.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpádás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- fogak eltávolítása, fogak fehéritése és hibás logorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszoival van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.

TELEFON: 10-11. SZÁM.

167

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Uj könyvek.

* **Rossz üzlet a háboru.** Norman Angell angol írónak a világ valamennyi művelt nyelvére lefordított munkája most jelent meg magyarul Kunfi Zsigmond fordításában. Ez a munka a világirodalom, háborúval foglalkozó legnépszerűbb és legelterjedtebb műve. A könyv első sorban az angol-német háboru lehetőségéből indul ki, de azontúl a háboru teljes szociológiai és háborúval összefüggő valamennyi politikai és gazdasági kérdést megvilágítva az olvasó. Angell szerint a háboru meg a győztes németekre nézve is rossz üzlet. Különösen szellemesek és érdekfeszítők azok a részletek, amelyek a háborúval kapcsolatos területi terjeszkedések, annexiók kérdéseit tárgyalják. A könyv egyes fejezetei közül kiemeljük mint rendkívül érdekeseket: „A hadisarc illúziói”, „A világ felosztása”, „Igaz-e, hogy a harcias nemzetek a világ?”, „A külkereskedelem és a katonai hatalom” címűeket. A könyv első része a háború közgazdaságtani, második része a háború lélektani szempontokból tárgyalja. A rendkívül érdekes és aktuális 260 oldalas csinosan kiállított könyv ára fősze 1.80, kötve 2.50 korona. Minden könyvkereskedésben kapható.

* **Képes Ujság** címmel új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotográfiánál szebbek. Az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák hanem ötletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. Képeivel és rovataival ez új képes hetilap bizonyára a legrövidebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az

új lap terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként 20 fillért kapható. A Képes Ujság előfizetési ára negyedévre 2.50 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. A Képes Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

* **A világháboru képes krónikájának** 26. füzetével a Révai Testvérek kiadásában megindult népszerű vállalatnak befejeződik a második kötete. — A háboru történetének előadása során az eredeti fényképfelvételekkel gazdagon illusztrált a füzet. — A mai hadviselés rovat ezuttal a török hadsereg szakszerű ismertetését foglalja magában. — A füzet mélynyomású műmelléklete a nyugati harctérről ábrázol egy jelenetet, az aktuális képsorozat pedig, sebesültjeink ápolását mutatja be. — A háboru humora egészíti ki a tartalmas füzetet, melyhez most is csatolva van Jókai: A jövő század regénye című művének egy ije. Egyes szám ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

* **A Társaság.** Érdekes tartalommal jelent meg Dobay István hetilapjának husvétii száma. Vezetőcikkeket ihletett lélekkel Várady L. Arpád kalocsai érsek irt az ünnepi számba. A nemzet husvétja címmel, Berzeviczy Albert pedig a Dardanellákról közöl értékes, vonzó tanulmányt. A novellisztikus részben S. Bokor Malvin, Véry Rezső kedves elbeszéléseit találjuk, míg a versek közül Kiss Menyhért, Markos Béla és Angyal Emil szép költeményei ragadják meg figyelmünket. Nagyérdekeségű tanulmány közlését kezdi meg A Társaság husvétii száma Lechner Károly dr. egyetemi tanár tollából, a ki a háboru okozta idegességről tárgyal e

széleskörű téma legaktuálisabb kérdéseiről. A képek aktuálisak és érdekesek. A Társaság, előfizetési ára egész évre 18 K., félévre 10 K., negyedévre 5 K., Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

* **Uj Idők.** A világháboru leghűbb krónikása, irásban és képből, az „Uj Idők”. Ami érdekes esemény a négy világrész harterein történik, azt mind élénk tárja festői szépségű képekben, míg a „Pillanatfelvételek” rovata a kedves és derűs epizódok tükrében mutatja be a nagy háboru. Érdekesség, művészi színvonal és előkelő izlés jellemzi Herczeg Ferenc hetilapját, az „Uj Idők”-et, amely aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom is ápolója. Az új évnegyedben Szomaházy István irt regényt „Meseváros” címmel, amelyben — költői erejű érdekes történet keretében — a multat, az ifjúság álmait varázsolja vissza. — Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut 16. sz. Mutatványszám ingyen.

* **A Nyugat** szépirodalmi folyóirat husvétii száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Móricz Zsigmond: Az üveges hintó (Elbeszélés.) Tóth Arpád: Meghitt muzsika. Az infánsnő kertjében (Samain Albert versei.) Ambous Zoltán: Háborus jegyzetek. Boros Ferenc: A husz éves halott anyámnak (Vers.) Tersánszky Józsi Jenő: A gyilkos (Novella. Folytatás.) Schöpfungl Aladár: Móricz Zsigmond kis darabjai. Harry Russel-Dorsan harctéri levelei (XVI.) Adv Endre: Himnusz a Tavasznak (Vers.) Ezenkívül a tartalmas Tábori posta és Figyelő rovat. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, X., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: egy évre 24 korona. Egyes szám ára 1 korona 20 fillér.

Aradi Villamossági Részvénytársaság

IGAZGATÓSÁG:

Gróf Bethlen Balázs
Dr. Fábry Sándor
Gulácsy Kálmán
Justus Mihály
Kakujay Károly

Lunzer Pál
Ottenberg Tivadar
Pekár Imre
Schulek Géza
Sátrmai Oszkár

ÜZLETVEZETŐ-IGAZGATÓ:

Mellinger József.

Elvállaljuk villamos világítási- és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok, irlámpák állandó nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok negyed lóerőtől minden nagyságban.

Költségvetések ingyen. Telefon sz. 300.

KOZPONTI IRODA ÉS TELEP:

Gróf Tisza István-ut 59. szám.

FEHÉR KERESZT ARAD

SZÁLLODÁBAN

70 fényesen be-
rendezett szoba.

Figyelmes kiszolgálás.

ÉTTERÉMBEN

DÉLIÉTREND:

Korai
zöldség leves

Tojások
török módra

Beefsteak
Fin. körözettel.

Gyümölcs rizs

Kitűnő konyha.

ESTI ÉTREND:

Erő leves

Tojások hol-
landi módra

Rántott bárány
burg. salátával

Maraskin krém

KÁVÉHÁZBAN

Estéenként Gyurkovits
András jóhírnevű ze-
nekara hangversenyez.

Elsőrendű italok.

ALAPITTATOTT 1801. ::--:: ALAPITTATOTT 1801.

Legfinomabb minőségű valódi

Ménes-Gyoroki vörös és fehér,

Muszka-Magyarádi asztali és csemege

borokat, finom rumot és saját párlatu kony-
kot ajánl legnagyobb választékban.

Domány József, Aradon

cs. és kir. Ofensege a szász király és
Ofensege Károly Tivadar bajor herceg-
nek udvari szállítója ::--:: ::--::

SZŐLŐBIRTOKOS ES BORNAGYKERESKEDŐ.

Szobafestő és mázoló

munkát elvállalok
ugy helyben, mint
vidéken a legjutá-
nyosabb árért

Mandl Sándor Petőfi-utca

Bing-házzal szemben. 1257

492—1915.

Hirdetmény.

Az aradi ügyvédi kamara
f. évi május hó 9-én d. e. 10
órákor Batthyány-u. 25. sz. ház-
ban levő helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a kamara tagjait ezen-
nel meghívom.

**A rendkívüli közgyűlés napi-
rendje:**

Elnökhelyettesnek titkos sza-
vasás útján való megválasztása.

Ezen közgyűlés egybehívása
azért vált szükségessé, mert a f.
évi március hó 28-án megtartott
évi rendes közgyűlésen az elnök-
helyettesi állásra megtartott vá-
lasztás meghiusult, amennyiben az
1874:34. t.-c. 23. §-ban előírt
számu szavazat nem adatott be.

Arad, 1915. április 3.

Dr. Parecz Béla,
kamara elnök.

1256

Kossuth- és Varjassy József-utcák
sarkán lévő nagy

saroküzlethelyiség,

12 méter hosszú souterrain he-
lyiség, lakás és mellékhelyiségek-
kel 1247

május 1-től kiadó.

Minden üzleti célra alkalmas. Bő-
vebbet a Dózsa-kenyérgyárban.
Telefon 857.

9261—1915.

Hirdetmény.

Újólaj felhívjuk a város
közönségét, hogy mindazok, akik-
nek buza, árpa, rozs, valamint az
ezekből előállított lisztből olyan
készletük van, a mely a folyó év
termésének betakarításáig a saját
háztartásuk és gazdaságuk céljaira
szükséges mennyiséget meghalad-
ja ezen készletüket folyó hó 6, 7
és 8-án a városi kamarási és gáji

5482—1915.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 81100—III. A. 8. 1915. számú
rendelete alapján közhírré teszem, hogy a gazdasági munkákhoz és fu-
varozásokhoz szükséges iga-erő jelentékeny megcsappanása követke-
zőben, nehogy egy esetleges bekövetkező ragadós száj és, köröm-
fájás miatt elrendelt zárlat ezen munkák és sürgős fuvarozások
végzését gátolják, a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről
szóló 1914. évi 24500 és 28969/1911. számú rendeletek módosításával
további intézkedésig a következő intézkedéseket léptette életbe.

1. Ragadós száj és körömfájás miatt lezárt (fertőzött) udvarból
(tanya, major stb.) a ragadós száj és körömfájásban beteg vagy a be-
betegség gyanujában álló állatokat kivinni és munkára felhasználni tilos.

2. Ragadós száj- és körömfájással fertőzött község lezárt (fertőzött)
udvarából (tanya, major stb.) az egészséges szarvasmarhákat (bivalyokat)

kapitányi kivételben a törvényes
követelmények teljesítésével jelent-
sék be.

Arad, 1915. április 3.

A városi tanács.

1915. PK. 1868/1.

Hirdetmény.

Az aradi kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy az állítólag el-
vevett következő okirat: A kir.
szab. Gizella-egylet kölcsönös élet
hozomány biztosító intézet ma-
gyarországi vezérképviselő-sége bu-
dapesti (VI., Váci-ut 12.) cég
által kiskoru Vizinger Matild
mint kedvezményezett javára 102.,
232/R. 10379. sz. a. 20 éves el-
érésre, 1905. évi február hó 1. ke-
zdettel, 1915. február 1. esedékes-
séggel kiállított biztosítási köt-
vény megsemmisítése iránt az el-
járást Vizinger Gyula aradi lakos
kérelmére folyamatba tette. Kö-
nélfogva felhívja az említett ok-
irat birtokosát, hogy a jelen hir-
detménynek a Budapesti Közlöny-
ben történt harmadszori beiktatá-
sát követő naptól és az Aradi
Közlönyben történt egyszeri be-
iktatását követő naptól számított
egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellen-
kező esetben a bíróság azt a jel-
zett határidő letelte után a fo-
lyamodó újabb kérelmére semmis-
nek fogja nyilvánítani.

Aradon, a kir. járásbírósnál,
1915. évi február hó 28. napján.

Dr. Kálmán Ferenc, s. k.

1264

kir. járásbíró.

Használt

Ólom
megvételre kerestetik

?
Jön! ■ Jön!
„Ödipus“

5482—1915.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 81100—III. A. 8. 1915. számú
rendelete alapján közhírré teszem, hogy a gazdasági munkákhoz és fu-
varozásokhoz szükséges iga-erő jelentékeny megcsappanása követke-
zőben, nehogy egy esetleges bekövetkező ragadós száj és, köröm-
fájás miatt elrendelt zárlat ezen munkák és sürgős fuvarozások
végzését gátolják, a ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésről
szóló 1914. évi 24500 és 28969/1911. számú rendeletek módosításával
további intézkedésig a következő intézkedéseket léptette életbe.

1. Ragadós száj és körömfájás miatt lezárt (fertőzött) udvarból
(tanya, major stb.) a ragadós száj és körömfájásban beteg vagy a be-
betegség gyanujában álló állatokat kivinni és munkára felhasználni tilos.

2. Ragadós száj- és körömfájással fertőzött község lezárt (fertőzött)
udvarából (tanya, major stb.) az egészséges szarvasmarhákat (bivalyokat)

igába (jármű elé) fogva a jelen rendeletben előírt igazolvány mellett
kiszórolag a község határán belül, még a közutak érintésével is szabad
gazdasági munkák és sürgős fuvarozások végzésére felhasználni. A kö-
zutak érintése nélkül elérhető birtokrésze szarvasmarháknak (bivalyok-
nak) munka céljából való kihajtásához igazolvány nem szükséges.

3. Ragadós száj- és körömfájással súrványosan fertőzött község
véssmentes udvarából az egészséges szarvasmarhákat (bivalyokat) a
betegség megállapítását követő 8 napon belül is szabad a község hatá-
rán kívül is gazdasági munkák és fuvarozások végzésére felhasználni.

4. Ragadós száj- és körömfájással járványosan fertőzött község
véssmentes udvarából szarvasmarhákat (bivalyokat) igába (jármű elé)
fogva a jelen rendeletben előírt igazolvány mellett még a község ha-
tárán kívül is szabad mellőzhetően gazdasági munkák és sürgős
fuvarozások végzésére felhasználni. A község határán belül való munkák
és fuvarozások végzéséhez igazolvány nem szükséges.

5. A községi előjáróság (városi hatóság) a 2. és 4. pontban em-
lített bélyegmentes igazolványokat késedelem nélkül díjmentesen kö-
teles kiállítani a kiállítás előtt az állatok kedvező egészségi állapotá-
ról, illetve az udvar (tanya, major stb.) véssmenteségről meggyőződés
köteles. Ha a gazdasági munkákra vagy fuvarozásokra használt
szarvasmarha (bivaly) ragadós száj- és körömfájásban megbetegszik,
az igazolványt be kell vonni.

6. Ragadós száj- és körömfájástól mentes községben birtokosok
a fertőzött község területén fertőzött terület érintése nélkül a mellőz-
hetően gazdasági munkák végzése céljából szarvasmarhával
(bivalyokkal) kötelekhetnek, ha ezt a munka megkezdése előtt a száfr-
mazási és a rendeltetési község előjáróságának (városi hatóságnak)
bejelentik.

Szemben azokkal a nagymérvű enyhítésekkel, amelyeket jelen
rendeletben a gazdasági munkák és sürgős fuvarozások akadályta-
lan ellátása érdekében tettem, méltán remélem, hogy az érdekelt
gazdaközönség a ragadós száj- és körömfájás széthurcolásának meg-
akadályozása érdekében minden lehetőt megtesz és az előírt intézke-
déseket pontosan megtartja.

Figyelmeztetem az érdekelt közönséget, hogy a ragadós száj- és
és körömfájásban beteg vagy a betegségre gyanús állatokat gazdasági
munkára vagy fuvarozásra használni tilos, továbbá, ha a munkára
használt állaton a betegség tüneteit észlelnék, vagy valamelyik álla-
tuk elhullana azt a hatóságnál haladéktalanul jelentsek be, mert en-
nek eltitkolása nemcsak hogy súlyos következményekkel járhat, de a
mulasztók ellen a kihágási eljárás teljes szigorral megindítva lesz és
mivel a gazdasági munkák vagy fuvarozásokhoz előírt feltételeket
meg nem tartották az igazolványok megvesznek vonva és állataik szí-
goru udvarzár alá lesznek helyezve.

Arad, 1915. március 31.

Greén
főkapitány.

Fával égetett hófehér

prima minőségű

alvácza meszet

legpontosabban szállit:

Klein B. Vilmos
alvácai mészipartelepe.

Központi iroda: Arad.

1924

Ugyisint mindennemű tűzifa,
tölgyszöllőkaró és faszén
nagybani termelése és eladása.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Bájos,

intelligens urileány tisztességes ismerettségét keresi szellemes ur-ember. Leveleket „Szórakozás” jellegére a kiadóba kérek. 1268

OKTATÁS.

Nevelő

kerestetik vidékre II. realista mellé. Ajánlatok Katz Dezső, Baranyabán u. p. Bélmonostor. 1268

ALKALMAZÁST KERES.

Pénztárnoknő

több évi gyakorlattal könyvelésben jártas, állást keres. Cím a kiadóban. 1221

Fűszer és csomago

szakmában teljesen szakképzett egy angró mint detailban jártas, hadmentes, volt önálló kereskedő keres jobb üzletben alkalmazást. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre kiadóba kér. 1234

Fogadó kisasszonynak

fogorvoshoz vagy fényképészhez, elmenne fiatal művelt leány. Cím a kiadóban. 1222

Szép írásu

urileány, postai teendőkhöz is jártas, perfekt magyar és román, állást keres. Cím a kiadóban. 1208

14 éves fiamat

ajánlom uri szabóságához tanulóknak. Cím a kiadóhivatalban. 1238

Jobb házból való

30 éves hadmentes izr., ki a szesz-és likőrszakmában jártas s annak kezelését érti, beszél magyar, német és románul, pincemesteri vagy más tisztességes állást keres. David Grinfeld, Simonyi-u. 3. 1229

ALKALMAZÁST NYER.

Kerések

mindenes leányt gyermekek mellé. Német ajku leány előnyben. Zrínyi-utca 6. sz. 1259

Egy ügyes

kifutófiu azonnal felvétetik Fischer Nagy áruházában. 1267

Pénztárnoknő,

ki a magyar, német levelezésben is jártas nagyobb illet részére kerestetik. Ajánlatok „Pénztárnoknő” címen a kiadóhivatalba intézendők. 1242

Pénzbeszedő ügyöntők

fizetés és jutalék mellett, helyi és vidéki foglalkoztatásra, felvételnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főhercegut 9. 1271

Házmesterpár,

gyermektelen, kerestetik. Nő főzni tudjon. Cím a kiadóhivatalban. 1250

Fűszernagykereskedésbe

idősebb teljesen szakképzett segéd kerestetik azonnali belépésre. Csakis jobb munkaesők jelentkezzenek Pollák József cégnél Aradon. 1192

4 középszályt

végzett jömegjelenéstűt tanulóknak felvesz Hansz drogueria. 1167

Az aradi állami

tanítóképző-intézetnél április 15-től kezdve kertész-helyettesi állás töltendő be. Tudakozódásokra az igazgatóság ad közelebbi felvilágosítást. 1128

ÜZLETEK.

Boros Béni-tér 20. szám alatt
2 bolthelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Laender Aladár gőzfűrésze irodájában. 1246

LAKÁST KERESNEK.

Lakáskeresők

bizalommal forduljanak a Lakásnyilvántartási Irodához, Deák F.-u. 8. Telefon 816. 1239

KIADÓ LAKÁS.

Héztulajdonosok

b. figyelmébe. Kiadó lakások belentését csekély díj mellett elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda (Messenger-boy vállalat, Telefon 816. 1240

5 szobás

magánház kiadó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási Irodában Deák F.-u. 8. Telefon 816. 1288

Két utcai

szoba, konyha, fürdőszoba, vízvezeték és villany, olcsón kiadó Borona-utca 49/b. 1270

Eutorozott szobák

bejelentését csekély díjazás mellett elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda Deák F.-u. 8. Telefon 816. 1287

Modern

2 szobás lakás fürdőszobával és minden hozzátartozóval május 1-re kiadó Rákóczi-u. 7. sz. 1248

Boros Béni-tér 20. szám alatt
II. emeleten utcai 3 szobából és mellékhelyiségekből álló modern erkélyes lakás, II. emeleten utcai 2 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás, Boros Béni-tér 20/b szám alatt II. emeleten utcai 2 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás, folyó év május 1-re kiadó. Értekezhetni: Laender Aladár gőzfűrésze irodájában. 1246

Kétszobás

utcai lakás, vízvezetékkel, kiadó Péter-utca 2/c. Szerb-templom közelében. 1269

Eötvös-utca 12. számú

házban Májusra 2 szobás emeleti udvari lakás kiadó. 1154

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó.

különálló ház 4 szoba, konyha, zárt folyosó, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-ére. Ugyanott három nagy helyiség, amely műhelynek, vagy raktárnak is alkalmas. Bővebbet Czernovics Péter u. 28. szám alatt. 1258

2 szobából álló

csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékkel, május 1-re kiadó. Fiórián-utca 6/b, 3. ajtó. 1182

Kétszobás

utcai lakás hálófülkével avonnalra, kétszobás utcai lakás májusra, ujjonnan festve, olcsón kiadó. Hirschmann-ház Halter 6. 1137

Műhely és lakás

kiadó: Aranykéz-u. 20. sz

Egy vagy két

kellemez utcai eutorozott szoba előszobával kiadó. 1260

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy II. emeleti 5 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1265

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 8 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 1265

2 esetleg 3 szoba

a belvárosban, nyugdíjas öreg házaspárnak, gyönyörű udvarkert használattal, kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1228

3-4 és 5 szobás lakások

ujjonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnaira kiadó Hassinger-u. 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 8081

Első emeleti

utcai lakás egy szoba alkoval előszoba, udvari szoba, fürdőszoba, május 1-re kiadó. Szabadság-tér 5-6. sz. 991

Andrássy tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Háztartási

cikkek elköltözés miatt tulajdonosan eladók, Weitzer-utca 3. II. 1242

Savanyu káposzta

megvételre kerestetik. Ajánlatok „Arszerü” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1244

Valódi nyíri

vetni való prima, sima rózsaburgonya kapható nagyban és kicsinyben Rubinstein Mórnál Aradon (Minorita-palota.) 1253

Raffiaháncsot

ajánl nagykereskedőknek budapesti és vidéki raktáraiból Balog Béla Budapest, Gróf Zichy Jenő-utca 6. 1249

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűlése legpontosabban eszakosoltatnak. 148

Butor eladás.

Külöfélé butor eladó Szent István-utca 2. szám. alatt. 1255

Eladó

stráfkocsi, parasztkocsi, 4 és 2 kerékű kézikocsi Fácán-utca 6. sz. alatt. 1212

Nemesfűtő

dugványok, málna, ribizke, pászmele tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos árban beszerezhetők: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Eladó

2 ló, hintók, szekerek, igákocsik és mindenféle gazdasági eszközök. Bővebbet Andrássy-tér, Verhos-irada. 1188

Jutányosan kapható:

1 komplett modern hálószoba, ebédő luster gáz- és villanyra alkalmas, hálószoba luster és egy esztendő. Megtekinthető délután 10-től délután 8 óráig. Elzárva körút. 37. ajtó 4 sz. 1225

Eladó

jókarban levő szék, irodai, butorok, pénzszerző és más vanyilapos pult. — Megtekinthető Wallfisch banküzletben, Atzél Péter utca. 1230

Veszek

uraktól levett férfi ruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Boier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 589

Papírszalvata

1000 db. 5 koronásért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-ér. 781

Gyökerezés riparia

1-2 éves, 1 ótásra aget alkamas, eladó Hámery gazdaságnál, Deák Ferenc-u. 3. 929

KÜLÖNFÉLE.

Életmentő talizmán,

kényszerűt álmok, hypnotikus álombani jövőbeni látás és minden létező csodák és titkok megtanulhatók, Aradon Mikes Kelemen-u. 24. Szampál Gusztáv bűvésznél. 1227

Az olvasó közönség

figyelmébe ajánljuk több mint 110.000 kötetből álló elsőrendű Krausz Paulin-féle kölcsonkönyvtárt. Köteteinként 10 fillér. Telefon 511. 241

Bármilyen

bádigos és vízvezeték munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsorél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693
Losonczy Lajos
órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 974.